

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi veronkantolain sekä veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 b §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi veronkantolakia ja veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia.

Esityksen tarkoituksena on selkeyttää veron maksujen ja palautusten käyttämistä veron suoritukseksi. Esityksen tavoitteena on vähentää yritysten verojen maksamiseen ja maksutilanteen selvittämiseen liittyvää hallinnollista taakkaa.

Veronkantolain säännöksiä maksun kohdistamisesta ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että maksaja voisi nykyistä laajemmin käyttää maksutapaa, jossa maksut kohdistetaan verovelvollisen kaikkien verojen suoritukseksi. Ehdotetuilla muutoksilla mahdollistettaisiin osakeyhtiömuotoisille yrityksille ja muille yhteisöille verojen suorittaminen yhtä viitenumeroa käyttämällä. Maksu käytettäisiin veron suoritukseksi eräpäivänä ja verojen eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmassa uusimpaan. Käyttämättä oleva maksu palautettaisiin verovelvolliselle pyynnöstä. Perintätoimen kohteena, esimerkiksi maksujärjestelyssä, oleville veroille maksu kohdistettaisiin erillisellä viitenumerolla.

Nykyinen sääntely maksun kohdistamisesta tietyn verolajin verojen suoritukseksi säilyisi ennallaan ja olisi luonnollisten henkilöiden ensisijainen veron maksujen kohdistamistapa. Myös elinkeinotoimintaa ja maa- ja metsätaloutta harjoittavat luonnolliset henkilöt kohdistaisivat maksut veroille nykytilan mukaisesti.

Säännöksiin veronpalautuksen käyttämisestä veron suoritukseksi ehdotetaan muutoksia, joilla vähennettäisiin palautuksen käyttämisestä aiheutuvia epäselvyyksiä verojen maksamisessa. Palautusten käyttötilanteiden vähentämiseksi esityksessä ehdotetaan, että käytettävissä olevat maksut käytettäisiin veron suoritukseksi ennen veronpalautuksia. Sääntelyä selvennettäisiin myös siten, että veron eräpäivänä maksettu maksu käytettäisiin veron suoritukseksi ennen veronpalautusta.

Oma-aloitteisesti ilmoitettavien ja maksettavien verojen maksujen ja palautusten käyttämiseen ehdotetaan maksamista selkeyttäviä muutoksia. Oma-aloitteisille verolle kohdistettua maksua ei käytettäisi muiden verolajien erääntyneille veroille maksukuukauden lopussa vaan vasta, kun käyttämättä olevaa maksua palautettaisiin verovelvollisen pyynnöstä. Palautusten käyttämisen yhtenäistämiseksi oma-aloitteisten verojen palautuksia käytettäisiin kaikkien verolajien erääntyneiden verojen suoritukseksi, ja nykyisestä oma-aloitteisen veron etusijasta palautuksen käytössä luovutettaisiin. Oma-aloitteisen veron palautuksen käyttämisen ajankohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että Verohallinnon valvontatoimen kohteena oleva palautus olisi käytettävissä erääntyneen veron suoritukseksi vasta, kun valvontatoimi on päättynyt.

Veron suoritukseksi käytetylle maksulle laskettavasta hyvityskorosta luovutettaisiin hallinnollisen taakan vähentämiseksi.

Sähköisten menettelyjen edistämiseksi verojen maksutilanteesta kertovaa yhteenvetoa ei enää lähetettäisi pyynnöstä postitse niille verovelvollisille, jotka kuuluvat yhteenvedon sähköisen tiedoksiannon piiriin.

Lisäksi veronkantolakiin tehtäisiin eräitä muita veronkantomenettelyä sujuvoittavia muutoksia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan marraskuussa 2025.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	5
1 Asian tausta ja valmistelu	5
1.1 Tausta	5
1.2 Valmistelu	6
2 Nykytila ja sen arviointi.....	6
2.1 Veronkantoa koskeva lainsäädäntö	6
2.2 Maksun käyttäminen veron suorituksiksi	7
2.3 Palautuksen käyttäminen veron suorituksiksi.....	9
2.4 Maksulle laskettava hyvityskorko.....	10
2.5 Yhteenvedon lähettäminen postitse.....	11
2.6 Eräät muut kantomenettelyt	11
2.6.1 Aiheettoman maksun palauttaminen	11
2.6.2 Virheen korjaaminen.....	12
2.7 Nykytilan arviointi	12
2.7.1 Maksun ja palautuksen käyttäminen veron suorituksiksi	12
2.7.2 Oma-aloitteisten verojen palautukset.....	14
2.7.3 Maksulle laskettava hyvityskorko.....	15
3 Tavoitteet	15
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	16
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	16
4.1.1 Maksun ja palautuksen yleinen käyttöjärjestys.....	16
4.1.2 Maksun kohdistaminen kaikkien verojen suorituksiksi.....	17
4.1.3 Palautuksen käyttäminen veron suorituksiksi.....	20
4.1.4 Oma-aloitteisten verojen maksun ja palautuksen käsittely	21
4.1.5 Maksun käyttäminen vanhentuvalle verolle.....	23
4.1.6 Maksulle laskettava hyvityskorko.....	23
4.1.7 Yhteenvedon lähettäminen postitse.....	23
4.1.8 Eräät muut kantomenettelyt	24
4.1.8.1 Aiheettoman maksun palauttaminen	24
4.1.8.2 Kantomenettelyn virheen korjaaminen	24
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	25
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	25
4.2.1.1 Vaikutukset yrityksille	25
4.2.1.2 Vaikutukset luonnollisille henkilöille	26
4.2.2 Vaikutukset julkiseen talouteen	27
4.2.2.1 Vaikutukset verotuloihin.....	27
4.2.2.2 Vaikutukset verotukseen liittyviin korkomenoihin ja korkotuottoihin	27
4.2.3 Vaikutukset viranomaisen toimintaan.....	28
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	29
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	29
5.1.1 Nykylainsäädäntöön perustuva maksun kohdistaminen	29
5.1.2 Maksun kohdistamistavan muutos kaikille verovelvollisille	29
5.1.3 Verolajimaksun käyttösääntöjen yhtenäistäminen	31

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	32
5.2.1 Johdanto	32
5.2.2 Ruotsi	32
5.2.3 Tanska	33
5.2.4 Norja.....	33
5.2.5 Liettua	34
5.2.6 Iso-Britannia.....	34
5.2.7 Espanja.....	35
6 Lausuntopalaute.....	35
6.1 Yleistä	35
6.2 Lausunnoissa esitetyjä huomioita	35
6.2.1 Yleistä	35
6.2.2 Yhteenvedon lähettäminen postitse.....	36
6.2.3 Maksulle laskettava hyvityskorko.....	38
6.2.4 Verojen maksun kohdistaminen	38
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	39
7.1 Veronkantolaki.....	39
7.2 Laki veronlisäyksestä ja viivekorosta	49
8 Lakia alemman asteinen sääntely	50
9 Voimaantulo	51
10 Suhde muihin esityksiin.....	52
11 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	52
LAKIEHDOTUKSET	55
1. Laki veronkantolain muuttamisesta	55
2. Laki veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 b §:n muuttamisesta.....	60
LIITE	61
RINNAKKAISTEKSTIT	61
1. Laki veronkantolain muuttamisesta	61
2. Laki veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 b §:n muuttamisesta.....	71

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Verohallinnon verotus- ja veronkantomenettelyjä uudistettiin vaiheittain vuosina 2017–2020, kun kaikki Verohallinnon kantamat verot siirrettiin käsiteltäväksi yhdessä tietojärjestelmässä. Kaikkien verolajien kantomenettelyä koskevat säännökset koottiin yhteen veronkantolakiin (11/2018) ja menettelyitä yhdenmukaistettiin. Samalla siirryttiin eräkohtaisesta verojen maksamisesta verolajikohtaiseen maksamiseen siten, että maksut kohdistettiin maksuerän sijaan tietyn verolajin maksuerien suorituksiksi. Oma-aloitteisesti ilmoitettavien ja maksettavien verojen, kuten arvonlisäveron ja työnantajasuoritusten, käsittely yhdessä ja yhtenä verolajina, sisällytettiin veronkantolakiin pääosin aiemman verotilimenettelyn mukaisena. Kantomenettelyn uudistuksia on kuvattu seuraavissa hallituksen esityksissä: HE 29/2016 vp, HE 237/2016 vp ja HE 97/2017 vp.

Vuonna 2017 valmisteverot ja autovero siirrettiin Tullilta Verohallinnon kannettavaksi. Vuoden 2020 alussa auto- ja valmisteverojen kantomenettelyt yhtenäistettiin muiden verojen kantomenettelyn kanssa. Valmisteverot muutettiin oma-aloitteisiksi veroiksi, joita käsitellään veronkannossa yhdessä muiden oma-aloitteisten verojen kanssa (HE 54/2020 vp). Vuonna 2019 käyttöön otetun tulorekisterin myötä työnantajasuoritukset ilmoitettiin oma-aloitteisten verojen veroilmoituksen sijaan reaaliaikaisesti tulorekisteriin. Työnantajasuoritusten maksaminen oma-aloitteisena verona säilyi ennallaan.

Veronkantolain soveltamisalaan kuuluu myös arvonlisävero, johon sovelletaan arvonlisäverolain (1501/1993) 12 a luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää. Erityisjärjestelmän kautta suoritettavaa arvonlisäveroa ei pidetä veronkannossa yhdessä käsiteltävänä oma-aloitteisena verona, ja veroon sovellettavat kantomenettelyt poikkeavat osittain muihin veroihin sovellettavasta menettelystä. Veronkantolaista poikkeavat kantomenettelyt on sisällytetty arvonlisäverolakiin (HE 283/2018 vp).

Verojen kantomenettelyssä on saavutettu maksujen ja palautusten käsittelyn korkea automaatioaste ja reaaliaikaisuus Verohallinnon tietojärjestelmässä. Verovelvollisten oikeus maksujen kohdistamiseen on säilytetty ottaen huomioon eri verolajien ominaispiirteet. Maksaja voi kohdistaa maksun verolajikohtaisella viitenumeralta tietyn verolajin verojen suorituksiksi. Kantomenettelyjä uudistettaessa maksujen käsittelyä verojen kesken joustavoitettiin siten, että maksujen käyttö määriteltiin ensin verolajin tai verolajien muodostaman kokonaisuuden sisällä, minkä jälkeen jäljelle jäävä määrä voidaan käyttää muiden verolajien ja Verohallinnon saatavien suorituksiksi ennen palauttamista verovelvolliselle. Myös veronpalautukset käytetään laajasti verovelvollisen erääntyneiden verojen suorituksiksi ennen palauttamista verovelvolliselle. Maksujen ja palautusten joustava käyttö kaikille Verohallinnon kantamille veroille ja muille saataville on ollut veronkantolain uudistusten tavoitteiden mukaista. Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa (OmaVero) on saatavilla kattava tieto verovelvollisen maksujen ja palautusten käytöstä sekä verojen maksutilanteesta. Verovelvollisten oikeusturvaa on parannettu säätämällä kantomenettelyä koskevien päätösten muutoksenhakukelpoisuudesta.

Nykyisestä kantomenettelystä saatujen kokemusten perusteella maksujen ja palautusten joustava käyttö on lisännyt epäselvyyttä verojen maksamisessa. Syitä menettelyn hankaluuteen on useita. Erityisesti useita verolajeja maksavilla verovelvollisilla maksujen erilaiset käyttöjärjestykset koetaan hankaliksi ymmärtää. Myös veronpalautusten käyttäminen verojen

suorituksiksi nykyisessä laajuudessaan on vaikeuttanut maksamista ja maksutilanteen seuraamista. Epäselvä ja vaikeasti hallittava kokonaisuus on aiheuttanut ongelmia yritysten kirjanpidossa ja lisännyt verovelvollisten hallinnollista taakkaa.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan hallitus sujuvoittaa veronkantoa, parantaa verotuksen ennakoitavuutta sekä edistää veronkannon digitaalisuutta. Veronkantomenettelyitä uudistettaisiin hallituskauden aikana verovelvollisten hallinnollisen taakan vähentämiseksi helpottamalla verojen maksamista sekä selkeyttämällä maksujen ja palautusten käyttämistä verojen suorituksiksi.

Veronkantomenettelyjen sujuvoittamiseen tähtäävät muutokset toteutettaisiin vaiheittain uudistusten toimeenpanon varmistamiseksi. Ehdotus palautuksen säilyttämistä koskevan veronkantolain 28 §:n kumoamisesta on annettu eduskunnan käsiteltäväksi maaliskuussa 2025 osana hallituksen esitystä laeiksi tuloverolain ja eräiden muiden verolakien muuttamisesta (HE 17/2025 vp)¹. Palautusten säilyttämisestä on ehdotettu luovuttavaksi elokuussa 2025.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallinnon kanssa. Esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros 27.2.2025–28.3.2025. Lausuntoa pyydettiin esityksen kannalta keskeisiltä ministeriöiltä, viranomaisilta, elinkeinoelämän toimijoilta ja muilta sidosryhmiltä, yhteensä 14 taholta. Lausuntoaika poikkesi säädösvalmistelun kuulemisoppaan mukaisesta pääsäännöstä, jonka mukaan kirjallisten lausuntojen antamiseen varataan aikaa vähintään kuusi viikkoa, koska esityksessä ehdotetut muutokset veronkantomenettelyyn edellyttävät järjestelmämuutoksia Verohallinnolta ennen lain tarkoitettua voimaantuloa marraskuussa 2025. Lausuntoaika asetettiin pääsääntöä lyhyemmäksi, jotta esitys ehdittäisiin käsitellä eduskunnassa ja lakimuutokset vahvistaa siten, että Verohallinnolla on riittävästi aikaa toteuttaa tarvittavat järjestelmämuutokset. Hallituksen esityksen tausta-aineisto on saatavilla osoitteessa <https://valtioneuvosto.fi/hankkeet/tunnuksella/VM066:00/2024>.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Veronkantoa koskeva lainsäädäntö

Veronkantolaissa säädetään Verohallinnolle suoritettavien verojen ja maksujen kannossa, maksamisessa ja perinnässä sovellettavasta menettelystä. Veronkantolaki sisältää erityisjärjestelmän kautta suoritettavaa arvonlisäveroa lukuun ottamatta säännökset kaikkien Verohallinnon kantamien verojen kantomenettelystä. Veronkantolaissa säädetään verojen maksamisesta, maksujen kohdistamisesta ja käyttöjärjestyksestä verojen suorituksiksi sekä palautusten käyttämisestä ja palautettavan määrän maksamisesta. Veronkantolaki sisältää säännökset verojen perinnästä, verovastuusta, verojen vanhentumisesta ja veronkantomenettelyssä tapahtuneen virheen korjaamisesta. Lisäksi veronkantolaissa säädetään verovelvollisen maksutilannetta kuvaavasta yhteenvedosta ja sen tiedoksiannosta.

Veronkantolaissa säädetään myös verovelvollisten maksuille ja palautuksille maksettavasta hyvityskorosta. Maksamatta oleville veronkantolain soveltamisalaan kuuluville veroille

¹ Asian käsittelytiedot eduskunnan verkkosivuilla:

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/HE_17+2025.aspx.

laskettavista viivästyskoroista säädetään veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995), jäljempänä *viivekorkolaki*.

2.2 Maksun käyttäminen veron suorituksiksi

Veronkantolaissa käyttöjärjestyksellä tarkoitetaan järjestystä, jossa veron erät suoritetaan silloin, kun useita eriä on suorittamatta. Veronkantolain 6 §:ssä säädetyn yleisen käyttöjärjestyksen mukaisesti maksut käytetään verojen suorituksiksi verojen vanhentumispäivän mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Verojen vanhentumiseen sovelletaan verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettua lakia (706/2007), jonka 20 §:n mukaan vero vanhentuu viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta, jona se on määrätty tai maksuunpantu ja muussa tapauksessa sitä seuranneen vuoden alusta, jona se on erääntynyt. Lisäksi eri verolaeissa on erityissäännöksiä verojen vanhentumisesta.

Jos verojen vanhentumispäivä on sama, käytetään maksu verojen suorituksiksi verojen eräpäiväjärjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Samana päivänä erääntyvien verojen kesken sovelletaan veronkantolain 6 §:ssä säädettyä verolajijärjestystä, jossa etusijalla ovat usealle veronsaajalle tilittävät verot ja viimeisenä yksin valtiolle tulevat verot.

Yleistä käyttöjärjestystä sovelletaan, jos käyttöjärjestyksestä ei ole muuta säädetty. Yleisen käyttöjärjestyksen mukaan maksut käytetään verojen suorituksiksi maksupäiväjärjestyksessä, kun käytettävissä on useita maksuja.

Veronkantolain 16 §:ssä säädetään maksun kohdistamisesta. Maksu voidaan kohdistaa yleismaksuna kaikkien erääntyneiden verojen suorituksiksi tai verolajimaksuna tietyn verolajin suorituksiksi. Verot maksetaan käyttämällä verolajikohtaisia viitenumeroita taikka yleismaksun viitenumeroa. Viitenumerot ovat verovelvolliskohtaisia. Verolajimaksussa maksu käytetään ensisijaisesti kyseisen verolajin veroille. Esimerkiksi tuloverolle kohdistettu maksu käytetään määrättyjen tuloverojen, kuten jäännösveron, ennakkoveron tai muutosverotuksessa maksuunpannun tuloveron suorituksiksi. Vastaavasti esimerkiksi kiinteistöverolle kohdistettu maksu käytetään ensin verovelvolliselle määrätyn kiinteistöveron suorituksiksi. Eräitä oma-aloitteisia veroja käsitellään veronkannossa yhtenä verolajina siten, että maksu kohdistetaan kaikille oma-aloitteisille veroille yhtä viitenumeroa käyttämällä. Nämä yhdessä käsiteltävät verot on määritelty veronkantolain 7 §:ssä, ja niistä käytetään tässä esityksessä termiä oma-aloitteiset verot.² Yhdessä käsiteltäviä veroja ovat muun muassa arvonlisävero, työnantajasuoritukset, valmisteverot, apteekkivero ja arpajaisvero.

Jos maksun kohteena olevan verolajin veroja ei ole suorittamatta, maksu käytetään verovelvollisen muiden verolajien erääntyneille veroille ja muille Verohallinnon saataville yleisessä käyttöjärjestyksessä.

² Yhdessä käsiteltäviä oma-aloitteisia veroja ovat oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa (768/2016) tarkoitetut verot sekä verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 22 a §:n mukainen laiminlyöntimaksu, lukuun ottamatta ennakkoperintälain (1118/1996) mukaista ennakonkantoa, koronsaajalle määrättävää lähdeveroa, rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetussa laissa (627/1978) tarkoitetulle tulonsaajalle maksettavaa lähdeveron palautusta, arvonlisäveroa, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää sekä Pohjoismaiden Investointipankin, Pohjoismaiden kehitysrahaston ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annetun lain (562/1976) 6 §:ssä tarkoitettua lopullisen palkkaveron palauttamista.

Maksut käytetään verojen suorituksiksi eri tavalla maksuunpannuissa ja oma-aloitteisissa veroissa. Maksuunpannuissa veroissa kuten tulo- ja kiinteistöverossa, maksut käytetään verolajin veroille eräpäiväjärjestyksessä. Veronkantolain 16 §:n 4 momentin mukaan maksu käytetään verolajin eräntyneille ja eräntymättömille veron erille. Jos verolajille kohdistettua maksua jää käyttämättä, palautetaan maksu verovelvolliselle heti. Ennen palauttamista maksu käytetään muiden verolajien eräntyneille veroille yleisessä käyttöjärjestyksessä.

Oma-aloitteisille veroille kohdistettua maksua käytetään kaikkien oma-aloitteisten verojen suorituksiksi, eikä maksua voi kohdistaa tietylle oma-aloitteiselle verolle. Maksu käytetään veronkantolain 16 §:n 3 momentin mukaisesti näiden verojen suorituksiksi yleisessä käyttöjärjestyksessä. Maksua käytetään veroille ensin vanhentumispäivän ja sen ollessa sama, eräpäivän mukaisessa järjestyksessä. Samana päivänä eräntyvien verojen kesken noudatetaan veronkantolain 6 §:ssä säädettyä verolajijärjystä.

Oma-aloitteisten verojen suorituksiksi kohdistettu maksu käytetään veron suorituksiksi aikaisintaan veron eräpäivänä. Maksua ei käytetä tuleville eräntymättömille veron erille, kuten maksuunpannuissa veroissa. Oma-aloitteisilla veroilla tarkoitetaan veroa, jonka määrän verovelvollinen itse ilmoittaa ja maksaa. Koska tieto maksettavan oma-aloitteisen veron määrästä riippuu verovelvollisen ilmoituksesta, ei maksuvelvoite välttämättä ole Verohallinnon tiedossa vielä maksun saapuessa. Oma-aloitteisen veron viitteellä suoritettua maksua käytetään eräntyneille oma-aloitteisille veroille sen kalenterikuukauden viimeiseen päivään saakka, jonka aikana maksu on suoritettu. Maksukuukauden lopussa maksua käytetään muiden verolajien eräntyneille veroille ja muille Verohallinnon saataville. Oma-aloitteisen veron käyttämättä oleva maksu palautetaan verovelvollisen pyynnöstä. Ennen maksun palauttamista, sitä käytetään muiden verolajien maksamatta oleville eräntyneille veroille.

Varainsiirtoverolle kohdistetun maksun käyttämisestä säädetään veronkantolain 16 §:n 7 momentissa. Varainsiirtoveron suorituksiksi kohdistettu maksu käytetään heti eräntyneiden ja eräntymättömien varainsiirtoverojen suorituksiksi. Käyttämättä jäänyttä maksua ei kuitenkaan käytetä muiden verolajien eräntyneille veroille tai palauteta verovelvolliselle, koska varainsiirtoveron ilmoittamisen määräaika voi olla jopa kuusi kuukautta saantohetkestä. Varainsiirtoverolle kohdistettu maksu odottaa tulevia varainsiirtoveroilmoituksia. Vasta, kun käyttämättä oleva maksu palautetaan verovelvollisen pyynnöstä tai Verohallinnon aloitteesta aiheettomana maksuna, käytetään maksu muiden verolajien maksamatta oleville eräntyneille veroille.

Sellaisen arvonlisäveron maksamisesta, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää, säädetään arvonlisäverolaissa. Erityisjärjestelmän piiriin kuuluvat myyntien arvonlisäverot ilmoitetaan ja maksetaan tunnistamisjäsenvaltiossa. Kun Suomi on tunnistamisjäsenvaltio, maksuihin ei sovelleta veronkantolain säännöksiä. Tunnistamisjäsenvaltiolle ilmoitetaan ja maksetaan vain veron pääoma. Vero maksetaan ilmoituskohtaisella viitenumerolla. Tunnistamisjäsenvaltio tilittää maksut kulutusjäsenvaltioille. Korot ja seuraamusmaksut maksetaan suoraan asianomaiselle kulutusjäsenvaltiolle. Kulutusjäsenvaltio myös perii veron, jos sitä ei ole maksettu täysimääräisenä ja määrää veron, jos veroa on jätetty ilmoittamatta. Tällöin myös veron pääoma maksetaan suoraan kulutusjäsenvaltiolle. Suomen ollessa kulutusjäsenvaltio verojen maksamisesta annetaan maksukehoitus, jolla verot ohjataan maksamaan Suomeen verovelvollisen erityisjärjestelmäkohtaisilla viitenumeroilla. Maksun käyttämiseen sovelletaan veronkantolain 16 §:n 4 momenttia, jonka mukaan maksu käytetään erityisjärjestelmän eräntyneiden ja eräntymättömien verojen suorituksiksi eräpäivien mukaisessa järjestyksessä.

Maksu voidaan kohdistaa veronkantolain 16 §:n 9 momentin mukaisesti valmisteveron kertaluonteisen vakuuden suorituksiksi. Vakuus käytetään ensisijaisesti sen verokauden valmisteveron suorituksiksi, johon verovelvollinen vakuuden veroilmoituksella kohdistaa tai jonka vero on määrätty arvioimalla. Tämän jälkeen maksu käytetään muiden verojen suorituksiksi noudattaen yleistä käyttöjärjestystä. Jos maksu on kohdistettu sellaisen vakuuden suorituksiksi, joka on asetettu tuotteista, jotka eivät ole valmisteveron alaisia Suomessa tai joista ei muusta syystä ole annettava veroilmoitusta, maksu palautetaan hakemuksesta verovelvolliselle käyttämättä sitä muiden erääntyneiden verojen suorituksiksi.

Maksaja voi kohdistaa maksun myös verovelvollisen kaikkien erääntyneiden verojen suorituksiksi. Tämä veronkantolain 16 §:n 1 momentissa tarkoitettu yleismaksu³ kohdistaa maksun kaikille erääntyneille veroille maksun yleisessä käyttöjärjestyksessä. Verohallinto ohjaa yleismaksun käyttämiseen pääsääntöisesti maksukehotuksella, jossa verovelvollista huomautetaan useista maksamatta olevista erääntyneistä veroista. Eri verolajien erääntyneet verot voi siten suorittaa verolajimaksujen sijaan yhdellä yleismaksulla. Jos maksua jää erääntyneiden verojen suorittamisen jälkeen käyttämättä, on maksua käsitelty tämän jälkeen oma-aloitteisen veron maksuna.

Verohallinto kohdistaa maksut veronkantolain 18 §:n nojalla käyttöjärjestyksestä poiketen viimeiseksi niille verolajin saataville, joista on tehty maksujärjestely tai jotka on lähetetty ulosottoon perittäväksi sekä muissa vastaavissa tilanteissa, joissa käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta on maksajan kanssa sovittu tai joissa maksu tulisi käytetyksi perintätoimen kohteena olevalle saatavalle maksajan edun vastaisesti. Menettely mahdollistaa perintätilanteissa uusien velvoitteiden suorittamisen ennen perintätoimen kohteena olevien velvoitteiden suorittamista. Näin esimerkiksi maksujärjestely ei raukea uuteen verovelkaan. Käyttöjärjestyksestä poiketaan veronkantolain 18 §:n nojalla myös siten, että maksut käytetään aina ensin verovelvollisen omille veroille ja vasta sen jälkeen veroille, joista verovelvollinen on vastuussa kuin omista veroistaan.

Veronkantolain 17 §:n mukaan maksu voidaan kohdistaa tiettyjen yksilöityjen saatavien suorituksiksi Verohallinnon sitä tarkoitusta varten antamalla erillisellä viitenumerolla. Tämä maksun erityinen kohdistaminen on mahdollista esimerkiksi maksujärjestelytilanteessa, jossa Verohallinto antaa erillisen viitenumeron maksujärjestelyverojen suorittamista varten. Maksu kohdistuu vain maksujärjestelyssä oleville veroille yleisessä maksun käyttöjärjestyksessä. Mikäli maksujärjestelyssä olevia veroja ei ole suorittamatta, kohdistetaan käyttämättä jäänyt maksu muille erääntyneille veroille yleisessä käyttöjärjestyksessä. Erillinen viitenumero maksun kohdistamiseksi annetaan myös yrityssaneerauksen ja velkajärjestelyn maksuohjelman erien sekä vastuuveron suorittamista varten.

2.3 Palautuksen käyttäminen veron suorituksiksi

Veronkantolaissa palautuksella tarkoitetaan verovelvolliselle palautettavaa veroa. Verohallinto käyttää palautuksen veronkantolain 22 § ja 26 §:n mukaisesti verovelvollisen erääntyneiden verojen ja muiden Verohallinnon saatavien suorituksiksi ennen palautuksen maksamista. Palautukset käytetään verojen suorituksiksi yleisessä käyttöjärjestyksessä, jolloin palautukset käytetään ensisijaisesti veroille niiden vanhentumisjärjestyksessä ja toissijaisesti eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan.

³ Verohallinnon ohjeistuksessa yleismaksun viitenumerosta käytetään termiä erääntyneiden verojen viitenumero.

Palautukset ovat käytettävissä kaikkien erääntyneiden verojen suoritukseksi verolajista riippumatta. Oma-aloitteisten verojen palautukset käytetään kuitenkin ensisijaisesti oma-aloitteisten verojen suorituksi ja vasta sen jälkeen muiden verolajien verojen suoritukseksi. Kuten maksuissakin, palautukset käytetään viimesijaisesti niiden saatavien suoritukseksi, joista on tehty maksujärjestely tai jotka on lähetetty perittäväksi ulosottoimin. Palautukset käytetään ensin verovelvollisen omille erääntyneille veroille ja tämän jälkeen niiden erääntyneiden verojen suoritukseksi, joista verovelvollinen on vastuussa kuin omasta verostaan.

Yleisen käyttöjärjestyksen mukaan palautukset käytetään verojen suoritukseksi siinä järjestyksessä, jossa palautukset ovat käytettävissä. Jos veron suoritukseksi on käytettävissä useita maksuja ja palautuksia, käytetään maksuja ja palautuksia siinä järjestyksessä, jossa maksut on suoritettu ja palautukset ovat käytettävissä. Jos tämä päivä on sama, maksu käytetään ensin.

Palautukset ovat pääsääntöisesti käytettävissä erääntyneen veron suoritukseksi sinä päivänä, jona veron palauttamista koskeva päätös on tehty. Palautusta koskevia päätöksiä ovat esimerkiksi verotuspäätökset, joiden perusteella verovelvolliselle palautetaan veroa, sekä verosta vapauttamista ja perimättä jättämistä koskevat päätökset. Oma-aloitteisten verojen verotai oikaisuilmoituksiin perustuvilla palautuksilla on säädetty erikseen ajankohdat, milloin palautusta voidaan aikaisintaan käyttää verojen suoritukseksi. Palautukseen oikeuttava arvonnalisävero on käytettävissä sinä päivänä, jona veroilmoitus tai sen oikaisuilmoitus on annettu, kuitenkin aikaisintaan palautukseen oikeuttavan arvonnalisäveron verokautta seuraavan kuukauden yleisenä eräpäivänä. Palautukseen oikeuttavan arvonnalisäveron voi siten saada palautuksena jo verokautta seuraavan kuukauden yleisen eräpäivän jälkeen. Muu oma-aloitteisen veron oikaisuilmoitukseen perustuva palautus on käytettävissä sinä päivänä, jona oikaisuilmoitus on annettu, kuitenkin aikaisintaan verokauden veron eräpäivänä. Veron määräämiseen hyväksi, päätöksen oikaisuun ja muutoksenhakuun perustuva oma-aloitteisen veron palautus on käytettävissä sinä päivänä, jona päätös tehdään tai muutosverotus toimitetaan.

Palautuksen käyttämiselle on säädetty eräitä poikkeuksia. Palautusta ei saa käyttää vanhentuneen velan suoritukseksi eikä sellaisen velan suoritukseksi, jonka täytäntöönpano on kokonaan kielletty tai keskeytetty. Palautuksen käyttökielto koskee myös erehdyksessä suoritettua veron palautusta sekä palautusta, jota vastaavat varat on suoritettu jako-osuutena verovelvollisen konkurssipesästä. Saatavien suoritukseksi ei käytetä vieraalle valtiolle siirrettävää veronpalautusta eikä laiminlyöntimaksua koskevaa palautusta.

Palautettavat määrät maksetaan verovelvolliselle viivytyksettä sen jälkeen, kun oikeus palautukseen on selvitetty, ellei palautusta ole käytettävä erääntyneen veron tai muun saatavan suoritukseksi. Palautuksen maksaminen voidaan estää, jos verovelvollisella on ilmoituslaiminlyöntejä. Palautus maksetaan ilmoituslaiminlyönnin korjaamisen jälkeen. Palautettavat määrät maksetaan verovelvolliselle siinä vaiheessa, kun niiden palautusten ja palautettavien maksujen yhteismäärä, joita ei ole käytetty verojen suoritukseksi, on vähintään 10 euroa.

2.4 Maksulle laskettava hyvityskorko

Veronkantolain 37 §:ssä säädettyä hyvityskorkoa lasketaan palautusten lisäksi myös maksuille. Maksulle, joka käytetään veron suoritukseksi myöhemmin kuin maksupäivänä, lasketaan hyvityskorkoa maksupäivää seuraavan päivän ja maksun käyttöpäivän väliseltä ajalta. Hyvityskorko lasketaan vuotuisena korkona, joka on kutakin kalenterivuotta edeltävänä puolivuotiskautena voimassa oleva korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä, kuitenkin vähintään 0,5 prosenttia. Käytännössä

hyvityskorkoa lasketaan oma-aloitteisen veron maksuille, jotka voi suorittaa ennen eräpäivää ja jotka käytetään oma-aloitteisen veron suorituksiksi veron erääntyessä. Myös palautettavalle maksulle, jota ei ole käytetty veron suorituksiksi, maksetaan hyvityskorkoa maksupäivää seuraavasta päivästä palautuspäivään. Poikkeuksena hyvityskoron laskennasta on säädetty varainsiirtovero, jonka maksulle ei lasketa hyvityskorkoa. Hyvityskorkoa ei makseta myöskään arvonlisäveron erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen tunnistamisjäsenvaltion kautta Suomeen suoritettavalle maksulle. Veronkantolain nojalla hyvityskorko voidaan jättää maksamatta, jos maksu katsotaan suoritetun muussa kuin veronmaksutarkoituksessa, esimerkiksi silloin, jos maksulla on tavoiteltu pelkästään korkohyötyä.

2.5 Yhteenvedon lähettäminen postitse

Verovelvolliselle muodostetaan veronkantolain 70 §:n mukaan kuukausittain yhteenvedo, johon merkitään tiedot minkä verojen suorituksiksi maksut ja palautukset on käytetty, tiedot suorittamatta olevista veroista sekä maksukehotuksesta. Yhteenvedolle merkitään myös oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016), jäljempänä *oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain*, nojalla tehty myöhästymismaksupäätös ja arvioverotuksen poistamista koskeva päätös.

Yhteenvedo annetaan verovelvolliselle tiedoksi yleisessä tietoverkossa olevan Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun välityksellä (OmaVero). Veronkantolain 71 §:n mukaan yhteenvedon sähköinen tiedoksiantona on pääsääntö. Yhteenvedo annetaan tiedoksi tavallisena tiedoksiantona postitse vain sellaisille luonnolliselle henkilölle ja kuolinpesälle, jota ei ole merkitty työnantajarekisteriin tai arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai joka ei harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa kuin metsätaloutta. Yhteenvedo annetaan tiedoksi sähköisesti, jos luonnollinen henkilö tai kuolinpesä on antanut suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon. Yhteenvedoa ei anneta tiedoksi postitse, jos yhteenvedolle merkitään vain tietoja maksun käyttämisestä veron suorituksiksi tai tieto suorittamatta olevasta verosta, jota ei koske veronkantolaissa säädetty maksukehotus.

Yhteenvedon pakollisen sähköisen tiedoksiannon piiriin kuuluvat verovelvolliset voivat pyynnöstä saada yhteenvedon myös paperilla. Paperilla toimitettu yhteenvedo ei vaikuta siihen, milloin sähköisen tiedoksiannon piiriin kuuluvan verovelvollisen katsotaan saaneen yhteenvedon tiedoksi.

Yhteenvedoa vastaava tiedoksiantomenettely on säädetty koskemaan myös veronkantolain nojalla annettuja erillispäätöksiä, joita ovat muun muassa kantomenettelyn virheen korjaamista tai virheellisen palautuksen takaisinperintää koskevat päätökset. Erillispäätökset on kuitenkin annettu tiedoksi tavallisena tiedoksiantona postitse muita verotuspäätöksiä vastaavalla tavalla.

2.6 Eräät muut kantomenettelyt

2.6.1 Aiheettoman maksun palauttaminen

Verohallinto palauttaa maksun veronkantolain 20 §:n nojalla verovelvollisen vaatimuksesta, jos se on maksettu erehdyksessä tai aiheettomasti. Maksua voidaan pitää aiheettomana esimerkiksi silloin, jos veroja ei ole suorittamatta eli kyse on käyttämättä olevasta maksusta. Erehdyksessä maksettuna maksuna on voitu pitää maksua, joka oli tarkoitettu muulle maksun saajalle kuin Verohallinnolle tai jos maksamisessa on sattunut muu selvä ilmaisuerehdys. Jos maksun palauttamista koskevaa vaatimusta ei hyväksytä, Verohallinto antaa asiasta muutoksenhakukelpoisen päätöksen.

Verohallinto voi palauttaa aiheettomasti maksetun määrän myös omasta aloitteestaan varattuun tarvittaessa verovelvolliselle tilaisuuden selvityksen antamiseen. Verohallinto palauttaa maksuunpantujen verojen liikamaksut automaatiossa aiheettomina maksuina, jos verovelvollisella ei ole verolajin veroja tai muita erääntyneitä veroja suorittamatta. Oma-aloitteisten verojen käyttämättä olevat maksut palautetaan verovelvollisen pyynnöstä.

2.6.2 Virheen korjaaminen

Kantomenettelyssä tapahtuneella virheellä tarkoitetaan yleensä virhettä maksun tai palautuksen käyttämisessä. Virhe voi tarkoittaa myös muussa kantotoimenpiteessä tapahtunutta virhettä. Verohallinto korjaa kantomenettelyssä tapahtuneen virheen veronkantolain 72 §:n mukaisesti omasta aloitteestaan tai verovelvollisen taikka verosta vastuussa olevan vaatimuksesta viipymättä virheen havaitsemisen jälkeen. Määräaika virheen korjaamiselle on kolme vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin on muodostettu yhteenveto, joka on sisältänyt tai jonka olisi pitänyt sisältää korjattavaksi vaadittu toimenpide tai tieto.

Virhe voidaan jättää korjaamatta, jos virhe on vähäinen eikä siitä aiheudu verovelvolliselle vahinkoa. Virhe voidaan jättää korjaamatta myös, jos verovelvollisen perusteetta hyväkseen saama määrä on vähäinen, eikä verovelvollisten tasapuolinen kohtelu tai muu syy edellytä korjaamista.

2.7 Nykytilan arviointi

2.7.1 Maksun ja palautuksen käyttäminen veron suorituksiksi

Maksaja voi vaikuttaa maksun kohdistamisella siihen, minkä verolajin tai verolajien suorituksiksi hänen maksunsa ensisijaisesti käytetään. Maksaja käyttää kohdistamisoikeutta Verohallinnon vahvistamien verovelvolliskohtaisten viitenumeroiden avulla. Maksut käytetään veron suorituksiksi eri verolajeissa eri tavalla, mikä johtuu verolajien luonteesta. Verohallinnon maksuunpanemissa veroissa, kuten tuloverossa ja kiinteistöverossa, maksu käytetään heti myös verolajin tuleville erääntymättömille maksuerille. Maksun käyttäminen tuleville erille on tarpeen siksi, että maksaja voi suorittaa määrätyn veron heti, myös ennen sen eräpäivää. Käyttämättä jäänyt maksu palautetaan verovelvolliselle heti automaatiossa. Oma-aloitteisissa veroissa maksu käytetään veron suorituksiksi vasta veron eräpäivänä eikä maksua palauteta ilman verovelvollisen pyyntöä. Maksuja käytetään verolajin mukaan joko verojen vanhentumispäivän tai eräpäivän mukaisessa järjestyksessä. Maksujen toisistaan poikkeavat käyttöjärjestykset ovat vaikeaselkoisia, eikä maksaja aina tiedä, miten eri verolajeille kohdistetut maksut käytetään verojen suorituksiksi.

Maksun kohdistamisoikeuden rinnalle on säädetty menettelyistä, joilla maksua käytetään muiden kuin maksun kohteena olevan verolajin verojen suorituksiksi. Maksujen joustavalla käytöllä on pyritty siihen, ettei verovelvollisella olisi samanaikaisesti maksamattomia veroja, joille kertyy viivästyskorkoa ja käyttämättä olevaa maksua Verohallinnossa. Eri verolajeissa menettelyt on toteutettu eri tavalla. Maksuunpantujen verojen maksut käytetään verolajin erääntyneiden ja erääntymättömien verojen suorittamisen jälkeen heti muiden verolajien erääntyneille veroille. Oma-aloitteisissa veroissa maksua käytetään maksukuukauden lopussa muiden verolajien erääntyneille veroille enempien viivästyskorkojen välttämiseksi. Maksun käyttäminen oma-aloitteisille veroille sen kalenterikuukauden viimeiseen päivään saakka, jona maksu on suoritettu, on katsottu tarpeelliseksi, jotta maksu kohdistuisi myös verokauden yleisen eräpäivän jälkeen myöhässä ilmoitetuille oma-aloitteisille veroille. Ajankohdalla on pyritty varmistamaan jossain määrin sekä erääntyneiden oma-aloitteisten verojen suorittaminen, että muiden verolajien maksamattomien verojen suorittaminen. Maksujen joustava käyttö verolajien

välillä tavalla, jota verovelvollinen ei pysty riittävästi ennakoimaan, aiheuttaa usein verovelvolliselle epäselvyyttä siitä, miten maksu on käytetty. Erityisesti oma-aloitteisen veron maksun käyttö maksukuukauden lopussa muille veroille on ennakoimatonta tilanteessa, jossa verovelvollinen on pyrkinyt maksulla suorittamaan tulevia oma-aloitteisia veroja. Maksujen kohdistuminen maksajan tarkoittamalla tavalla olisi järjestelmän selkeyden kannalta tärkeämpää kuin veroille kertyvien viivästyskorkeiden minimointi.

Useiden viitenumeroiden käyttö aiheuttaa virheitä viitteen valinnassa, jolloin maksu saattaa kohdistua maksajalle epäedullisella tavalla. Viitevirheistä johtuvat maksujen selvittelyt aiheuttavat hallinnollista taakkaa sekä verovelvolliselle että Verohallinnolle.

Myös veronpalautuksen käyttäminen veron suoritukseksi voi johtaa epäselvyyteen maksettavana olevan veron määrästä. Veronpalautuksen käyttäminen veron suoritukseksi tilanteessa, jossa erääntynyt vero on maksamatta, on verojen kertymisen kannalta välttämätöntä. Veronpalautuksia käytetään verojen suoritukseksi kuitenkin myös silloin, kun veron suoritukseksi on ajallaan eräpäivänä maksettu maksu. Veronpalautukset käytetään verojen suoritukseksi veronkantolain nojalla veron eräpäivänä, koska verovelvollisen eräpäivänä suorittama maksu ei maksunvälityksessä olevien viiveiden vuoksi ole vielä maksupäivänä Verohallinnon järjestelmässä kohdistettavissa veroille. Veronpalautuksen reaaliaikaisesta käyttämisestä johtuen eräpäivänä suoritettu maksu voi jäädä käyttämättä ja kohdistua muille kuin verovelvollisen tarkoittamille veroille tai veroerille, taikka palautua aiheettomana maksuna verovelvolliselle. Esimerkiksi maksettaessa tuloveroa maksu kohdistuu tulevien maksuerien suoritukseksi, jos verovelvollisen maksun kohteeksi tarkoitama veroerä oli tullut suoritetuksi palautuksella. Maksun käyttö tuleville veroille ei tällöin vastaa maksajan tarkoitusta. Veronpalautuksen käyttö tilanteessa, jossa vero on maksettu ajallaan, vaikeuttaa merkittävästi verovelvollisen maksutilanteen seuraamista. Veronpalautusten käyttöön liittyvien epävarmuustekijöiden, kuten palautuksen määrän tai vaihtelevan käyttöajankohdan vuoksi verovelvolliset eivät pysty ottamaan palautuksia huomioon riittävässä määrin veroja maksettaessa.

Maksujen ja palautusten keskinäinen käyttöjärjestys voi johtaa siihen, että palautusta käytetään tilanteessa, jossa käytettävissä olisi myös maksua. Jos eräpäivänä veron suoritukseksi on käytettävissä useita maksuja ja palautuksia, käytetään niitä siinä järjestyksessä, jossa maksut on suoritettu ja palautukset ovat käytettävissä. Tämä vaikeuttaa maksajan arviointia oikeasta maksettavasta määrästä.

Maksujen ja palautusten yleisen käyttöjärjestyksen tavoitteena on, että vanhimmat verot ja saatavat katetaan ensin, mikä ehkäisisi vanhentumisesta aiheutuvia verotulojen menetyksiä. Verolajimaksujen käyttöjärjestykset eivät kuitenkaan ole yhtenäiset vaan muiden kuin oma-aloitteisten verojen suoritukseksi kohdistetut maksut on veronkantolaissa säädetty käytettäväksi vanhentumispäivän sijaan verojen eräpäiväjärjestyksessä.⁴ Vanhentumisjärjestyksestä huolimatta veron eräpäivä on pääsääntöisesti maksun ja palautuksen käyttöä määräävä tekijä, koska samana vuonna erääntyvät verot vanhenevat yhtä aikaa. Veron vanhentumispäivän määräytyminen ei ole verovelvollisille yhtä selkeää kuin verotuspäätöksellä määrätty eräpäivä tai oma-aloitteisten verojen yleinen eräpäivä. Jos vanhentumispäivän mukainen maksun tai

⁴ Eräpäiväjärjestyksellä on estetty eri verovuosille kohdistuvien tuloveron ennakoiden ja jäännösveron eriaikaisesta vanhentumisesta aiheutuva tilanne, jossa maksua käytettäisiin erääntyneiden verojen ohi aiemmin vanhentuvalla erääntymättömällä verolla.

palautuksen käyttö eroaa verovelvollisen eräpäivän mukaisesta järjestyksestä, aiheuttaa se yleensä aina epäselvyyttä maksujen ja palautusten kohdistumisessa.

Erilaisista käytösäännöistä ja veronpalautusten laajasta käytöstä muodostuvat joustavat kantomenettelyt eivät ole verovelvollisille kaikilta osin ennakoitavissa tai helposti ymmärrettävissä. Maksujen erilaiset käyttöjärjestykset ja niiden syyt eivät ole verovelvollisten tiedossa. Maksujen ja palautusten kohdistuminen vaihtelee riippuen kulloinkin maksamisessa käytetystä viitenumeroista ja verovelvollisen senhetkisestä maksutilanteesta. Vaikeasti hallittava kokonaisuus aiheuttaa verovelvolliselle hallinnollista taakkaa ja lisää asiointitarvetta Verohallinnon kanssa. Maksujen ja palautusten kirjanpidollinen käsittely on haastavaa eikä kirjausketjun eheys säily. Ongelmat koskevat erityisesti useita verolajeja maksavia verovelvollisia. Suomen Taloushallintoliitto ry on arvioinut, että nykyisestä vaikeaselkoisesta kantomenettelystä ja maksujen ja palautusten käyttämiseen liittyvistä monimutkaisista käytösäännöistä aiheutuu yrityksille ylimääräisiä hallinnollisia kustannuksia vuositasolla lähes 15 miljoonaa euroa.⁵

2.7.2 Oma-aloitteisten verojen palautukset

Oma-aloitteisten verojen palautuksen käsittely poikkeaa muiden verolajien veronpalautusten käsittelystä. Oma-aloitteisen veron palautusta voidaan säilyttää verovelvollisen pyynnöstä tulevia maksuvelvoitteita varten. Palautusta käytetään ensisijaisesti oma-aloitteisen veron suorituksiksi ennen muita veroja, ja palautus on käytettävissä verojen suorituksiksi verovelvollisen ilmoituksen mukaisena. Näillä menettelyillä on mahdollistettu edestakaisen rahaliikenteen vähentäminen Verohallinnon kanssa niille verovelvollisille, joilla on säännöllisesti palautettavaa ja maksettavaa oma-aloitteista veroa. Verovelvollinen voisi ottaa huomioon esimerkiksi palautukseen oikeuttavan arvonlisäveron maksaessaan verokaudelta ilmoitettuja työnantajasuorituksia.

Palautuksen säilyttämisestä on ehdotettu luovuttavaksi erillisessä hallituksen esityksessä (HE 17/2025 vp)⁶. Mainitun esityksen perusteluissa todetaan, että palautuksen säilyttämistä tulevia maksuvelvoitteita varten on pyytänyt vain pieni osa oma-aloitteisia veroja suorittavista verovelvollisista. Verohallinnon tilastojen perusteella noin 88 prosenttia palautukseen oikeuttavaa arvonlisäveroa sisältävistä ilmoituksista annetaan ennen verokauden yleistä eräpäivää. Koska palautukseen oikeutettavan arvonlisäveron voi saada hyväkseen jo verokautta seuraavan kuukauden yleisen eräpäivän jälkeen, suurin osa yrityksistä toimii siten, että palautukset olisivat mahdollisimman nopeasti yritysten käytettävissä. Palautuksen käyttö maksettavalle oma-aloitteiselle verolle toteutuu vain, jos verovelvollinen on pyytänyt palautuksen säilyttämistä tulevia maksuvelvoitteita varten tai ilmoittaa palautukseen oikeuttavaa arvonlisäveroa tai muuta oma-aloitteisen veron palautusta verokauden yleisenä eräpäivänä, jolloin verokaudelta maksettavat oma-aloitteisen veron määrät erääntyvät. Niistä verovelvollisista, jotka ilmoittivat palautukseen oikeuttavaa arvonlisäveroa vasta verokauden yleisenä eräpäivänä, noin 3 prosentilla palautusta oli käytetty oma-aloitteisen veron suorituksiksi. Tästä määrästä 40 prosenttia oli lisäksi maksanut verokaudelta maksettavan veron. Arvioilta vain 2 prosentissa palautukseen oikeuttavan arvonlisäveron ilmoitustilanteista, palautettava määrä oli huomioitu verokaudelta maksettavassa oma-aloitteisen veron määrässä. Palautusten käyttöön liittyvistä epävarmuustekijöistä ja käytännön syistä johtuen yritykset eivät

⁵ Suomen Taloushallintoliitto ry:n kyselytutkimus vuodelta 2023.

⁶ Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuloverolain sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta, HE 17/2025 vp. Asian käsittelytiedot eduskunnan verkkosivuilla: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kasittelytiedot/Valtiopaivaasia/Sivut/HE_17+2025.aspx.

täsmäytä verokauden oma-aloitteisen veron maksuja ja palautuksia edestakaisen rahaliikenteen välttämiseksi.

Oma-aloitteisten verojen vero- tai oikaisuilmoitukseen perustuva palautus on käytettävissä ja palautettavissa verovelvolliselle sinä päivänä, jona ilmoitus on annettu, kuitenkin siten, että palautukseen oikeuttavan arvonlisäveron voi saada hyväkseen aikaisintaan kuukautta ennen verokauden eräpäivää ja muun oikaisuilmoitukseen perustuvan palautuksen aikaisintaan verokauden eräpäivänä. Jos ilmoitukseen kohdistuu Verohallinnon valvontatoimenpiteitä, palautetaan palautus verovelvollisen tilille vasta, kun valvonta on päättynyt ja palautettavan määrän oikeellisuus on selvitetty. Oma-aloitteisen veron palautus ei tällöin ole käytettävissä ja palautettavissa samanaikaisesti, kuten muut veronpalautukset. Koska palautus käytetään ilmoituksen mukaisena verovelvollisen verovelkojen suorituksiksi, joudutaan virheelliseksi havaittu määrä perimään takaisin valvontatoimen päätyttyä. Virheellisellä vero- tai oikaisuilmoituksella verovelvollinen voi kuitata verovelat suoritetuksi heti esimerkiksi konkurssimenettelyn välttämiseksi. Perusteettomien palautusten käytön vuoksi Verohallinto on joutunut keskeyttämään konkurssimenettelyn hakemisen ja aloittamaan prosessin uudelleen veron määräämisen jälkeen.

2.7.3 Maksulle laskettava hyvityskorko

Ennen eräpäivää suoritetuille oma-aloitteisen veron maksuille kertyvät hyvityskorot ovat usein euromäärältään pieniä. Hyvityskorkotapahtumat aiheuttavat kuitenkin työtä yritysten kirjanpidossa ja vaikeuttavat maksujen käytön selvittämistä. Verovelvollisille aiheutuva hallinnollinen taakka on suhteeton hyvityskoron taloudelliseen hyötyyn nähden. Maksulle laskettava hyvityskorko on saattanut estää yrityksiä hyödyntämästä maksujen automaatiomaksatusta ennen veron eräpäivää. Veron suorituksiksi käytetylle maksulle ei myöskään lasketa hyvityskorkoa kaikkien verolajien osalta yhtenäisesti.

3 Tavoitteet

Esityksellä toteutettaisiin pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti veronkantoa sujuvoittavia ja digitalisaatiota edistäviä muutoksia. Veronkantolakiin ehdotettujen muutosten tavoitteena on selkeyttää verojen maksamista sekä maksujen ja palautusten käyttämistä verojen suorituksiksi. Esityksellä pyritään vähentämään verojen maksamisesta ja maksujen käytön selvittämisestä verovelvollisille aiheutuvaa ylimääräistä hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Muutosten tavoitteena on myös vähentää veronkantoon liittyvää selvittelytyötä ja asiakasneuvonnan tarvetta Verohallinnossa.

Esityksen tavoitteena on muuttaa kantomenettelyjä siten, että verojen maksamisessa voitaisiin ottaa nykyistä laajemmin käyttöön menettely, jossa maksaja kohdistaisi maksun verovelvollisen kaikkien verojen suorituksiksi yhtä viitenumeroa käyttämällä. Yhden viitenumeron käyttämisellä vähennettäisiin maksamisen virheitä ja selkeytettäisiin maksun käyttämistä verolle. Maksun kohdistamistavan muutoksen kohteena olisivat yhteisöt, yhtymät ja yhteisetuudet. Esityksellä ei tavoitella muutosta luonnollisten henkilöiden verojen maksamiseen.

Esityksen tavoitteiden mukaisesti suuri osa oma-aloitteisia veroja ilmoittavista verovelvollisista ohjattaisiin kohdistamaan maksut kaikkien verojen suorituksiksi, jolloin maksuja ei enää kohdistettaisi pelkästään oma-aloitteisille veroille. Muutoksen myötä oma-aloitteisten verojen yhdessä käsittelemiseen liittyvistä kantomenettelyistä, joiden avulla verovelvolliset ovat voineet nykytilassa täsmäyttää palautettavia määriä maksettaviin oma-aloitteisiin veroihin,

voitaisiin maksamisen selkeyttämiseksi luopua. Esityksellä tavoitellaan myös muita oma-aloitteisten verojen maksamista selkeyttäviä muutoksia.

Ennakoitavuuden parantamiseksi maksujen joustavaa käyttöä rajoitettaisiin siten, että viranomaisaloitteista tai tiettyyn ajanhetkeen perustuvaa automaattista maksujen käyttöä vähennettäisiin ja maksujen kohdistuminen maksun käyttöjärjestyksen ulkopuolisille veroille edellyttäisi nykyistä laajemmin verovelvollisen tahdonilmaisua.

Esityksen tavoitteena on selkeyttää myös veronpalautusten käyttämistä, jotta verojen maksaminen ja maksutilanteen seuraaminen helpottuisi. Esityksen tavoitteena on vähentää veronpalautusten käyttämistä tilanteissa, joissa veron suorituksiksi olisi käytettävissä maksua. Verovelvollisten ei olisi tarpeen ottaa palautuksia huomioon suorittaessaan veroja ajallaan, mikä helpottaisi myös maksamisen ohjeistusta.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Maksun ja palautuksen yleinen käyttöjärjestys

Käyttöjärjestysten yhtenäistämiseksi ja selkeyttämiseksi esityksessä ehdotetaan, että maksut ja palautukset käytettäisiin verojen suorituksiksi verojen eräpäiväjärjestyksessä ja nykyisestä vanhentumispäivän mukaisesta käyttöjärjestyksestä luovuttaisiin. Eräpäivän mukaan määräytyvä yleinen käyttöjärjestys olisi verovelvollisen kannalta selkein ja ymmärrettävin. Veronkantolain sisäisten viittaussäännösten mukaisesti eräpäivän mukaista käyttöjärjestystä sovellettaisiin jatkossa kaikkien verolajimaksujen käyttämisessä. Vanhentumispäivän mukainen käyttöjärjestys on ollut luonteva ratkaisu verojen kertymisen turvaamisen näkökulmasta. Koska vanhentumispäivän mukainen käyttöjärjestys on pääsääntöisesti vastannut myös eräpäivän mukaista järjestystä, ei käyttöjärjestyksen muutoksesta kuitenkaan arvioida aiheutuvan veromenetyksiä. Verojen vanhentumisaika on pitkä ja sen aikana maksamattomaan veroon kohdistetaan useita perintätoimia kuten ulosottoperintää. Verojen vanhentumisen riski voisi tulla kyseeseen esimerkiksi muutoksenhakuprosessin pitkittyessä täytäntöönpanokiellon alaisissa veroissa. Tällöinkin keskeytysmääräys on mahdollista muuttaa ennen veron vanhentumista sisällöltään sellaiseksi, että oikeus maksun saantiin voidaan turvata.

Samana päivänä erääntyvien verojen keskinäinen käyttöjärjestys säilyisi ennallaan. Samana päivänä erääntyvät yleensä oma-aloitteiset verot, joiden yleinen ilmoittamisen ja maksamisen eräpäivä on kalenterikuukauden 12. päivä. Maksuja ja palautuksia käytettäisiin samana päivänä erääntyvien verojen kesken veronkantolain 6 §:n mukaisesti ensin usealle veronsaajalle tilitettävillä veroille, kuten työnantajasuorituksille ja viimeisenä yksin valtiolle tilitettävillä veroille, kuten arvonlisäverolle ja valmisteverolle. Tarkempi käyttöjärjestys on määriteltävä veronkantolain 21 §:n valtuussäännöksen nojalla Verohallinnon päätöksellä.

Yleistä käyttöjärjestystä ehdotetaan muutettavaksi siten, että käytettävissä olevat maksut kohdistettaisiin veron suorituksiksi aina ennen käytettävissä olevia palautuksia. Kun veron suorituksiksi olisi eräpäivänä käytettävissä useita maksuja ja palautuksia, käytettäisiin kaikki maksut ensin, vaikka palautus olisi muodostunut ennen maksun maksupäivää. Näin vähennettäisiin veronpalautusten käyttämistä verojen suorituksiksi. Veronkantolakiin ehdotetaan lisättäväksi oikeustilaa selventävä säännös siitä, milloin maksu olisi käytettävissä veron suorituksiksi.

4.1.2 Maksun kohdistaminen kaikkien verojen suoritukseksi

Veronkantolain maksun kohdistamista koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että verojen maksamisessa voitaisiin ottaa nykyistä yleismaksua laajemmin käyttöön menettely, jossa maksu kohdistetaan verovelvollisen kaikkien verojen suoritukseksi yhtä viitenumeroa käyttämällä. Yhden viitenumeron käyttö vähentäisi viitteiden valinnassa tapahtuvia virheitä ja yksinkertaistaisi maksun käyttämistä veron suoritukseksi.

Ehdotettuja muutoksia maksun kohdistamisessa ei rajattaisi lainsäädännössä koskemaan tiettyä verovelvollisryhmää. Kaikilla verovelvollisilla säilyisi nykyinen oikeus kohdistaa maksu tietyn verolajin suoritukseksi verolajikohtaisilla viitenumeroilla. Kaikki verovelvolliset voisivat myös kohdistaa maksuja yhdellä viitenumeroilla kaikkien verojensa suoritukseksi.

Esityksen tavoitteiden mukainen muutos maksun kohdistamistavassa toteutettaisiin olennaisilta osin Verohallinnon ohjeistuksella. Erillisinä verovelvollisina verotettavat tuloverolain (1535/1992) 3 §:ssä tarkoitetut yhteisöt ohjattaisiin kohdistamaan maksut kaikille yhteisön veroille yhdellä viitenumeroilla. Ohjeistuksen muutos koskisi kaikkia yhteisöjä niiden koosta riippumatta. Muutos koskisi myös julkisyhteisöjä kuten esimerkiksi kuntia ja seurakuntia. Myös tuloverolain 4 §:ssä tarkoitetut yhtymät ja 5 §:ssä tarkoitetut yhteenliittymät kohdistaisivat maksut kaikille yhtymän ja yhteenliittymän veroille, joista yhtymää ja yhteenliittymää verotetaan erillisenä verovelvollisena. Viitenumero, jolla maksu kohdistuisi verovelvollisen kaikkien verojen suoritukseksi, annettaisiin yhteisöjen, yhtymien ja yhteenliittymien verotuspäätösten maksutiedoissa, verkkolaskulla sekä yhteenvedolla. Verovelvollisen tulisi käyttää samaa viitettä maksaessaan oma-aloitteisia veroja. Maksamista ohjeistettaisiin Verohallinnon verkkosivuilla ja sähköisessä asiointipalvelussa (OmaVero). Sähköisen asiointipalvelun kautta maksettaessa tarjottaisiin ensisijaisesti ohjeistuksen mukainen maksun kohdistamistapa.

Luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät ohjattaisiin maksamaan verot verolajikohtaisilla maksuilla nykytilan mukaisesti. Koska esityksen tavoitteena on helpottaa useita verolajeja säännöllisesti maksavien verovelvollisten verojen suorittamista, ei maksun kohdistamistavan muutosta ulotettaisi koskemaan luonnollisia henkilöitä, joilla on harvemmin erillisiä veron maksuvelvoitteita suorittavana. Luonnollisilla henkilöillä ja kuolinpesillä on maksettavaksi määrättyjä verovelvoitteita, kuten tuloveron jäännösveroa tai perintöveroa, pääosin satunnaisesti tai kertaluonteisesti. Säännöllisesti maksettavana verona luonnollisilla henkilöillä on yleensä kiinteistövero, jota suorittaa noin 30 prosenttia luonnollisista henkilöistä vuosittain enintään kahdessa maksuerässä. Tuloveron ennakkoverojen maksueriä suorittaa säännöllisesti noin 5 prosenttia luonnollisista henkilöistä. Nykyinen menettely, jossa luonnollinen henkilö kohdistaa maksun verotuspäätöksen mukaisen veron suoritukseksi verolajikohtaisella maksuviitteellä ja voi maksaa hänelle määrätyn veron heti, on ollut maksutapana toimiva.

Yksityisenä elinkeinonharjoittajana tai maa- tai metsätalouden harjoittajana toimivat luonnolliset henkilöt suorittavat elinkeinotoiminnasta sekä maa- ja metsätaloudesta aiheutuvat verovelvoitteet henkilökohtaisina veroina. Maksun kohdistaminen kaikille veroille ei mahdollistaisi maksun kohdistamista yrittäjän elinkeinotoiminnasta aiheutuvien verojen suoritukseksi, vaan maksu kohdistuisi kaikille luonnollisen henkilön verovelvoitteille, myös yksityistalouden verovelvoitteille. Maksun kohdistaminen elinkeinotoiminnasta aiheutuville veroille on nykyisillä maksun kohdistamistavoilla pääosin mahdollista. Myös toiminnan päättymisestä tai alkamisesta aiheutuva maksun kohdistamistavan muutos olisi omiaan aiheuttamaan epäselvyyttä luonnollisen henkilön veron maksujen kohdistumisessa. Osalla elinkeinotoimintaa tai maataloutta harjoittavista luonnollisista henkilöistä on maksettavana säännöllisesti useampia verolajeja. Vaikka nämä toimijat voisivat hyötyä maksun

kohdistamistavan muutoksesta, ei maksutavan muutosta ulotettaisi Verohallinnon maksuohjeistuksessa tässä vaiheessa liikkeen- ja ammatinharjoittajiin tai maa- ja metsätaloudenharjoittajiin. Vaihtoehtoista sääntelytapaa, jossa yksi viitenumero olisi maksun kohdistamistapana kaikilla verovelvollisilla, on arvioitu tarkemmin luvussa 5.1.2.

Kun maksu kohdistettaisiin kaikkien verojen suorituksesi, maksu käytettäisiin verovelvollisen veroerille niiden eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Maksua käytettäisiin veron suorituksesi aikaisintaan veron eräpäivänä, jolloin maksua ei käytettäisi tulevaisuudessa erääntyville veroille. Eräpäivän mukaan määräytyvä maksun käyttöjärjestys olisi selkeä ja viivästyksenkorkoseuraamusten kannalta verovelvolliselle taloudellisesti edullisin.

Maksun kohteena olisivat lähes kaikki verovelvollisen verot; tulovero, oma-aloitteiset verot, lahjavero, varainsiirtovero, autovero sekä muut Verohallinnon saatavat, kuten vahingonkorvaussaatavat. Maksun kohdistaminen kaikkien verojen suorituksesi rajoittaisi maksun kohdistamismahdollisuutta tietyille verolle tai veroerälle. Koska verolajikohtainen maksun kohdistaminen olisi mahdollista jatkossakin, ei esityksellä kavennettaisi verovelvollisten kohdistamisoikeutta, eikä kohdistamismahdollisuuden turvaamiseksi olisi tarpeen luoda uusia menettelyitä. Kaikki verovelvollisen verot, maksut ja muut Verohallinnolle suoritettavat määrät ovat Verohallinnon saatavina yhdenvertaisia, mikä mahdollistaisi siirtymisen menettelyyn, jossa maksu kohdistetaan kaikille verovelvollisen veroille. Verohallinnon kantamien verojen maksamatta jättämisestä aiheutuvat korkoseuraamukset ja perintätoimenpiteet ovat pääosin samat, minkä vuoksi perusteita verolajikohtaiseen maksun kohdistamiseen eräpäiväjärjestyksen ohi ei pääsääntöisesti ole. Esimerkiksi maksuvaikeustilanteissa tulisi maksun verolajikohtaisen kohdistamisen sijaan hyödyntää maksujärjestelyn mahdollisuutta. Maksun kohdistamistarpeita voidaan arvioida olevan tilanteissa, joissa verojen suorittamatta jättämisestä aiheutuisi toisistaan poikkeavia seuraamuksia tai tietyn veron suorittamisella saataisiin muita oikeuksia, kuten lainhuudatus- ja rekisteröintioikeuksia.

Koska esityksellä tavoitellaan verojen maksamista yhtä viitenumeroa käyttämällä nykyistä laajemmin, tulisi eri verolajien ja Verohallinnon saatavien olla kattavasti mukana maksun käyttöjärjestyksessä, kun maksu kohdistetaan verovelvollisen kaikkien verojen suorituksesi. Varainsiirtovero on eräissä tilanteissa maksettava kaupanteon yhteydessä. Varainsiirtovero suoritetaan noin 95 prosentissa tapauksista ennen veron maksamiselle säädettyä maksupäivää. Kun vero on maksettu, ostaja saa todistuksen varainsiirtoveron suorittamisesta esimerkiksi osakeluetteloon merkitsemistä varten tai tieto veron suorittamisesta välitetään Maanmittauslaitokselle lainhuudon tai vuokraoikeuden kirjaamista varten. Jotta ostaja pystyisi suorittamaan varainsiirtoveron heti, Verohallinto ohjaisi kaikki verovelvolliset kohdistamaan maksut varainsiirtoveron suorituksesi käyttämällä verolajikohtaista viitenumeroa. Esityksen tavoitteiden mukaisesti ja veron kertymisen turvaamiseksi varainsiirtovero olisi perusteltua sisällyttää tästä huolimatta kaikkien verojen suorituksesi kohdistetun maksun käyttöjärjestykseen. Näin suoritettu maksu käytettäisiin varainsiirtoveron suorituksesi sen eräpäivänä, ellei veroa olisi suoritettu aiemmin verolajikohtaisella maksulla.

Maksut kohdistettaisiin valmisteveron kertaluonteisen vakuuden suorituksesi nykytilan mukaisesti vakuuskohtaisella viitenumeroilla. Menettely, joissa valmisteverolle käytetään ensin vakuuden suorituksesi kohdistettu maksu ennen muita maksuja, säilyisi ennallaan.

Esityksessä ehdotetaan, että kaikkien verojen suorituksesi kohdistettua maksua ei käytettäisi perintöveron tai arvonnalisäveron, johon sovelletaan arvonnalisäverolain 12 a luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää, suorituksesi. Nämä verot jäisivät niihin liittyvien erityispiirteiden vuoksi kaikkien verojen suorituksesi kohdistetun maksun käyttöjärjestyksen ulkopuolelle.

Perintövero suoritettaisiin kohdistamalla verolajikohtainen maksu perintöveron suorituksiksi. Erityisjärjestelmän mukainen arvonlisävero suoritettaisiin jatkossakin veroilmoituskohtaisilla viitenumeroilla Suomen ollessa tunnistamisjäsenvaltio.

Kaikkien verojen suorituksiksi kohdistettua maksua ei käytettäisi myöskään perintätoimen, kuten maksujärjestelyn tai ulosoton, kohteena oleville veroille. Jos verovelvolliselle on myönnetty maksujärjestely, suoritettaisiin maksujärjestelyssä olevat verot Verohallinnon maksujärjestelyä varten antamalla viitenumerolla nykytilan mukaisesti. Jos vero on siirretty perittäväksi ulosottoon, suoritettaisiin vero ulosottoviranomaiselle.

Maksut kohdistettaisiin muita perintätilanteita vastaavalla tavalla myös maksukyvyttömyystilanteissa. Yrityssaneerauksen tai velkajärjestelyn maksuohjelman erät suoritettaisiin erikseen maksuohjelmaa varten annetulla viitenumerolla. Maksuohjelmien maksuerät eivät olisi kaikkien verojen suorituksiksi kohdistetun maksun käyttäjärjestyksessä.

Maksut ja palautukset kohdistetaan nykytilassa ensin verovelvollisen omille veroille ja vasta toissijaisesti niille erääntyneille veroille, joista verovelvollinen on vastuussa kuin omasta verostaan. Verovelvollisen omien verojen etusijan turvaamiseksi kaikkien verojen suorituksiksi kohdistettua maksua ei käytettäisi veroille, joista verovelvollinen on vastuussa.

Kaikkien verojen suorituksiksi kohdistettua, mutta käyttämättä olevaa maksua ei palautettaisi automaatiassa, vaan maksu odottaisi verovelvollisen tulevia veroja. Maksu käytettäisiin käyttöjärjestykseen kuuluville veroille niiden erääntyessä. Käyttämättä oleva maksu palautettaisiin verovelvolliselle pyynnöstä aiheettoman maksun palauttamista koskevan sääntelyn mukaisesti. Maksun palautuspyynnön voisi esittää Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa ilman yhteydenottotarvetta Verohallintoon. Menettely vastaisi nykyistä omaloitteiselle verolle kohdistetun maksun käsittelyä. Aiheettoman maksun viranomaisaloitteista palauttamista selvennettäisiin siten, että Verohallinto palauttaisi käyttämättä olevan maksun verovelvolliselle ennen maksun vanhentumista.

Ennen käyttämättä olevan maksun palauttamista verovelvolliselle, maksua käytettäisiin myös maksun käyttöjärjestyksen ulkopuolisille erääntyneille veroille ja muille Verohallinnon saataville. Maksua käytettäisiin siten myös erääntyneelle perintöverolle, erääntyneelle arvonlisäverolle, johon sovelletaan erityisjärjestelmää sekä yrityssaneerauksen ja velkajärjestelyn maksuohjelman laininlyödyille määrille. Lisäksi maksua käytettäisiin ennen palauttamista verovelvollisen maksujärjestelyssä ja ulosotossa olevien verojen suorituksiksi. Maksua käytettäisiin ennen palauttamista myös erääntyneille vastuuveroille. Maksun käyttäminen erääntyneille maksamatta oleville veroille palauttamisen sijaan olisi tarpeen verojen kertymisen turvaamiseksi. Menettely olisi yhtenäinen kaikkien palautettavien määrien käsittelyn kanssa.

Sillä, että maksua käytettäisiin vasta maksun palauttamista koskevan pyynnön jälkeen käyttöjärjestyksen ulkopuolisille veroille, perintätoimen kohteena oleville veroille sekä vastuuveroille, varmistettaisiin se, että maksu ei kohdistuisi ilman verovelvollisen myötävaikutusta maksun käyttöjärjestykseen kuulumattomille veroille. Näin vältettäisiin tilanteet, joissa maksu kohdistuisi maksajan tarkoituksen vastaisesti. Se, että maksuja ei automaatiassa käytettäisi esimerkiksi tietynä ajanhetkenä maksujärjestelyyn kuuluville veroille tai ulosotossa oleville veroille, selkeyttäisi myös maksujärjestelyn ja ulosoton kanssa sovitun maksuohjelman suorittamista.

Ehdotetusta menettelystä aiheutuisi kuitenkin se, että verovelvollisella voisi olla samanaikaisesti erääntynyttä veroa, jolle lasketaan viivästyskorkoa, ja Verohallinnolle

suoritettua maksua, jota ei ole käytetty veron suoritukseksi. Ottaen huomioon kaikkien verojen suoritukseksi kohdistetun maksun käyttöjärjestyksen ulkopuolelle rajattujen verolajien vähäinen määrä ja niiden luonne, koron kertymistä käyttöjärjestyksen ulkopuolisille maksamattomille veroille ei voida pitää kohtuuttomana. Perintätoimien kohteena olevilla verovelvollisilla ei myöskään arvioida olevan merkittävässä määrin sellaisia maksusuorituksia, jotka suoritettaisiin aiheuttomasti tai jotka olisivat uusia verovelvoitteita selvästi suurempia. Viivästyskorkoseuraamusten vähentämiseksi esityksessä ehdotetaan, että verolle laskettaisiin viivästyskorkoa maksun käyttöhetken sijaan maksun maksupäivään silloin, kun maksu käytetään eräänntyneen veron suoritukseksi vasta maksupäivän jälkeen. Viivästyskorkoa ei siten kertyisi ajalta, jolta veron suoritukseksi käytetty maksu on ollut käyttämättä Verohallinnolla.

Esityksessä ehdotetaan, että maksujen keskinäinen käyttöjärjestys säilyisi ennallaan, jolloin maksut käytettäisiin veron suoritukseksi maksupäiväjärjestyksessä. Veron suoritukseksi voisi eräpäivänä tulla käytetyksi kaikkien verojen suoritukseksi kohdistettua maksua sekä verolajin suoritukseksi kohdistettua maksua. Veron suoritukseksi käytettäisiin tällöin maksupäivältään aiempaa maksua. Verolajikohtainen maksun kohdistaminen ei välttämättä toteutuisi maksajan tarkoitamalla tavalla tilanteessa, jossa samanaikaisesti olisi käytettävissä aiemmin suoritettuja kaikkien verojen suoritukseksi kohdistettuja maksuja. Maksajan tulisikin välttää maksujen suorittamista rinnakkain verolajikohtaisilla viitenumeroilla ja kaikkien verojen maksamiseen tarkoitettulla viitenumeroilla Verohallinnon maksuohjeistuksen vastaisesti.

Kaikkien verojen suoritukseksi kohdistettava maksu korvaisi nykyisen yleismaksun, jolla verovelvollinen on voinut suorittaa kaikki eräänntyneet verot. Koska kaikkien verojen suoritukseksi kohdistetun maksun käyttöjärjestyksessä ei olisi esimerkiksi perintöveroa tai perintätoimien kohteena olevia veroja, verovelvollinen ei voisi enää kaikissa tilanteissa suorittaa kaikkia verovelkojaan pois yhdellä maksusuorituksella. Ehdotuksen ei kuitenkaan arvioida vaikeuttavan merkittävästi verojen maksamista tilanteessa, jossa verovelvollisella olisi valmius suorittaa kaikki verovelat kerralla.

4.1.3 Palautuksen käyttäminen veron suoritukseksi

Esityksessä ehdotetaan muutoksia, joilla vähennettäisiin veronpalautusten käytöstä verovelvollisille aiheutuvia ongelmia verojen maksamisessa ja maksujen käytön selvittämisessä. Verojen kerryttämiseksi olisi edelleen perusteltua, että verovelvolliselle, joka on velkaa Verohallinnolle, ei maksettaisi palautuksia. Veronpalautukset käytettäisiin eräänntyneiden maksamatta olevien verojen suoritukseksi ennen palauttamista verovelvollisen tilille.

Veronpalautusten käyttötilanteiden vähentämiseksi ehdotetaan, että maksut olisivat ensisijaisia veronpalautuksiin nähden. Jos veron suoritukseksi olisi käytettävissä veron suorittamishetkellä maksuja ja palautuksia, käytettäisiin maksut ensin luvussa 4.1.1 kuvatun mukaisesti.

Veronkantomenettelyn selkeyttämiseksi veronkantolaissa säädettäisiin siitä, milloin maksu olisi käytettävissä veron suoritukseksi. Ehdotuksen mukaan maksu olisi käytettävissä veron suoritukseksi maksupäivänä. Esimerkiksi veron eräpäivänä maksettu maksu huomioitaisiin veron suoritukseksi eräpäivänä käytettävissä olevana maksuna. Menettelyllä varmistettaisiin, että ajallaan eräpäivänä suoritettu maksu käytettäisiin veron suoritukseksi ennen veronpalautusta, jolloin maksun käyttö vastaisi maksajan tarkoitusta, ja veronpalautus palautettaisiin verovelvolliselle odotusten mukaisesti. Sääntelymuutosta ehdotetaan, vaikka maksut eivät tosiasiallisesti olisi vielä maksupäivänä Verohallinnon käytettävissä. Maksujen ja palautusten reaaliaikaisen käsittelyn vuoksi sääntelyn toteuttaminen Verohallinnon tietojärjestelmässä edellyttäisi osassa tilanteista eräpäivänä verolle käytetyn veronpalautuksen

käytön purkamista, jotta eräpäivänä suoritettu maksu saadaan kohdistettua verolle. Käsitteilytapa saattaisi aiheuttaa epäselvyyttä maksun ja palautuksen käytössä. Maksujen välityksessä myöhemmin saavutettavan reaaliaikaistumisen myötä lainsäädäntöä ja menettelyä merkittävästi selkeyttävä muutos olisi kuitenkin perusteltua toteuttaa jo tässä vaiheessa.

Eräitä palautuksen käyttämisen esteitä ehdotetaan kumottavaksi menettelyjen yhtenäistämiseksi. Esityksessä ehdotetaan, että erehdyksessä suoritettujen veron palautus sekä laiminlyöntimaksun palautus voitaisiin käyttää verovelvollisen verovelkojen suorituksiksi ennen palauttamista verovelvolliselle muita palautettavia määriä vastaavalla tavalla. Voimassa olevat käyttökieltoa koskevat säännökset perustuvat vuoden 2005 veronkantolaissa (609/2005) ja sitä aiemmissa säännöksissä säädettyihin veronkuittauksen esteisiin.

Alkujaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 22 a §:ssä tarkoitetun laiminlyöntimaksun palautuksen käyttökieltoa on laajennettu yhtenäisyyden vuoksi koskemaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylaissa sekä autoverolaissa (777/2020) säädettyjen laiminlyöntimaksujen palautuksiin. Käyttökieltoa koskeva sääntely on ajalta ennen nykyisen kantomenettelyn käyttöönottoa, jonka myötä maksujen ja palautusten käyttämistä verovelkojen suorituksiksi on joustavoitettu. Erehdyksessä suoritettujen veron palautuksen käyttökieltoa on sovellettu vain harvoin, ja se on aiheuttanut nykyisessä kantomenettelyssä tulkintaepäselvyyksiä, koska veronpalautukset käytetään verovelkojen suorituksiksi laajasti palautukseen johtaneista syistä riippumatta. Laiminlyöntimaksun palautuksen kuittauskieltoa on perusteltu aikanaan laiminlyöntimaksun sanktioluonteella (HE 63/2005 vp). Muista hallinnollisista seuraamusmaksuista, kuten veronkorotuksesta ja myöhästymismaksusta syntyvät palautukset voidaan käyttää verovelvollisen verovelkojen suorituksiksi. Jos palautus syntyy verosta vapauttamista koskevan päätöksen perusteella, ei palautusta myöskään koske käyttökielto, vaikka kyse olisi laiminlyöntimaksusta vapauttamisesta. Verohallinnon määräämissä laiminlyöntimaksuissa on kyse verotukseen liittyvien velvollisuuksien laiminlyönnistä. Laiminlyöntimaksut kannetaan veronkantolain nojalla ja niihin kohdistuvat normaalit verolainsäädännössä säädetyt oikeussuojakeinot ja viivästysseuraamukset, minkä vuoksi myöskään palautuksen käyttökiellolle ei arvioida olevan nykyisessä kantomenettelyssä enää perusteita.

4.1.4 Oma-aloitteisten verojen maksun ja palautuksen käsittely

Esityksen tavoitteiden mukaisesti maksujen kohdistaminen pelkästään oma-aloitteisten verojen suorituksiksi vähenisi merkittävästi, kun yhteisöt ohjattaisiin kohdistamaan maksut kaikkien verojen suorituksiksi. Maksutavan muutoksen myötä ehdotetaan luovuttavaksi myös oma-aloitteisten verojen yhdessä käsittelemiseen liittyvistä menettelyistä, joiden avulla verovelvolliset ovat voineet huomioida palautettavat määrät maksettavan oma-aloitteisen veron määrässä edestakaisen rahaliikenteen välttämiseksi. Näiden menettelyjen käyttö ei nykyisellään vastaa yritysten toimintatapoja, eikä niiden ylläpito olisi enää Verohallinnossa tarkoituksenmukaista. Hallituksen esityksessä laeiksi tuloverolain sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta (HE 17/2025 vp)⁷ on esitetty ensivaiheen menettelymuutoksena, ettei oma-aloitteisten verojen palautuksia enää säilytettäisi verovelvollisen pyynnöstä tulevia maksuvelvoitteita varten, mikä vähentäisi palautusten käyttämistä verojen suorituksiksi.

Oma-aloitteiset verot käsiteltäisiin veronkannossa jatkossakin yhdessä yhtenä verolajina. Maksun kohdistaminen oma-aloitteisten verojen suorituksiksi verolajikohtaisella

⁷ Asian käsitteilytiedot eduskunnan verkkosivuilla:

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/HE_17+2025.aspx.

viitenumeroilla säilyisi ohjattuna maksutapana luonnollisilla henkilöillä. Oma-aloitteisten verojen ilmoittamisen ja maksamisen vakiintunut yleinen eräpäivä säilyisi ennallaan.

Maksamisen selkeyttämiseksi oma-aloitteisen veron maksun käytöstä maksukuukauden lopussa muille veroille ehdotetaan luovuttavaksi. Oma-aloitteisille veroille kohdistetut maksut käytettäisiin nykytilan mukaisesti oma-aloitteisen veron suorituksiksi veron eräpäivänä. Maksut odottaisivat tulevia erääntyviä oma-aloitteisia veroja, eikä niitä enää käytettäisi muiden verolajien erääntyneille veroille sen kuukauden lopussa, jolloin maksu on suoritettu. Maksua käytettäisiin muille erääntyneille veroille vasta, kun maksua palautettaisiin aiheettomana maksuna. Jos verovelvollinen pyytäisi käyttämättä olevan maksun palauttamista, käytettäisiin maksu ennen palauttamista verovelvollisen muiden verolajien erääntyneille veroille ja muille Verohallinnon saataville. Maksu ei kohdistuisi muille veroille ilman verovelvollisen tahdonilmaisua, mikä parantaisi maksujen käytön ennakoitavuutta. Kun maksu käytettäisiin muiden kuin oma-aloitteisten verojen suorituksiksi maksukuukauden lopun sijaan vasta verovelvollisen palautuspyynnön jälkeen, kertyisi muille maksamattomille veroille nykytilaan verrattuna enemmän viivästyskorkoa. Näiden viivästyskorkoseurauksien ehkäisemiseksi ehdotetaan, että verolle laskettaisiin viivästyskorko maksun maksupäivään silloin, kun maksu on käytetty veron suorituksiksi maksupäivän jälkeen. Menettely vastaisi kaikkien verojen suorituksiksi kohdistetun maksun käsittelyyn ehdotettua menettelyä ja selkeyttäisi oma-aloitteisten verojen suorituksiksi kohdistetun maksun käyttämistä.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia, joilla yhtenäistettäisiin oma-aloitteisten verojen palautusten käsittelyä muiden verolajien kanssa. Esityksessä ehdotetaan, että oma-aloitteisen veron palautus olisi käytettävissä kaikkien verolajien erääntyneiden verojen suorituksiksi yleisessä käyttöjärjestyksessä. Oma-aloitteisten verojen etusija palautusten käyttämisessä ei olisi enää tarpeen, kun palautusten ja maksettavien määrien täsmäyttämisen mahdollistavista menettelyistä luovuttaisiin. Veron suorituksiksi ajallaan maksetut maksut kohdistettaisiin verolle ennen käytettävissä olevia palautuksia, jolloin oma-aloitteisten verojen palautuksia ei olisi tarpeen ottaa huomioon eräpäivänä maksettavan veron määrässä. Palautukset voitaisiin tällöin käyttää kaikkien verolajien erääntyneille veroille ennen palauttamista verovelvolliselle.

Palautuksen käyttöhetkeä koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että valvontatoimen kohteena olevat oma-aloitteisen veron palautukset olisivat palautettavissa verovelvolliselle ja käytettävissä verovelvollisen verojen suorituksiksi samaan aikaan. Jos palautukseen oikeuttavaan arvonlisäveroon tai oikaisuilmoitukseen perustuvaan palautukseen kohdistuisi vero- tai oikaisuilmoituksen antamisen yhteydessä Verohallinnon valvontatoimi, käytettäisiin palautusta verojen suorituksiksi vasta, kun valvontatoimi on päättynyt. Palautusta ei käytettäisi verojen suorituksiksi valvonnan aikana, mikä vähentäisi palautusten käyttötilanteita ja vastaisi esityksen tavoitteita. Oma-aloitteisessa verotuksessa verotuksen perusteena käytetään lähtökohtaisesti verovelvollisen antamaa vero- tai oikaisuilmoitusta. Verohallinnon valvontatoimet kohdistuvat ilmoituksiin riskiperusteisesti. Jos palautettava määrä valvonnan johdosta pienenesi, erääntyneiden verojen suorituksiksi käytettäisiin hyväksytty määrä ennen palauttamista verovelvolliselle. Menettely mahdollistaisi valvontatoimenpiteiden vaikuttavuuden siten, että perusteetonta palautusta ei käytettäisi verovelkojen suorituksiksi, esimerkiksi konkurssimenettelyn viivyttämiseksi.

Kun valvontatoimen kohteena ollut palautusta käytettäisiin verovelvollisen verovelan suorituksiksi vasta valvonnan päätyttyä, viivästyisi hyväksytyyn palautuksen käyttäminen nykytilaan verrattuna, jossa palautusta on käytetty verojen suorituksiksi pääsääntöisesti ilmoituksen antohetkellä. Valvonnan ajalta kertyneiden viivästyskorkojen vähentämiseksi esityksessä ehdotetaan, että verolle laskettaisiin viivästyskorkoa sen vero- tai oikaisuilmoituksen antopäivään, jolla veron suorituksiksi käytetty palautus on ilmoitettu. Kun

veron suoritukseksi käytettäisiin valvontatoimen kohteena ollutta palautusta, ei viivästyskorkoa kertyisi valvonnan ajalta. Jos maksamatta olevan veron suoritukseksi käytettäisiin muuta maksua tai palautusta, laskettaisiin viivästyskorot kyseisen maksun tai palautuksen käytön mukaisena. Palautettavalle verolle tai palautukseen oikeuttavalle arvonlisäverolle laskettaisiin nykytilan mukaisesti hyvityskorkoa palautuksen käyttö- tai palautuspäivään.

4.1.5 Maksun käyttäminen vanhentuvalle verolle

Kaikkien verojen suoritukseksi kohdistettu maksu ja oma-aloitteisten verojen suoritukseksi kohdistettu maksu olisivat jatkossa maksuja, jotka odottavat maksun kohteena olevien verojen erääntymistä, eikä niitä palautettaisi verovelvolliselle ilman erillistä pyyntöä. Verohallinto voi palauttaa aiheettomaksi katsotun maksun viranomaisaloitteisesti veronkantolain 20 §:n nojalla, mutta tilanteessa, jossa verovelvollisella olisi tiedossa tulevia veroja, maksua ei lähtökohtaisesti pidettäisi aiheettomana maksuna viranomaisaloitteisesti. Jos verovelvollinen ei pyytäisi käyttämättä olevan maksun palauttamista, mutta verovelvollisella vanhenisi maksun käyttöjärjestyksen ulkopuolisia pääasiassa ulosottoperinnässä olevia veroja, tulisi Verohallinnolla olla mahdollisuus kohdistaa maksuja viranomaisaloitteisesti vanheneville veroille verojen kertymisen turvaamiseksi. Esityksessä ehdotetaan, että Verohallinto voisi kohdistaa käyttämättä olevan maksun verolle ennen veron vanhentumista.

4.1.6 Maksulle laskettava hyvityskorko

Esityksessä ehdotetaan, että veron suoritukseksi käytetylle maksulle ei laskettaisi hyvityskorkoa. Pienten hyvityskorkokirjausten vähentäminen yritysten tilitapahtumissa selkeyttäisi verojen maksamista ja vähentäisi yritysten hallinnollista taakkaa. Muutos yhtenäistäisi eri verolajien hyvityskorkosääntelyä.

Hyvityskorkoa ei maksettaisi maksulle, joka käytetään veron suoritukseksi myöhemmin kuin maksupäivänä. Ehdotuksen myötä kaikkien verojen suoritukseksi kohdistetulle maksulle sekä oma-aloitteisten verojen suoritukseksi kohdistetulle maksulle ei laskettaisi hyvityskorkoa ajalta, jona maksu odottaa veron eräpäivää. Hyvityskorkoa ei siten kertyisi maksun suorittamisesta etukäteen ennen veron eräpäivää. Varainsiirtoverolle kohdistetun maksun osalta ehdotus säilyttäisi nykytilan.

Veron alenemasta aiheutuville veronpalautuksille maksettaisiin hyvityskorkoa nykytilan mukaisesti. Hyvityskorkoa maksettaisiin myös maksulle, joka palautetaan verovelvolliselle aiheettomana maksuna. Palautettavia määriä käsiteltäisiin siten veronkannossa yhtenäisesti. Maksulle, jota ei ole käytetty veron suoritukseksi ja joka palautetaan verovelvolliselle pyynnöstä, maksettaisiin hyvityskorkoa maksun maksupäivää seuraavasta päivästä palautuspäivään. Menettelyjen yhtenäistämiseksi myös varainsiirtoveron maksulle, jota ei ole käytetty veron suoritukseksi ja joka palautetaan verovelvolliselle aiheettomana maksuna, laskettaisiin hyvityskorko.

4.1.7 Yhteenvedon lähettäminen postitse

Esityksessä ehdotetaan, että yhteenvedoa ei lähetettäisi enää pyynnöstä postitse niille verovelvollisille, jotka kuuluvat yhteenvedon pakollisen sähköisen tiedoksiannon piiriin. Sähköisen tiedoksiannon piiriin kuuluvilla verovelvollisilla, kuten yhteisöillä sekä yksityisillä elinkeinonharjoittajilla, jotka kuuluvat työnantaja- tai arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, yhteenvedon sähköinen tiedoksiantotapa ei edellytä erillistä suostumusta. Tiedoksiantotapaa ei voi myöskään muuttaa, vaikka yhteenvedo olisi lähetetty pyynnöstä myös postitse. Koska yhteenvedon lähettäminen verovelvollisen pyynnöstä postitse on tiedoksiantomenettelyn

näkökulmasta ollut lisäpalvelu, ei ehdotuksella olisi vaikutusta siihen, miten yhteenvedo ja sillä tiedoksi annettavat oma-aloitteisten verojen myöhästymismaksua ja arvioverotuksen poistamista koskevat päätökset katsotaan saadun tiedoksi.

Yhteenvedon tiedoksiantotapa yhteisöille ja yritystoimintaa harjoittavalle verovelvolliselle on säädetty ottaen huomioon, että kyseessä on säännöllisesti kuukausittain muodostettava asiakirja, joka on verovelvollisen käytettävissä sähköisessä asiointipalvelussa. Yhteenvedolla tiedoksi annettavat myöhästymismaksua ja arvioverotuksen poistamista koskevat päätökset perustuvat verovelvollisen myöhässä antamiin oma-aloitteisen veron ilmoituksiin. Jos myöhästymismaksun määrä ylittää 200 euroa, verovelvollista kuullaan ennen myöhästymismaksun määräämistä.

Ehdotus ei vaikuttaisi niihin luonnollisiin henkilöihin ja kuolinpesiin, joille yhteenvedo annetaan veronkantolain nojalla tiedoksi tavallisena tiedoksiantona postitse.

Muutoksella vähennettäisiin yhteenvedon paperilla lähettämistä Verohallinnolle aiheutuvia kustannuksia ja edistettäisiin sähköistä asiointia. Yhteenvedo on tulostettavissa Verohallinnon sähköisestä asiointipalvelusta (OmaVero), jos verovelvollisella on tarve paperiselle yhteenvedolle. Koska yhteenvedoon sovelletaan voimassa olevan sääntelyn perusteella pakollista sähköistä tiedoksiantoa, ei ehdotus olisi päällekkäinen valtiovarainministeriön Digi ensin -ohjelman (VM006:00/2024) yhteydessä tehtävän arvioinnin kanssa.

4.1.8 Eräät muut kantomenettelyt

4.1.8.1 Aiheettoman maksun palauttaminen

Erinäisten maksuvirheiden vuoksi Verohallinnolle suoritetaan maksuja, jotka voidaan veronkantolain nojalla palauttaa erehdyksessä suoritettuna maksuna maksajalle. Erehdyksenä maksettuna maksuna on pidetty esimerkiksi maksua, joka on tarkoitettu muulle maksun saajalle kuin Verohallinnolle tai maksua, jonka suorittamisessa on tapahtunut muu selvä ilmaisuerehdys. Erehdysmaksu on voinut kohdistua myös muun kuin maksajan omien verojen suorituksiksi. Veronkantolain maksun palauttamista koskeva sääntely edellyttää, että maksun palautusvaatimuksen esittää verovelvollinen. Erehdysmaksujen luonteesta johtuen maksun palauttamista koskevan vaatimuksen on voinut kuitenkin esittää myös muu maksaja kuin se verovelvollinen, jonka verojen suorituksena maksu on.

Voimassa olevassa sääntelyssä ei yksilöidä sitä, kenelle aiheeton tai erehdyksessä suoritettu maksu palautetaan. Yhtenäisyyden vuoksi maksun palauttamista koskevan vaatimuksen tulisi voida esittää myös muu maksun suorittanut kuin se verovelvollinen, jonka verojen suorituksena maksu on. Esityksessä ehdotetaan nimenomaisesti säädettäväksi, että aiheettoman ja erehdyksessä maksetun maksun palauttamista koskevan vaatimuksen voisi esittää verovelvollisen lisäksi verosta vastuussa oleva tai muu asianosainen. Muutoksenhakuoikeutta koskevia veronkantolain säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että muu asianosainen voisi hakea muutosta hänelle veronkantolain nojalla annettuun päätökseen.

4.1.8.2 Kantomenettelyn virheen korjaaminen

Veronkantomenettelyn ollessa laajasti automatisoitu, vaikuttavat kantomenettelyssä tapahtuneet virheet usein laajempaan verovelvollisjoukkoon. Virheen vaikutukset voivat olla osalle verovelvollisista eduksi ja osalle vahingoksi. Vähäisen virheen korjaamatta jättämiselle asetettu kriteeri, ettei virhe saa olla verovelvolliselle vahingoksi, on nykyisellään johtanut siihen, että vähäisetkin virheet on lähtökohtaisesti jouduttu korjaamaan. Maksujen ja

palautusten käyttämisessä tapahtuneiden virheiden jälkikäteinen korjaaminen ei useinkaan ole tarkoituksenmukaista verovelvollisen maksutilanteen edettyä, minkä vuoksi sääntelyä ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että vähäiset virheet voitaisiin nykyistä laajemmin jättää korjaamatta. Esityksessä ehdotetaan, että Verohallinto voi jättää omasta aloitteestaan vähäisen virheen korjaamatta, jos virhe ei aiheuta verovelvolliselle välitöntä taloudellista vahinkoa.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

4.2.1.1 Vaikutukset yrityksille

Esitys selkeyttäisi veron maksujen ja palautusten käyttämistä veron suoritukseksi. Ehdotetut kantomenettelyn muutokset lisääisivät maksujen ja palautusten käytön ennakoitavuutta. Muutoksilla vähennettäisiin veronpalautusten käyttötilanteita, mikä selkeyttäisi verojen maksamista. Yritysten ei olisi tarvetta täsmäyttää palautettavia määriä maksettaviin määriin, kun veroja maksetaan ajallaan, mikä vastaisi paremmin yritysten nykyistä toimintatapaa.

Esityksessä ehdotetut veronkantolain ja viivekorkolain muutokset koskisivat kaikkia verovelvollisia. Maksun kohdistamista koskevan sääntelyn täsmentämisellä mahdollistettaisiin yhden viitenumeron käyttäminen verojen maksamisessa säännöllisenä maksun kohdistamistapana. Ehdotetun muutoksen vaikutukset riippuisivat siitä, mitkä verovelvollisryhmät Verohallinto ohjaisi käyttämään yhtä viitenumeroa verojen maksamisessa. Maksun kohdistamista kaikkien verojen suoritukseksi olisi tarkoituksenmukaista tarjota ensisijaisesti yhteisöille, yhtymille ja yhteisetuoksille. Verohallinnon tarkoituksena olisi jatkoa toimia tällä tavalla. Verohallinto antaisi maksuohjeistuksen verovelvollisen verotuspäätöksellä, verkkolaskuilla ja yhteenvedolla. Näiden verovelvollisten tulisi ottaa vastaava maksun kohdistamistapa käyttöön myös maksaessaan oma-aloitteisesti ilmoitettavia veroja. Maksun kohdistamistavan muutos koskisi noin 420 000 verovelvollista. Verohallinnon rekisterissä oli aktiivisia yhteisöjä 311 976, yhtymiä 100 280 ja yhteisetuoksia 7 518.⁸

Yhden viitenumeron käyttäminen helpottaisi verojen maksamista ja vähentäisi maksuvirheitä. Yhteisöt suorittivat vuonna 2024 noin 3,9 miljoonaa veron maksua. Yhteisöjen verojen maksuista yli 90 prosenttia voitaisiin suorittaa jatkossa yhdellä verovelvolliskohtaisella viitenumerolla, kun maksuissa huomioidaan kaikkien verojen suoritukseksi kohdistetun maksun käyttöjärjestyksen ulkopuolelle jäävien verojen sekä perintätoimien kohteena olevien verojen määrät. Kun maksut käytettäisiin yhden käyttöjärjestyksen mukaisesti verojen suoritukseksi, paranisi maksun käytön ymmärrettävyys ja seurattavuus. Maksujen käyttö veroille niiden eräpäivien mukaisessa järjestyksessä olisi käyttöjärjestyksenä looginen ja verovelvolliselle taloudellisesti edullisin maksettavaksi kertyvien viivästyskorkojen kannalta. Koska kaikkien verojen suoritukseksi kohdistettu maksu kattaisi lähes kaikki verovelvollisen verot, voitaisiin menettelyn selkeyttämiseksi maksun käytön joustavuutta käyttöjärjestyksen ulkopuolisille saataville rajoittaa. Maksun käyttö käyttöjärjestykseen kuulumattomille veroille tai perintätoimien kohteena oleville veroille edellyttäisi verovelvollisen myötävaikutusta, mikä lisääisi maksun käytön ennakoitavuutta. Viivekorkolakiin ehdotettu muutos vähentäisi viivästyskorkojen kertymistä ajalta, jona maksu on ollut käyttämättä Verohallinnossa.

⁸ Vuonna 2024 Verohallinnon rekistereissä aktiivisia yhteisöjä oli 279 452 osakeyhtiötä, 3 328 osuuskuntaa, 92 071 asunto-osakeyhtiötä ja keskinäisiä asunto-osakeyhtiötä, 1 320 julkisyhteisöjä ja korkeakouluja, 61 239 yhdistystä ja säätiötä.

Ehdotetuilla muutoksilla vähennettäisiin erityisesti yhteisömuotoisten yritysten maksujen ja palautusten käytön selvittämiseen liittyvää hallinnollista taakkaa. Taloudelliset säästöt yrityksille syntyisivät verojen maksujen selvittämiseen käytetyn työajan vähenemisestä. Käytettävissä ei kuitenkaan ole menetelmiä näiden kustannussäästöjen arvioimiseksi, mutta säästöjen voidaan arvioida olevan merkittäviä. Taloushallintoliitto on arvioinut kyselytutkimuksen perusteella, että nykyisestä vaikeaselkoisesta kantomenettelystä ja maksujen ja palautusten käyttämiseen liittyvistä monimutkaisista käyttösäännöistä aiheutuu yrityksille ylimääräisiä hallinnollisia kustannuksia yleisesti ottaen vuositasolla lähes 15 miljoonaa euroa. Ehdotetuilla muutoksilla pyritään vähentämään näitä hallinnollisia kustannuksia.

Esitetyillä muutoksilla ei rajoitettaisi maksun kohdistamisoikeutta, vaan kaikilla verovelvollisilla olisi mahdollisuus kohdistaa maksu myös tietyn verolajin verojen suorituksiksi nykytilan mukaisesti. Jos yhteisöt eivät ottaisi laajasti käyttöön Verohallinnon ohjeistamaa maksutapaa, jossa maksut kohdistetaan kaikkien verojen suorituksiksi, ei erilaisista maksun käyttösäännöistä aiheutuvien ongelmien tai maksuvirheiden arvioida kaikilta osin vähenevän. Ehdotettuja kantomenettelyn uudistuksen tavoitteita ei tällöin saavutettaisi täysimääräisesti.

Yritysten erilaiset toimintatavat verojen maksamisessa sekä yritysten käytössä olevat erilaiset taloushallinnon järjestelmät ohjaavat sitä, miten verojen maksut yrityksissä käsitellään. Esityksellä ei arvioida olevan välitöntä vaikutusta yritysten toimintatapoihin, eikä tarve maksun kohdistamisen selvittämiseksi esimerkiksi yrityksen kirjanpitoa varten olisi riippuvainen esitetyistä muutoksista. Kun maksut kohdistettaisiin kaikille yrityksen veroille, ei maksu välttämättä kohdistuisi sille verolle, jonka perusteella maksu on yrityksen taloushallinnon järjestelmästä muodostunut tai minkä veloitteen perusteella maksaja on maksun suorittanut. Yksinkertaisempi maksun käyttöjärjestys ja se, että maksut eivät kohdistuisi tuleviin maksueriin, sekä veronpalautusten käyttämisen selkeyttäminen helpottaisivat kuitenkin yritysten, kirjanpitäjien ja tilitoimistojen työtä veron maksujen ja palautusten käsittelyssä.

Viitenumeron muuttamisesta yritysten taloushallinnon järjestelmiin aiheutuisi kertaluonteinen työ ja kustannus, mikä arvioidaan vähäiseksi. Ehdotettujen muutosten ei arvioida aiheuttavan muita pakollisia järjestelmämuutoksia yrityksille ja muille yhteisöille.

Esityksessä ehdotetut muutokset oma-aloitteisten verojen palautusten käyttämiseen yhtenäistäisivät veronpalautusten käsittelyä. Muutokset selkeyttäisivät verojen maksamista siten, että palautettavia määriä ei olisi tarpeen täsmäyttää, kun veroja suoritetaan ajallaan. Palautusten käyttötilanteiden vähenemisen arvioidaan lisäävän jonkin verran yritysten maksamattomille veroille kertyviä viivästyskorkoja sekä edestakaista rahaliikennettä verovelvollisen ja Verohallinnon välillä.

Oma-aloitteisten verojen palautuksen käyttäminen veron suorituksiksi vasta, kun ilmoitusta koskeva valvontatoimi on päättynyt, viivästyttäisi näiden oma-aloitteisten verojen palautusten käyttämistä eräänntyneille veroille nykyisestä. Esityksessä ehdotettu viivekorkolain muutos kuitenkin vähentäisi osin valvontatoimen aikana kertyneitä viivästyskorkoja. Ehdotus lisäisi hieman palautuksille laskettavien hyvityskorkojen määriä. Muutoksella ei olisi vaikutusta verovalvonnan kestoon eikä se hidastaisi oma-aloitteisten verojen palautusten maksamista verovelvolliselle.

4.2.1.2 Vaikutukset luonnollisille henkilöille

Esityksestä ei aiheutuisi merkittäviä muutoksia luonnollisten henkilöiden verojen maksamiseen. Luonnolliset henkilöt kohdistaisivat maksut Verohallinnon ohjeistuksen mukaisesti

verolajikohtaisilla viitenumeroilla nykyiseen tapaan. Tämä mahdollistaisi verovelvolliselle määrätyn veron suorittamisen heti. Myös elinkeinotoimintaa tai maa- ja metsätaloutta harjoittavan luonnollisen henkilön verolajikohtainen maksun kohdistaminen veroille säilyisi ennallaan. Verovelvollisten yhdenvertaisen kohtelun kannalta esitetyt muutokset ovat neutraaleja siten, että laissa säädetyt maksujen kohdistamismahdollisuudet olisivat kaikille verovelvollisille yhtenäiset.

Esityksessä ehdotetut muutokset veronpalautusten käyttämiseen vähentäisivät myös luonnollisten henkilöiden verojen maksamiseen liittyviä epäselvyyksiä ja parantaisivat maksujen ja palautusten käytön ennakoitavuutta. Eräpäivänä suoritettujen maksujen käyttäminen tuleville maksuerille maksajan tarkoituksen vastaisesti vähenisi.

Esityksen mukaan oma-aloitteiselle verolle kohdistettuja maksuja ei maksukuukauden lopussa enää käytettäisi muille erääntyneille veroille, mikä selkeyttäisi yksityisten elinkeinonharjoittajien sekä maa- ja metsätaloudenharjoittajien oma-aloitteisten verojen maksamista. Vuonna 2023 noin 50 000 luonnollisella henkilöllä oma-aloitteisen veron maksua tai palautusta käytettiin kalenterikuukauden lopussa muille erääntyneille veroille, pääsääntöisesti erääntyneille enakkoveroille. Ehdotus selkeyttäisi maksun kohdistumista oma-aloitteiselle verolle ja lisäisi maksun käytön ennakoitavuutta. Muutoksen johdosta luonnollisille henkilöille saattaisi syntyä nykyistä useammin tilanne, jossa Verohallinnolla olisi verovelvollisen käyttämätöntä oma-aloitteisen veron maksua ja samaan aikaan maksamatonta erääntynyttä veroa, jolle kertyisi viivästyskorkoa. Viivekorkolakiin ehdotetulla muutoksella kompensoitaisiin näitä korkovaikutuksia, kun verojen suoritukseksi käytettäisiin aiemmin maksettua oma-aloitteisen veron maksua. Verovelvollisen tulisi tarvittaessa pyytää käyttämättä olevan maksun palauttamista, mikä vastaisi nykyistä menettelyä eikä siten lisäisi luonnollisten henkilöiden hallinnollista taakkaa.

4.2.2 Vaikutukset julkiseen talouteen

4.2.2.1 Vaikutukset verotuloihin

Maksujen ja palautusten käyttö veroille vanhentumispäivän sijaan verojen eräpäivien mukaisessa järjestyksessä ei heikentäisi verokertymiä, koska maksujen ja palautusten käyttäminen nykyisellään vastaa pääsääntöisesti eräpäivän mukaista järjestystä. Ehdotus Verohallinnon oikeudesta kohdistaa käyttämättä olevat maksut vanhentuvan veron suoritukseksi estäisi hieman verojen vanhentumisesta aiheutuvia veromenetyksiä.

Ehdotus, jonka mukaan maksuja voitaisiin käyttää perintätoimien kohteena oleville veroille vasta käyttämättä olevaa maksua palautettaessa, vähentäisi näiden verojen suoritukseksi automaatiassa kohdentuvien maksujen määrää. Nykyisin maksut on käytetty automaatiassa ulosotossa tai maksujärjestelyssä olevan veron suoritukseksi käyttöjärjestyksessä viimeiseksi. Maksujen käyttö on saattanut johtaa esimerkiksi maksujärjestelyn suorittamiseen etupainotteisesti vastoin maksajan tarkoitusta. Näiden käyttötilanteiden väheneminen selkeyttäisi sekä perintätoimien kohteena olevien verojen että uusien verojen maksamista. Muutoksen ei arvioida heikentävän perintätoimien kohteena olevien verojen kertymistä eikä muutoksella olisi siten vaikutusta veronsaajille. Ehdotetuilla muutoksilla ei arvioida olevan vähäistä suurempaa vaikutusta verotuottoihin.

4.2.2.2 Vaikutukset verotukseen liittyviin korkomenoihin ja korkotuottoihin

Maksulle laskettavasta hyvityskorosta luopuminen vähentäisi pienten tilitapahtumien käsittelyä yritysten kirjanpidossa. Muutos vapauttaisi yritykset hyödyntämään automaatiomaksatusta

nykyistä laajemmin. Muutos yksinkertaistaisi koronlaskentaa. Muutos poistaisi maksun etukäteisestä suorittamisesta saatavan korkohyödyn, mikä ohjaisi verojen maksamiseen oikeansuuruisena.

Ehdotus vähentäisi verovelvollisille maksettavien hyvityskorkojen määrää. Vuonna 2024 verovelvollisille maksettiin hyvityskorkoa maksujen perusteella yhteensä noin 8,2 miljoonaa euroa ajalta, jona maksut olivat käyttämättä. Vuonna 2023 hyvityskorkoa maksettiin vastaavissa tilanteissa noin 2,3 euroa. Hyvityskoron suuruus määräytyy korkolain tarkoitetun viitekoron perusteella. Hyvityskorko lasketaan vuotuisena korkona, joka on kutakin kalenterivuotta edeltävänä puolivuotiskautena voimassa oleva korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä. Korko on kuitenkin vähintään 0,5 prosenttia. Korkotason vaihtelu vaikuttaa merkittävästi myös verovelvollisille maksettavien hyvityskorkojen kokonaismäärään. Esimerkiksi vuonna 2023 hyvityskoron suuruus oli 0,5 prosenttia, kun vuonna 2024 hyvityskoron suuruus oli 2,0 prosenttia ja 2,5 prosenttia vuonna 2025.

Ehdotuksen voidaan arvioida pienentävän valtion hyvityskorkomenoja. Korkomenojen pieneneminen riippuu kulloinkin sovellettavasta hyvityskoron tasosta. Vuonna 2026 sovellettava hyvityskorko määräytyy 1.7.–31.12.2025 sovellettavan korkolain mukaisen viitekoron perusteella. Jos viitekorko olisi tuolloin sama, mikä se on esityksen antamishetkellä, hyvityskoron suuruus vuonna 2026 olisi 1,5 prosenttia. Mainitun prosentin mukaisella korkotasolla arvioituna valtion hyvityskorkomenot pienenisivät noin 6–8 miljoonalla eurolla vuonna 2026.

Lisäksi muutoksella vältettäisiin hyvityskorkomenojen kasvu, joka aiheutuisi hyvityskoron laskemisesta kaikkien verojen suorituksiksi kohdistetuille maksuille, jotka maksettaisiin ennen veron eräpäivää.

Ehdotetut muutokset, jotka koskevat viivästyskoron määräämistä, voisivat yhtäältä vaikuttaa viivästyskoron määrää pienentävästi ja toisaalta koron määrää lisäävästi kulloisestakin tilanteesta riippuen. Viivästyskoron laskemistilanteiden moninaisuuden takia Verohallinnon tietojärjestelmästä ei ole saatavissa tarvittavia tietoja näistä erisuuntaisesti vaikuttavista muutoksista vaikutuksen suuruuden laskemiseksi, eikä muutosten vaikutuksia siten voida arvioida euromääräisesti. Kokonaisvaikutuksen valtion saamiin korkotuloihin voidaan kuitenkin arvioida jäävän suuruusluokaltaan vähäiseksi.

4.2.3 Vaikutukset viranomaisen toimintaan

Muutoksilla olisi vaikutusta Verohallinnon tietojärjestelmiin, sähköiseen asiointipalveluun (OmaVero), asiakaskirjeisiin, verkkolaskuihin sekä ohjeisiin.

Esityksessä ehdotettujen muutosten toteuttaminen Verohallinnon tietojärjestelmään aiheuttaisi 1,7 miljoonan euron kertaluonteisen investointikustannuksen, josta tietojärjestelmäkustannuksen osuus on 1,3 miljoonaa euroa ja Verohallinnon sisäiset kehittämiskustannukset 400 000 euroa. Oma-aloitteisten verojen maksun ja palautuksen käsittelyä koskevat muutokset, palautuksen käyttökieltojen vähentäminen sekä maksulle laskettavasta hyvityskorosta luopuminen yksinkertaistaisivat kantojärjestelmää.

Veronkantomenettelyjen muutokset ja sääntelyn yhtenäistäminen vähentäisivät Verohallinnolle maksujen selvittämisestä ja neuvonnasta aiheutuvaa työtä kolmen henkilötyövuoden verran. Muutokset edellyttäisivät laajaa viestintää ja muutosvaiheeseen liittyvää asiakasneuvontaa.

Maksun kohdistamistavan muutoksen vakiinnuttaminen edellyttäisi panostuksia asiakasviestintään myös pidemmällä aikavälillä.

Veronpalautusten käyttötilanteiden väheneminen lisäisi hieman ulosottoon siirrettävien veronpalautusten määriä.

Yhteisöille, yhtymille ja yksityisille elinkeinonharjoittajille annetaan vuosittain tiedoksi sähköisesti noin 4 miljoonaa yhteenvedoa. Näistä postitse on lähetetty noin 1,2 miljoonaa yhteenvedoa. Kun yhteenvedoa ei enää ehdotuksen mukaisesti lähetettäisi pyynnöstä paperilla, Verohallinto saavuttaisi arviolta noin 1 miljoonan euron vuosittaiset säästöt postituskustannuksissa. Laskelmassa on otettu huomioon lain nojalla jatkossakin yhteenvedon tavallisen tiedoksiannon piiriin kuuluvat verovelvolliset sekä se, että ulosottouhkaisen maksukehotuksen sisältävät yhteenvedot lähetettäisiin kaikille postitse.

Esityksellä ei muutettaisi voimassa olevaa yhteenvedon sähköistä tiedoksiantomenettelyä. Muutoksella olisi kuitenkin käytännössä vaikutusta siihen, miten yhteenvedon nykyisin postitse pyytäneet yritykset ja yritystoimintaa harjoittavat luonnolliset henkilöt saisivat tiedon kuukausittain muodostettavasta yhteenvedosta. Ehdotuksen voidaan arvioida alkuun heikentävän näiden toimijoiden tiedonsaantia verojen maksutilanteesta, maksukehotuksesta ja yhteenvedolla tiedoksi annetuista päätöksistä. Muutos voisi aiheuttaa alkuvaiheessa esimerkiksi viivästyksiä verojen maksussa.

Ehdotettu muutos lisäisi Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttöä ja edistäisi digitaalista viranomaisviestintää.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

5.1.1 Nykylainsäädäntöön perustuva maksun kohdistaminen

Valmistelussa on arvioitu kantomenettelyn kehittämismahdollisuuksia myös ilman lainsäädäntömuutoksia. Nykyinen veronkantolain 16 §:n 1 momentin mukainen yleismaksu mahdollistaa maksun kohdistamisen kaikille verovelvollisen eräännyneille veroille. Maksun kohdistamista yleismaksuna on ohjeistettu käyttämään tilanteessa, jossa verovelvollisella on useita veroja maksamatta ja verovelvolliselle annetaan maksukehotus kyseisten verovelkojen maksamiseksi. Verolajikohtaisten viitteiden sijaan verovelvollinen on voinut suorittaa kaikki eräänntyneet verot yleismaksun viitenumeroa käyttämällä. Yleismaksussa maksut kohdistuvat eräännyneille veroille veronkantolain 6 §:n mukaisessa yleisessä käyttöjärjestyksessä, jolloin maksu kohdistuu myös maksujärjestelyssä ja ulosotossa oleville eräännyneille veroille. Ilman tarkentavaa sääntelyä uusien verojen suorittaminen yleismaksulla ei olisi mahdollista ennen niiden eräpäivää, jos verovelvollisella on eräänntyneitä veroja maksujärjestelyssä tai ulosotossa. Maksun yleisen käyttöjärjestyksen ulkopuolelle ei voitaisi myöskään sulkea mitään verolajia Verohallinnon nykyisillä norminantovaltuuksilla. Nykyisen yleismaksun käyttöalan laajentamista yrityksillä säännölliseksi maksun kohdistamistavaksi ei voitaisi toteuttaa tehokkaasti ilman tarkentavia säädösmuutoksia.

5.1.2 Maksun kohdistamistavan muutos kaikille verovelvollisille

Vaihtoehtona tässä esityksessä ehdotetuille muutoksille on arvioitu verolajikohtaisesta maksun kohdistamisesta luopumista ja yhden viitenumeron käyttöönottoa kaikkien verovelvollisten verojen maksamisessa. Näin verojen maksamista helpotettaisiin kaikilla verovelvollisilla,

virheet maksamisessa vähenisivät ja maksun käyttäminen verojen suoritukseksi olisi selkeämpää, kun maksuilla olisi yksi yhtenäinen käyttöjärjestys nykyisten verolajikohtaisten käyttöjärjestysten sijaan.

Vaihtoehto poistaisi verovelvollisilta maksun kohdistamismahdollisuuden. Vaikka maksun kohdistamismahdollisuudesta voitaisiin luopua niiden verojen kesken, joihin kohdistuisi yhtäläiset perintätoimet ja viivästyskorkoseuraamukset, jäisi jäljelle tilanteita, joissa verovelvollisen maksun kohdistamisoikeus tulisi edelleen turvata. Näitä tilanteita olisivat esimerkiksi perintöveron tai varainsiirtoveron suorittaminen sekä perintätoimien kohteena olevat verot sekä eräät muut maksun kohdistamiseen oikeuttavat syyt.

Maksun kohdistaminen verolajikohtaisen maksun sijaan kaikille verovelvollisen veroille olisi merkittävä muutos luonnollisille henkilöille. Luonnollisilla henkilöillä on maksettavana erillisiä verojen maksuvelvoitteita, kuten tuloveron jäännösveroa tai perintöveroa, yleensä harvoin tai satunnaisesti. Suurimmalla osalla luonnollisista henkilöistä ei ollut verojen maksuvelvoitteita vuonna 2024 (59 prosenttia). Noin 29 prosentilla oli maksuvelvoitteita yhdessä verolajissa ja noin 9 prosentilla kahdessa verolajissa. Kahta verolajia maksavilla oli pääsääntöisesti maksettavana tuloveroa ja kiinteistöveroa. Luonnollisista henkilöistä alle 3 prosentilla oli maksettavana enemmän kuin kahden verolajin maksuvelvoitteita vuonna 2024. Luonnolliset henkilöt suorittavat verot tyypillisesti verotuspäätöksillä annettujen maksuohjeiden tai e-laskun mukaisesti. Maksun kohdistaminen nykyisillä verolajikohtaisilla maksuilla ei maksuvelvoitteiden vähäisestä määrästä johtuen ole maksutapana ollut ongelmallinen, vaan maksut ovat kohdistuneet pääsääntöisesti verovelvollisen tarkoittamalla tavalla. Maksun kohdistamisoikeus verotuspäätöksen mukaisesti ja verovelvollisen mahdollisuus suorittaa määrätty vero siten, että vero näkyy heti maksettuna, on menettelynä luonnollisille henkilöille selkeä. Nykyisen menettelyn keskeinen ongelma liittyy veronpalautuksen käyttämiseen ajallaan maksetun veron suoritukseksi, joka on saattanut johtaa maksun käyttämiseen maksajan tarkoituksen vastaisesti esimerkiksi tuleville maksuerille. Maksun kohdistaminen kaikkien verojen suoritukseksi saattaisi lisätä epäselvyyksiä maksun käyttämisessä luonnollisilla henkilöillä. Kun otetaan huomioon luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien suuri määrä (noin 6,4 miljoonaa verovelvollista), muutos lisäisi merkittävästi asiakasneuvonnan tarvetta Verohallinnossa.

Luonnollisille henkilöille, jotka harjoittavat säännöllistä ja aktiivista elinkeinotoimintaa tai maa- tai metsätaloutta, olisi maksun kohdistamisesta kaikkien verojen suoritukseksi saatavissa vastaavia hyötyjä maksamisen helpottamiseksi ja maksujen käytön yksinkertaistamiseksi kuin yhteisömuotoisilla yrityksillä. Elinkeinonharjoittajista sekä maa- ja metsätalouden harjoittajista osa harjoittaa toimintaa kuitenkin pienimuotoisemmin. Yksityisiä elinkeinonharjoittajia, joilla elinkeinotoiminnan kausi oli aktiivisena, oli Verohallinnon rekisterissä vuonna 2024 noin 230 000 ja maa- ja metsätalouden harjoittajia 338 000. Elinkeinonharjoittajista ennakkoveroja suoritti 42 prosenttia. Arvonlisäverovelvollisten rekisterissä oli noin 70 prosenttia ja maksettavia arvonlisäveroja oli 52 prosentilla. Maataloudenharjoittajista suurin osa on arvonlisäverovelvollisten rekisterissä alkutuotannosta ja suorittaa arvonlisäveroja vuosimenettelyssä. Maksettavia arvonlisäveroja oli 72 prosentilla maataloudenharjoittajista. Työnantajasuorituksia ilmoitti alle 10 prosenttia yksityisistä elinkeinonharjoittajista ja noin 12 prosenttia maataloudenharjoittajista. Metsätaloutta harjoittavista luonnollisista henkilöistä, joilla ei ollut elinkeinotoimintaa tai maataloutta, lähes kaikki olivat arvonlisäverovelvollisten rekisterissä alkutuotannosta ja 40 prosenttia ilmoitti maksettavaa arvonlisäveroa vuosimenettelyssä. Tällä verovelvollisryhmällä on hyvin vähän työnantajasuorituksia. Läheskään kaikilla elinkeinotoimintaa tai maa- ja metsätaloutta harjoittavilla luonnollisilla henkilöillä ei ole toiminnasta johtuvia useita verovelvoitteita maksettavana säännöllisesti. Osa rinnastuu verojen maksuvelvoitteiden määrässä lähemmäksi luonnollisia henkilöitä.

Yksityiset elinkeinonharjoittajat sekä maa- ja metsätalouden harjoittajat suorittavat kaikki toiminnasta aiheutuneet verovelvoitteet sekä yksityistalouden verovelvoitteet henkilökohtaisina veroina. Maksujen kohdistaminen yritystoiminnasta tai maa- ja metsätaloudesta aiheutuville verovelvoitteille ei olisi mahdollista, jos maksut kohdistettaisiin kaikkien verojen suoritukseksi. Yli puolet yrittäjistä suorittaa yritystoiminnan veroja erillään yksityistalouden verovelvoitteista esimerkiksi yritystoimintaa varten otetun pankkitilin kautta. Yritystoiminnan ja yksityistalouden verovelvoitteet halutaan pitää erillään kirjanpidon ja yrityksen kassan hallinnan helpottamiseksi. Riski yritystoiminnan velvoitteille tarkoitettujen maksujen kohdistumisesta yksityistalouden veroihin arvioitiin ratkaisussa korkeaksi, mikä olisi vastoin näiden toimijoiden maksukäyttäytymistä.

Verojen maksaminen yhtä viitenumeroa käyttämällä ei toisi luonnollisille henkilöille vastaavia hyötyjä kuin yrityksille, koska luonnolliset henkilöt suorittavat satunnaisia verovelvoitteita pääsääntöisesti muutamissa verolajeissa. Elinkeinotoimintaa ja maa- ja metsätaloutta harjoittavilla luonnollisilla henkilöillä toiminnan laajuus vaihtelee merkittävästi. Maksujen kohdistamisoikeus elinkeinotoiminnasta aiheutuvien verovelvoitteiden suorittamiseksi erillään muista henkilökohtaisista verovelvoitteista, arvioidaan tämän verovelvollisryhmän verojen maksamisessa painoarvoltaan merkittävämmäksi, jonka perusteella siirtyminen yhden viitenumeron käyttöön lainsäädännön velvoittamana ei olisi perusteltua. Tässä esityksessä esitetyt muutokset muun muassa palautusten ja verolajimaksujen käyttämiseen selkeyttäisivät osaltaan myös luonnollisten henkilöiden verojen maksamista ja lisäisivät maksujen ja palautusten käytön ennakoitavuutta.

5.1.3 Verolajimaksun käyttösääntöjen yhtenäistäminen

Vaihtoehtona on arvioitu mallia, jossa säilytettäisiin maksujen nykyinen kohdistamismahdollisuus verolajikohtaisesti mutta maksujen käsittelysäännöt yhdenmukaistettaisiin. Verolajimaksuja käytettäisiin vain verolajin erääntyneille veroille, jolloin maksut jäisivät kunkin verolajin osalta odottamaan kyseisen verolajin verojen erääntymistä. Maksujen käsittely vastaisi kaikissa verolajeissa nykyistä oma-aloitteisten verojen maksujen käsittelyä. Mallissa maksujen käyttö olisi selkeää, kun maksuja ei käytettäisi tulevaisuudessa erääntyville veroille. Malli edellyttäisi kuitenkin säädettäväksi poikkeuksia maksun käyttämisestä, jotta verovelvollinen voisi suorittaa veron, esimerkiksi varainsiirtoveron, ennen veron eräpäivää tai suorittaa veroerät tietyissä tilanteissa, esimerkiksi maksukyvyttömyystilanteissa, etupainotteisesti.

Maksujen käsittely verolajikohtaisesti ilman maksun käyttämistä muille erääntyneille veroille johtaisi siihen, että kantomenettelyjen uudistuksissa aiemmin saavutetut hyödyt maksujen joustavasta käytöstä menetettäisiin. Esimerkiksi oma-aloitteisten verojen yhtenä verolajina käsittelyn purkaminen tarkoittaisi lähes 20 uutta viitettä. Menettelystä seuraisi entistä enemmän tilanteita, joissa verovelvolliselle olisi käyttämätöntä maksua ja samaan aikaan maksamattomia veroja, joille kertyisi viivästyskorkoja. Tämä ei olisi myöskään verovelvolliselle edullinen ratkaisu. Eri verolajien saldotilanteen seuraaminen vaikeuttaisi myös yritysten verojen maksutilanteen seuraamista. Menettely edellyttäisi nykyisen oma-aloitteisten verojen maksun käsittelyn tapaan sen määrittelyä, milloin tietyn verolajin ylimääräiset maksut käytettäisiin muiden erääntyneiden verojen suoritukseksi verojen kertymisen turvaamiseksi. Tällaisen rajan määrittely ei maksuunpantujen verojen osalta olisi selkeää tai ongelmattonta. Käytäntö on osoittanut juuri tämän rajan aiheuttavan nykytilassa ongelmia oma-aloitteisten verojen maksun käytön selkeydelle ja ennakoitavuudelle. Malli olisi myös Verohallinnon järjestelmätoteutuksena vaativa.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

5.2.1 Johdanto

Esityksessä on tarkasteltu Ruotsin, Tanskan, Norjan, Liettuan, Iso-Britannian ja Espanjan veronkantomenettelyitä. Veroviranomaisen tai muun veronkannosta vastaavan viranomaisen toimivaltaan saattaa kuulua verojen lisäksi esimerkiksi tullien, muiden hallinnollisten maksujen tai etuuksien käsittely, mikä vaikuttaa myös veron maksujen ja palautusten käsittelyyn. Verojen maksamisessa tulee käyttää viitenumeroa tai muuta tunnistetta, jolla maksu kohdistetaan tietyn veroerän tai verolajin suoritukseksi. Veroviranomaisten sähköisten asiointipalveluiden kautta maksettaessa maksun kohdistava tunniste muodostuu automaattisesti. Ruotsissa ja Tanskassa on käytössä verotilijärjestelmä, jossa maksua ei voi kohdistaa tietylle verolle vaan verovelvollinen maksaa verotilin velkasaldoa. Maksut kohdistetaan verotilille verovelvolliskohtaisella viitenumeroilla. Veronpalautusten ja muiden hyvitysten käyttäminen verovelkojen suoritukseksi on laajasti mahdollista. Myös erilaiset maksujärjestelyt tai maksun lykkäys on mahdollista, jos verovelvollisella on maksuvaikeuksia.

5.2.2 Ruotsi

Ruotsissa veronkantasäännökset sisältyvät verotusmenettelystä annettuun lakiin (skatteförfarandelagen) sekä asetukseen (skatteförfarandeförordningen). Ruotsissa jokaisella verovelvollisella on käytössä verotili (skattekonto). Kirjautumalla veroviranomaisen asiointipalveluun verovelvollinen voi nähdä verotililtä verojen maksutilanteen. Verot maksetaan käyttäen verovelvolliskohtaista verotilin viitenumeroa. Maksaja ei voi valita, minkä veron suoritukseksi maksu käytetään. Verotilin saldo lasketaan päivittäin ja maksut kohdistetaan kattamaan koko alijäämä tai osa siitä. Myös palautettavat määrät voidaan käyttää verovelkojen suoritukseksi. Hyvityksinä verotilillä käsitellään muun muassa palautukset, palautettava arvonlisävero sekä eräät tuet (esimerkiksi palkkatuki).

Maksun voi suorittaa verotilille tulevien verojen kattamiseksi etukäteen. Ruotsissa edellytetään veron maksamista ennen veron eräpäivää viivästyskoron välttämiseksi. Maksun on oltava veroviranomaisen kirjanpidossa veron eräpäivänä, minkä vuoksi maksun suorittaminen vasta eräpäivänä ei ole riittävää.

Verotilin hyvitykset, kuten veron alenemasta syntyvät veronpalautukset, palautettava arvonlisävero ja valmisteverot palautetaan automaattisesti verovelvollisen pankkitilille, kun veroja ei ole suorittamatta ja palautuksen määrä on vähintään 2 000 kruunua. Arvonlisäveron ja valmisteveron palautukset palautetaan, kun tieto saman kuukauden aikana ilmoitettavista työnantajasuorituksista, arvonlisäveroista ja valmisteveroista on annettu. Muiden ylijäämien palauttaminen edellyttää verovelvollisen pyyntöä. Ylijäämää ei palauteta, jos sen määrä on alle 100 kruunua, tai ylijäämä tarvitaan puuttuvien verojen suoritukseksi. Verotilin ylijäämälle lasketaan hyvityskorkoa.

Verotilin hyvitysten palauttaminen voi johtaa tilanteeseen, jossa verovelvolliselle palautuu myös sellaisia maksuja, jotka verovelvollinen oli tarkoittanut tulevien velvoitteiden suoritukseksi. Verovelvollisen on mahdollista varautua tähän pyytämällä maksujen palautuksen estoa, jolloin maksut jäävät verotilille eivätkä palaudu automaattiossa. Verotilille jäävä ylijäämä käytetään maksamattomien verojen ja maksujen kattamiseen, eikä maksua voi ohjata tietyn velvoitteen suoritukseksi.

Verotili täsmäytetään kerran kuukaudessa. Verotilin alijäämälle lasketaan viivästyskorkoa. Viivästyskoron määrään vaikuttaa alijäämän syy ja euromäärä. Koron määrä on alhaisempi, kun

määrä on ulosottoviranomaisen perittävänä. Verotilin alijäämä tulee maksaa maksukehotuksen mukaisena. Jos verotilillä on alijäämää vielä seuraavan täsmäytyksen yhteydessä, velka siirretään perintään (Kronofogden). Velka siirretään perintään, jos sen määrä ylittää luonnollisilla henkilöillä 2 000 kruunua ja yrityksillä 10 000 kruunua. Perittävänä oleva velka on maksettava Kruununvuodin virastolle. Verotilin ylijäämä käytetään uusien verovelvoitteiden suoritukseksi. Ylijäämä voidaan käyttää myös perittävänä olevan verovelan suoritukseksi seuraavan täsmäytyksen yhteydessä.

Verovelvollinen voi hakea veronmaksun lykkäystä tilapäisten maksuvaikeuksien vuoksi erityisestä syystä, jos veroa ei pysty suorittamaan eräpäivään mennessä.

5.2.3 Tanska

Myös Tanskassa on käytössä verotili (skattekontoen), jota hallinnoi Tanskan verovirasto (SKAT). Kaikki verovelvollisen maksut ja velvoitteet sisältyvät verotilin saldoon. Lopputuloksena verovelvollisella on joko velkaa tai hyvitystä verotilillä.

Verotilille maksettaessa tulee käyttää yksilöllistä maksutunnusta (betalings-ID). Verotilin kautta maksut tulee suorittaa eräpäivänä tai aikaisintaan viisi arkipäivää ennen veron eräpäivää. Maksamista rajoittaa perintälaki (Opkrævningsloven), jonka mukaan viranomaiset eivät saa säilyttää yritysten varoja viittä päivää kauempaa. Mikäli vero suoritetaan yli viisi päivää ennen veron eräpäivää, palautetaan maksu verovelvollisen tilille ennen veron erääntymistä. Yrityksillä on mahdollista asettaa verotilille palautusraja, jonka alittavaa määrää ei palauteta.

Maksuja tai palautuksia ei voi kohdistaa tietyn veron suoritukseksi. Maksut käytetään veroille fifo-periaatteen mukaisesti. Vanhimmat velvoitteet suoritetaan ensin. Maksuja voidaan käyttää verotilillä verojen suoritukseksi myös ennen niiden lopullista eräpäivää (betalingsfrist), jos verovelvoite ovat ohittanut eräpäivän, jolloin maksuja voidaan aikaisintaan käyttää veron suoritukseksi (forfaldsdato). Verojen kattamisen jälkeen hyvityssaldo palautetaan verovelvolliselle, jos muut palauttamisen ehdot täyttyvät. Viivästyskorko lasketaan kerran kuukaudessa, ja korko on yhteinen kaikille saldoon sisällyville veloille. Korko sisältyy verotilillä laskettuun saldoon.

5.2.4 Norja

Norjassa verojen maksamisesta, viivästyskoroista, lykkäyksistä, kuittaamisesta sekä pakkoperinnästä säädetään verojen ja tullien maksamista ja perintää koskevassa laissa (Lov om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav, *skattebetalingsloven*)

Verojen maksamisessa käytetään asiakaskohtaista tunnusta, KID-numeroa (kundeidentifikasjon), jolla maksu yhdistetään oikeaan verovelvolliseen ja veron verokauteen. KID-numero annetaan verotuspäätöksillä ja muistutuksilla. KID-numeron voi luoda Norjan veroviranomaisen verkkosivuilla, kun verovelvollinen maksaa esimerkiksi arvonlisäveroja. Verovelvollinen tarvitsee erillisen KID-numeron jokaiselle verovelvoitteelle. Samaa KID-numeroa voi käyttää, kun maksut koskevat tietyn verolajin saman verokauden velvoitetta. Kun verovelvollinen maksaa eri verokauden tai eri verolajin velvoitteita, tulee käyttää eri KID-numeroa. Jos vero maksetaan myöhässä, tulee maksulle luoda erillinen KID-numero. Verojen maksussa voidaan käyttää yhtä KID-numeroa, jos eri velvoitteista on annettu yksi lasku. Maksu kohdistetaan laskulla mainituille velvoitteille.

KID-numeroa käytetään, kun verot maksetaan veroviranomaiselle. Jos saatava peritään pakkoperinnässä, verovelvollinen ei voi valita mitä veroja maksaa tai kohdistuuko maksu

korkoon vai pääomaan. Ulosottoviranomaiselle maksettaessa maksu kohdistetaan ulosottoviranomaisen ohjeistamalla tavalla viitenumerolla tai muulla tunnistetiedolla.

KID-numeron käyttö mahdollistaa maksun kohdistamisen tiettyyn verovelvoitteeseen, mikä yksinkertaistaa maksujen täsmäytystä. Järjestelmän haasteena on KID-numeron käyttämiseen liittyvät virheet, joiden johdosta maksua ei voida käsitellä. KID-numeroita käytetään pääasiassa Norjassa, mikä vaikeuttaa esimerkiksi rajat ylittävien maksujen käsittelyä, joiden tunnistamisessa käytetään viite- tai viestitietoja.

Verovelvolliset voivat suorittaa maksuja ennen veron eräpäivää ja siten välttää verovelan muodostumisen. Maksut käytetään KID-numeron mukaiselle velvoitteelle eikä niitä voida käyttää muille verovelvoitteille. Kun verovelvoite on suoritettu, liikamaksut palautetaan verovelvolliselle. Norjassa veronpalautuksia voidaan kuitata verovelkojen ja muiden julkisten saatavien suorituksiksi. Kuitattavista veloista ilmoitetaan verovelvolliselle.

Norjan veroviranomaisen toimivaltaan on siirretty useita julkisia perintätehtäviä. Norjan veroviranomainen on ottamassa käyttöön uuden järjestelmän, jossa perittäisiin verojen, tulli- ja sakkojen lisäksi muun muassa opintolainat, elatusavut ja sosiaalietuuksia. Uudessa järjestelmässä yhteisten KID-numeroiden käyttö lisääntyisi ja velallisten käyttämien maksutilien määrä vähenisi. Maksujen ja palautusten käyttäminen olisi mahdollista uudessa perintäjärjestelmässä laajemmin saatavien kesken.

5.2.5 Liettua

Veronkantoa koskevat säännökset sisältyvät Liettuan veroviranomaista koskevaan lakiin (Law on Tax Administration of the Republic of Lithuania). Liettuassa verot maksetaan käyttäen verolajikohtaisia maksukoodeja, joiden perusteella maksu kohdistuu tietyn verolajin velvoitteiden suorituksiksi. Maksut käytetään verojen suorituksiksi niiden erääntyessä. Liettuassa veronpalautukset ja käyttämättä jääneet liikamaksut voidaan käyttää verovelvollisen verovelkojen suorituksiksi ennen niiden palauttamista verovelvolliselle. Verovelvollinen voi pyytää veroviranomaiselta maksunlykkäystä tai verolainasopimuksen. Verolainasopimuksen erät maksetaan erillisellä maksukoodilla. Järjestelmän haasteeksi on tunnistettu verojen maksaminen virheellisillä maksukoodeilla.

5.2.6 Iso-Britannia

Verojen, maksujen ja tulli- ja tullien kantamisesta vastaa His Majesty's Revenue and Customs (HMRC), jonka tehtäväalaa kuuluvat lisäksi muun muassa etuuksien ja valtiontukien maksaminen. Vuoden 2024 rahoituslaki (The Finance Act 2024) määrittelee keskeiset lait, joiden mukaisesti veronmaksajien ja HMRC:n on toimittava. HMRC:n on kohdistettava maksut verovelvollisen määräämällä tavalla. Maksut kohdistetaan verojen suorituksiksi asiakaskohtaisten viitenumeroiden avulla. Jokaiselle veroerälle on oma viitenumero. Eri verojen viitenumerot määräytyvät eri tavoilla. Viitenumeroon tulee lisätä numeroita, jos vero maksetaan etu- tai jälkikäteen.

Oma-aloitteista veroa (Self-assessment-tax) varten asiakkaat voivat asettaa maksuohjelman (Budget Payment Plan, BPP), jossa maksuja suoritetaan viikoittain tai kuukausittain ennen veron eräpäivää, jotta maksettavaa olisi määrääikaan menneessä vähemmän. Maksut suoritetaan sähköisesti joko tavallisilla pankkisiirroilla (suoraveloitus) tai suoraan pankkitililtä HMRC:n tilille (Open Banking).

HMRC voi käyttää asiakkaan palautettavia määriä, jos asiakas on velkaa HMRC:lle. Käyttö on kuitenkin rajoitettua esimerkiksi maksukyvyttömyystilanteissa. Jos verovelvollisella on maksuvaikeuksia, HMRC voi sopia Time To Pay (TTP) -järjestelystä, joka perustuu velkaantuneen asiakkaan taloudelliseen tilanteeseen. Verovelvollisen maksukyvyn mukaisesti järjestelyssä määritellään, kuinka paljon aikaa maksamiselle annetaan. Järjestely tarkistetaan säännöllisesti, ja sitä voidaan myös muuttaa.

Iso-Britanniassa maksuprosessit ja käytävissä olevat maksutavat vaihtelevat veroittain vanhojen tietojärjestelmien vuoksi. Yhdenmukaistamista toteutetaan HMRC:n ohjeistuksella. Ongelmia aiheuttavat väärin viitenumeroita käyttäminen tai väärän HMRC-pankkitilin käyttö, jolloin maksut kohdistuvat väärin. Virheitä joudutaan korjaamaan usein manuaalisesti.

5.2.7 Espanja

Veronkannosta säädetään yleisessä verolaissa (General tax act) sekä veronkantomenettelyjen täytäntöönpanoasetuksessa (Implementing Regulation of Tax Collection Procedures Royal Decree 939/2005). Verot voidaan maksaa veroilmoituksen antamisen yhteydessä veroviranomaisen verkkosivuilla. Maksaja voi kohdistaa maksun haluamansa veron suorituksiksi. Pankkisiirrolla maksettaessa maksamisessa käytetään viitenumeroa tai koodia, jolla maksu kohdistetaan. Takavarikointimenettelyssä veroviranomainen kohdistaa maksun vanhimpaan velkaan, jos verovelvollisella on useita erääntyneitä velkoja, eikä maksu riitä kaikkien velkojen maksamiseen. Verovelkoja voidaan kuitata verovelvollisen hyvityksistä säädetyn edellytyksin. Velkojen maksamista voidaan lykätä tai niitä voidaan maksaa erissä verovelvollisen pyynnöstä, jos verovelvollisen taloudellinen ja rahoituksellinen tilanne tilapäisesti estää veron suorittamisen asetetussa määräajassa.

6 Lausuntopalaute

6.1 Yleistä

Lausunnon esitysluonnoksesta antoivat: oikeusministeriö, Kirkkohallitus, Verohallinto, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Finanssiala ry, Keskuskauppakamari ry, Mikro- ja yksinyrittäjät ry, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Taloushallintoliitto ry, Suomen Yrittäjät ry ja Veronmaksajain Keskusliitto ry. Saaduista lausunnoista on laadittu lausuntoyhteenveto, joka löytyy valtioneuvoston hankesivustolta osoitteesta valtioneuvosto.fi/hankeet/tunnus/VM066:00/2024.

6.2 Lausunnoissa esitetyjä huomioita

6.2.1 Yleistä

Lausunnoissa kannatettiin yleisesti esityksen tavoitetta vähentää yritysten verojen maksamiseen ja maksutilanteen selvittämiseen liittyvää hallinnollista taakkaa. Myös esityksessä ehdotettuja lakimuutoksia pidettiin pääosin kannatettavina.

Verohallinto esitti lausunnoissaan täsmennyksiä ehdotettujen lakien voimaantulosääntöksiin. Lisäksi oikeusministeriö esitti lausunnoissaan täsmennystarpeita muutamaan ehdotettuun sääntömuutokseen. Verohallinnon ja oikeusministeriön ehdotukset on otettu tältä osin huomioon esityksen jatkovalmistelussa.

6.2.2 Yhteenvedon lähettäminen postitse

Esityksessä ehdotetaan, että verojen maksutilanteesta kertovaa yhteenvedoa ei enää lähetettäisi pyynnöstä postitse niille verovelvollisille, jotka kuuluvat yhteenvedon sähköisen tiedoksiannon piiriin. Suomen Yrittäjät, Suomen Taloushallintoliitto ja Veronmaksajain Keskusliitto katsoivat lausunnoissaan, että mahdollisuus pyytää yhteenvedon lähettämistä postitse tulisi säilyttää poikkeustilanteissa.

Oikeusministeriö puolestaan huomautti lausunnossaan, että jotkin elinkeinonharjoittajat, kuten maataloudenharjoittajat rinnastuvat pitkälti luonnollisiin henkilöihin esimerkiksi sähköiseen asiointiin liittyvien taitojen ja välineiden osalta. Oikeusministeriö kehotti jatkovalmistelussa arvioimaan veronkantolain 71 §:n 4 momentin luonnollisia henkilöitä ja kuolinpesiä koskevan poikkeussäännöksen muutostarpeita 3 momenttiin ehdotettujen muutosten johdosta.

Suomen Taloushallintoliitto ja Elinkeinoelämän keskusliitto esittivät lisäksi, että yhteenvedo voitaisiin lähettää myös siinä tapauksessa, että kuukauden aikana ei ole ollut tapahtumia.

Ehdotuksella luopua veronkantolain 70 §:ssä säädetyn yhteenvedon lähettamisestä pyynnöstä postitse tavoitellaan sähköisen asioinnin edistämistä ja yhteenvedon paperilla lähettamisestä Verohallinnolle aiheutuvien kustannusten vähentämistä. Yhteenvedon sähköinen tiedoksianto on pitkään voimassa ollut sääntelyä ja yhteenvedon lähettäminen pyynnöstä postitse on tämän sääntelyratkaisun yhteydessä todettu lisäpalveluksi, jolla ei ole vaikutusta tiedoksisääntöihin tai sen määräaikoihin. Veronkantolain 71 §:n 4 momentissa säädetään poikkeuksista yhteenvedon sähköiseen tiedoksiantoon sellaisten luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien osalta, jotka eivät ole antaneet suostumusta sähköiseen tiedoksiantoon ja joita ei ole merkitty työnantajarekisteriin tai arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai jotka eivät harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa kuin metsätaloutta. Sähköisen tiedoksiannon piirissä ovat siten luonnollisista henkilöistä ja kuolinpesistä työnantajarekisteriin tai arvonlisäverovelvollisten rekistereihin kuuluvat yksityiset elinkeinonharjoittajat ja maataloudenharjoittajat.

Elinkeinonharjoittajan ei välttämättä tarvitse ilmoittautua edellä mainittuihin rekistereihin, jos liiketoiminta on vähäistä. Vähäisen liiketoiminnan harjoittajan ei tarvitse rekisteröityä arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Liiketoimintaa pidetään vähäisenä, jos yrityksen liikevaihto on kuluvan ja edellisen kalenterivuoden aikana enintään 20 000 euroa. Työnantajarekisteriin puolestaan merkitään säännöllisenä työnantajana toimivat yritykset. Satunnaisesti palkkoja maksavan työnantajan ei tarvitse ilmoittautua työnantajarekisteriin. Yritys on satunnaisesti palkkoja maksava, jos yrityksellä on palveluksessaan vain yksi vakituinen työntekijä tai jos yrityksellä on palveluksessaan 1–5 työntekijää, joiden työsuhte ei kestä koko kalenterivuotta.

Vain vähäistä liiketoimintaa harjoittavien tai vain satunnaisesti palkkoja maksavien luonnollisten henkilöiden tai kuolinpesien ei siten tarvitse ilmoittautua arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai työnantajarekisteriin. Nämä luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät jäävät myös yhteenvedon sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle, jos he eivät ole vapaaehtoisesti hakeutuneet edellä mainittuihin rekistereihin tai jos he eivät ole antaneet suostumusta sähköiseen tiedoksiantoon. Vähäistä laajamuotoisemman elinkeinotoiminnan harjoittamisen puolestaan voidaan nyky-yhteiskunnassa olettaa edellyttävän käytännössä jonkinasteisten digitaitojen hallitsemista. Sama koskee tilanteita, joissa elinkeinotoimintaa on ryhdytty harjoittamaan yhtiömuodossa. Esimerkiksi yrityksen pankkiasiointia on vaikea nähdä hoidettavan nykypäivänä ilman sähköistä asiointia. Tämän voidaan katsoa koskevan myös maataloudenharjoittajia. Ehdotusta luopua mahdollisuudesta saada yhteenvedo postitse

pyynnöstä ei siten voida pitää kohtuuttomana niiden elinkeinonharjoittajien osalta, jotka ovat voimassa olevan veronkantolain 71 §:n nojalla sähköisen tiedoksiannon piirissä.

Kuten edellä on selostettu, veronkantolain 71 §:n 4 momentissa on säädetty tahoista, joille yhteenvedoa ei anneta tiedoksi sähköisesti. Oikeusministeriön lausunnossa ehdotetun kehotuksen mukaisesti esityksen jatkovalmistelussa on arvioitu mainittuun momenttiin kohdistuvia mahdollisia muutostarpeita saman pykälän 3 momenttiin ehdotetun muutoksen johdosta. Sähköistä tiedoksiantoa koskevaa poikkeusta ei ole tarkoituksenmukaista laajentaa eikä toisaalta myöskään supistaa.

Edellä kuvatun mukaisesti vähäistä liiketoimintaa harjoittavat luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät voivat nykyisin jäädä sähköisen menettelyn ulkopuolelle. Vastaavat edellytykset pätevät myös maataloudenharjoittajien osalta. Sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle jäävät luonnolliset henkilöt tai kuolinpesät, jotka harjoittavat ainoana arvonlisäverovelvollisena toimintanaan metsätaloutta. Kiinteistön, kuten pellon tai muun maatalousmaan vuokrauksesta ei suoriteta arvonlisäveroa, ellei vuokraaja ole edellytysten täytyessä hakeutunut vapaaehtoisesti arvonlisäverovelvollisten rekisteriin kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisesta. Tämä tarkoittaa sitä, että jos verovelvollisella ei ole muuta maatalouden tuloa kuin pellon vuokratuloa, voidaan häneen soveltaa veronkantolain 71 §:n 4 momentin poikkeusta yhteenvedon sähköisestä tiedoksiannosta edellyttäen, että hän ei ole itse hakeutunut säännöksessä mainittuihin rekistereihin.

Arvioitaessa yhteenvedon sähköistä tiedoksiantoa koskevaa sääntelyä on hyvä huomata, että valmisteilla on lakiuudistus, jossa yleislain tasolla säädettäisiin sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuudesta viranomaistoiminnassa.⁹ Lakiesityksen tavoitteena on, että viranomaisen tiedoksiannot lähetettäisiin ensisijaisesti sähköisesti niille hallinnon asiakkaille, joille se on mahdollista. Esityksellä tavoitellaan kansalaisten sujuvampaa ja paikkariippumatonta asiointia ja lisäksi tehokkaampia viranomaismenettelyitä ja parempaa tuottavuutta. Uudistuksessa ehdotettaisiin, että sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettu lakia (13/2003) muutettaisiin siten, että sähköinen tiedoksianto suomi.fi -palvelun välityksellä olisi mahdollista ilman tiedoksiannon vastaanottajan suostumusta. Muutosta koskeva hallituksen esitys oli lausuntokierroksella 5.3.–16.4.2025. Esitys on tarkoitus antaa syksyllä 2025.

Edellä mainitusta lakimuutoksesta seuraisi muutostarve myös veronkantolain 71 §:n 4 momenttiin, jonka mukaan yhteenvedon sähköinen tiedoksianto on tietyiltä osin riippuvaista verovelvollisen suostumuksesta. Yleislakiesityksen ohella syksyllä 2025 on tarkoitus antaa myös esitys sähköistä tiedoksiantoa koskevaksi lainsäädännöksi Verohallinnossa. Tässä Verohallintoa koskevassa erityissääntelyssä olisi tarkoitus päivittää myös veronkantolain 71 §:n 4 momentti vastaamaan uutta yleissääntelyä ja Verohallintoa koskevaa erityissääntelyä.¹⁰ Tästäkään syystä veronkantolain 71 §:n 4 momentin sääntelyn tarkastelu tämän esityksen yhteydessä ei ole tarkoituksenmukaista.

Arvioinnissa on myös syytä ottaa huomioon, että yhteenvedo on nimensä mukaisesti luonteeltaan lähinnä informatiivinen yhteenvedo verojen maksutilanteesta sekä maksujen ja palautusten käyttämisestä verojen suoritukseksi. Yhteenvedolla näkyvät erääntyneet ja

⁹ Lainvalmisteluhanke: Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi, [VM085:00/2024](#).

¹⁰ Lainvalmisteluhanke: Hallituksen esitys eduskunnalle sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevaksi lainsäädännöksi, [VM002:00/2025](#).

maksamattomat verot perustuvat erillisiin verotuspäätöksiin tai verovelvollisen tekemiin veroilmoituksiin. Samoin yhteenvedolla näkyvät verojen suorituksiksi käytetyt veronpalautukset perustuvat erillisiin veron palauttamista koskeviin päätöksiin tai verovelvollisen oma-aloitteisiin ilmoituksiin. Yhteenvedolla ei määrätä veroja maksettavaksi, eikä veron määrä perustu yhteenvetoon. Poikkeuksena tähän on oma-aloitteisten verojen myöhästymismaksua koskeva päätös, joka annetaan tiedoksi yhteenvedolla. Verohallinto määrää kaavamaisen myöhästymismaksun, jos oma-aloitteisesti ilmoitettavista veroista annettava veroilmoitus annetaan säädetyn ajankohdan jälkeen. Ennen myöhästymismaksun määräämistä Verohallinto kuulee verovelvollista, jos myöhästymismaksun määrä ylittää 200 euroa. Samoin oma-aloitteisen veron arvioverotuksen poistamista koskeva päätös annetaan tiedoksi yhteenvedolla, kun verovelvollinen on antanut ensin oman ilmoituksensa. Arvioverotuksen poisto on tällöin lähinnä tekninen toimenpide ja veron määrä määräytyy verovelvollisen antaman ilmoituksen perusteella.

Yhteenvetoa ei muodosteta niiltä kuukausilta, joilta verovelvollisella ei ole ollut yhteenvetoon merkittäviä tapahtumia. Verohallinnon tarkoituksena on kehittää OmaVeroa siten, että verojen maksutilanne ilmenisi palvelusta nykyistä selkeämmällä tavalla. Suunnitelmana on myös tarjota kirjanpidon tueksi OmaVerosta tulostettava dokumentti, josta on todennettavissa se, ettei kuukauden aikana ole ollut tapahtumia.

6.2.3 Maksulle laskettava hyvityskorko

Esityksessä ehdotetaan, että veron suorituksiksi käytetylle maksulle laskettavasta hyvityskorosta luovuttaisiin hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Suomen Taloushallintoliitto ja Elinkeinoelämän keskusliitto ehdottivat lausunnoissaan euromääräistä rajaa niin hyvityskoron kuin viivästyskoron laskemiselle ja perimiselle. Finanssiala puolestaan katsoi, että hyvityskorko on lähtökohtaisesti säilytettävä tai, että hyvityskoron maksamiselle voitaisiin asettaa euromääräinen raja, esimerkiksi viisi euroa.

Ehdotus alarajoista hyvityskorkojen ja viivästyskorkojen maksamiselle edellyttäisi sitä, että Verohallinnon tietojärjestelmässä toteutettaisiin muutokset, joilla pystyttäisiin seuraamaan järjestelmän taustalla korkojen suuruutta. Muutos olisi hankalasti toteutettavissa, koska ehdotus olisi vastoin Verohallinnon tietojärjestelmän nykyisiä toimintaperiaatteita. Lisäksi pienten viivästyskorkojen määräämättä jättäminen voisi antaa viestin verovelvollisille siitä, että verojen maksaminen ajallaan ei ole tärkeää. Lausuntopalaute ei anna aihetta muuttaa ehdotusta tältä osin.

6.2.4 Verojen maksun kohdistaminen

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi veronkantolain maksun kohdistamista koskevia säännöksiä siten, että maksaja voisi nykyistä laajemmin käyttää maksutapaa, jossa maksut kohdistetaan verovelvollisen kaikkien verojen suorituksiksi. Useassa lausunnossa on pidetty hyvänä, että yhteisömuotoisilla verovelvollisilla säilyisi jatkossakin mahdollisuus maksaa veroja verolajikohtaisilla maksuilla. Mahdollisuutta on pidetty tarpeellisena etenkin suurten yritysten osalta. Lisäksi Mikro- ja yksinyrittäjät sekä Suomen Yrittäjät ovat pitäneet perusteltuna linjausta, jonka mukaan Verohallinto ohjaisi elinkeinotoimintaa ja maa- tai metsätaloutta harjoittavia luonnollisia henkilöitä ja kuolinpesiä maksamaan verot jatkossakin verolajikohtaisilla maksuilla nykytilan mukaisesti.

Uudistuksen keskeisenä tavoitteena on, että yhden viitenumeron käyttämisellä aikaisempien verolajikohtaisten viitenumeroiden sijaan vähennettäisiin maksamisen virheitä ja selkeytettäisiin maksun käyttämistä verolle. Uudistus olisi tarkoitus toteuttaa Verohallinnon

toimenpitein esimerkiksi verotuspäätöksille, verkkolaskuille ja muille päätöksille merkittävillä viitenumeroilla sekä muulla maksamisen ohjeistamisella. Yhteisöillä OmaVeron toiminnot tukisivat myös tätä maksutapaa. Verolajikohtaiset viitenumerot toimisivat luonnollisten henkilöiden maksamisessa, koska maksuvelvoitteita on harvemmin. Verolajiviitteet olisivat tarpeen myös niissä erityistilanteissa, joissa maksun kohdistaminen verolajiviitteellä olisi ohjeistettu. Vaikka yhteisöillä säilyisi mahdollisuus käyttää verolajikohtaista viitenumeroa, uudistuksen tavoitteena kuitenkin on, että yhteisöt käyttäisivät maksut kaikkien verojen suorituksiksi kohdistavaa viitenumeroa mahdollisimman laajasti yrityksen kokoluokasta riippumatta. Kaikkien verojen suorituksiksi kohdistettavan maksun ja verolajikohtaisen maksun käyttäminen rinnakkain tai sekaisin saattaisi johtaa tilanteeseen, jossa verojen maksutilanteen ja maksujen käytön seuraaminen olisi verovelvolliselle edelleen haastavaa, eikä uudistuksen tavoiteltuja hyötyjä saavutettaisi. Eri viitteiden käyttö ohjeistuksen vastaisesti aiheuttaisi myös Verohallinnolle lisätyötä verovelvollisten neuvonnassa ja maksujen selvittelyssä.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Veronkantolaki

6 §. Maksun ja palautuksen yleinen käyttöjärjestys. Pykälän 1 momentista poistettaisiin säännös maksun ja palautuksen käyttämisestä verojen suorituksiksi verojen vanhentumispäivän mukaisessa järjestyksessä. Maksut ja palautukset käytettäisiin verojen suorituksiksi verojen eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Maksun ja palautuksen käyttöjärjestys samana päivänä erääntyvien verojen kesken säilyisi ennallaan. Veron eräpäivä määräytyy asianomaisissa verolaissa ja veronkannosta annetussa valtiovarainministeriön asetuksessa (1010/2019) säädetyn mukaisesti. Myöhässä ilmoitetun oma-aloitteisen veron eräpäivänä pidetään voimassa olevan sääntelyn mukaisesti maksua ja palautusta käytettäessä päivää, jona veroilmoitus on annettu.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin useiden maksujen ja palautusten keskinäisestä käyttöjärjestyksestä. Jos veron suorituksiksi on käytettävissä useita maksuja, käytettäisiin maksut veron suorituksiksi siinä järjestyksessä, jossa maksut on maksettu. Maksun maksupäivästä säädettäisiin lain 13 §:ssä. Jos veron suorituksiksi puolestaan olisi käytettävissä useita palautuksia, käytettäisiin palautukset nykytilan mukaisesti siinä järjestyksessä, jossa palautukset ovat lain 24 §:n mukaan käytettävissä.

Pykälän 2 momentissa säädettyä maksujen ja palautusten keskinäistä käyttöjärjestystä ehdotetaan muutettavaksi. Ehdotuksen mukaan käytettävissä olevat maksut käytettäisiin veron suorituksiksi aina ennen käytettävissä olevia palautuksia. Muutoksella selkeytettäisiin maksujen ja palautusten käyttämistä veron suorituksiksi ja vähennettäisiin veronpalautusten käyttötilanteita.

Esimerkki: Verovelvollisen verokauden 4/2026 arvonlisäveron suorituksiksi on veron eräpäivänä 12.6.2026 käytettävissä 4.6.2026 muodostunut tuloveron palautus, 11.6.2026 ilmoitettu palautukseen oikeuttava arvonlisävero sekä 12.6.2026 suoritettu oma-aloitteiselle verolle kohdistettu maksu. Veron suorituksiksi käytettäisiin ensin 12.6.2026 suoritettu maksu, tämän jälkeen 4.6.2026 muodostunut tuloveron palautus ja viimeisenä 11.6.2026 ilmoitettu palautukseen oikeuttava arvonlisävero.

Pykälän 3 momenttia ei tässä yhteydessä muutettaisi. Mainitun momentin nojalla Verohallinto voisi antaa tarkempia määräyksiä samana päivänä maksettujen maksujen keskinäisestä

järjestyksestä tilanteessa, jossa veron suorituksiksi olisi käytettävissä esimerkiksi verolajille kohdistettua maksua sekä kaikkien verojen suorituksiksi kohdistettua maksua.

13 §. Veron suorituksiksi tehdyn maksun maksupäivä. Pykälässä säädettäisiin veron suorituksiksi tehdyn maksun maksupäivästä. Pykälän 1 momentin mukaan maksu katsottaisiin maksetuksi Verohallinnolle sinä päivänä, jona maksu on veloitettu maksajan tililtä tai maksu on maksettu rahalaitokseen tai erikseen säädettyyn verojen maksupaikkaan. Jos tietoa maksu- tai tililtäveloituspäivästä ei ole välitetty maksun mukana, maksu katsottaisiin maksetuksi pykälän 2 momentin mukaisesti sinä päivänä, jona maksu on kirjattu Verohallinnon tilille. Se, milloin vero katsottaisiin maksetuksi, perustuisi veronkantolain säännöksiin maksun käyttämisestä veron suorituksiksi sekä pykälän 3 momenttiin, jossa säädettäisiin siitä, milloin maksu olisi käytettävissä veron suorituksiksi.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, milloin maksu olisi käytettävissä veron suorituksiksi. Maksu olisi käytettävissä veron suorituksiksi pääsääntöisesti maksupäivänä. Jos maksun mukana ei ole välitetty tietoa maksu- tai tililtäveloituspäivästä, olisi maksu käytettävissä veron suorituksiksi päivänä, jona se on kirjattu Verohallinnon tilille. Säännöksen perusteella esimerkiksi veron eräpäivänä maksettu maksu olisi käytettävissä veron suorituksiksi kyseisenä eräpäivänä. Säännös selventäisi veron suorituksiksi käytettävissä olevan maksun ja palautuksen keskinäistä käyttöjärjestystä. Ehdotetun 6 §:n 2 momentin mukaan käytettävissä olevat maksut käytettäisiin veron suorituksiksi ennen veronpalautuksia, jolloin eräpäivänä suoritettu maksu olisi käytettävissä veron suorituksiksi ennen veronpalautusta. Maksujen välitykseen liittyvien viiveiden vuoksi maksut eivät aina ole käytettävissä veron suorituksiksi Verohallinnon järjestelmissä maksun maksupäivänä. Tällöinkin maksu käytettäisiin veron suorituksiksi edellä todetun mukaisesti sen jälkeen, kun maksu on välittynyt Verohallinnon järjestelmiin.

Esimerkki 1: Verovelvollisella eräännyy verokaudelta 4/2026 maksettavaa ennakonpidätystä 1 000 euroa 12.5.2026. Verovelvollinen ilmoittaa palautukseen oikeuttavaa arvonlisäveroa 5 000 euroa 12.5.2026. Verovelvollinen on maksanut verokauden ennakonpidätyksen 1 000 euroa eräpäivänä 12.5.2026. Veron suorituksiksi käytetään verovelvollisen 12.5.2026 suorittama maksu. Palautukseen oikeuttava arvonlisävero 5 000 euroa palautetaan verovelvolliselle.

Esimerkki 2: Verovelvollisella eräännyy tuloveron ennakkovero 2 000 euroa 23.6.2026, jonka verovelvollinen maksaa eräpäivänä. Verovelvollinen ilmoittaa 23.6.2026 oikaisuilmoituksella 10 000 euroa palautukseen oikeuttavaa arvonlisäveroa. Ennakkoveron suorituksiksi käytetään verovelvollisen 23.6.2026 suorittama maksu. Palautukseen oikeuttava arvonlisävero 10 000 euroa palautetaan verovelvolliselle.

Esimerkki 3: Verovelvollisella eräännyy tuloveron ennakkovero 2 000 euroa 23.6.2026, jonka verovelvollinen maksaa myöhässä 25.6.2026. Verovelvollinen ilmoittaa 23.6.2026 oikaisuilmoituksella palautettavaa oma-aloitteista veroa 7 000 euroa. Veron suorituksiksi on eräpäivänä käytettävissä vain veronpalautusta. Palautusta käytetään 23.6.2026 eräänntyneen maksamatta olevan ennakkoveron suorituksiksi, ja loppuosa palautetaan verovelvolliselle. Tuloverolle kohdistettu maksu käytetään tulevien tuloveron erien suorituksiksi tai palautetaan aiheettomana maksuna verovelvolliselle.

16 §. Maksun kohdistaminen. Pykälän 1–4 ja 6 momentin säännöksiä maksun kohdistamisesta ja käyttämisestä veron suorituksiksi täsmennettäisiin. Ehdotetuilla muutoksilla mahdollistettaisiin maksujen kohdistaminen verovelvollisen kaikille veroille nykyistä yleismaksua laajemmin säännöllisenä maksun kohdistamistapana. Lain 7 §:ssä tarkoitettujen

oma-aloitteisten verojen suoritukseksi kohdistetun maksun käyttämisestä muiden verojen suoritukseksi maksukuukauden lopussa luovutettiin. Muiden verolajimaksujen kohdistamista ja käyttämistä koskeva menettely säilyisi ennallaan. Säännöksissä käytetyt termit yleismaksu ja verolajimaksu poistettaisiin tarpeettomina. Momenteista poistettaisiin viittaukset veron eräpäiviä koskeviin säännöksiin. Säännöksissä eräänyneellä verolla tarkoitetaan veroa, jonka laissa säädetty eräpäivä on kuluva päivä tai aiempi päivä. Veron eräpäivistä säädetään asianomaisissa verolaeissa ja veronkannosta annetussa valtiovarainministeriön asetuksessa.

Pykälän 1 momentin mukaan maksaja voisi kohdistaa maksun verovelvollisen kaikkien verojen suoritukseksi. Kun maksaja kohdistaisi maksun verovelvollisen kaikkien verojen suoritukseksi, maksu käytettäisiin verovelvollisen veroille ja muille Verohallinnon saataville lain 6 §:ssä säädettyssä yleisessä käyttöjärjestyksessä. Maksu käytettäisiin eräänyneiden verojen ja saatavien suoritukseksi, mikä tarkoittaisi maksun käyttöä veron suoritukseksi aikaisintaan veron eräpäivänä. Maksu käytettäisiin veroille niiden eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Samana päivänä eräänntyvien saatavien kesken noudatettaisiin lain 6 §:n 1 momentissa säädettyä verolajijärjestyksestä. Jos maksun maksuhetkellä verovelvollisella ei olisi eräänntyneitä veroja, joiden suoritukseksi maksua voisi käyttää, maksu odottaisi käyttöjärjestykseen kuuluvien verojen erääntymistä.

Veronkantolain 6 §:ssä säädetty maksun yleinen käyttöjärjestys kattaa kaikki Verohallinnon kantamat verot ja muut saatavat. Kaikkien verojen suoritukseksi kohdistetun maksun käyttöjärjestyksen ulkopuolelle olisi kuitenkin perusteltua jättää eräitä veroja ja saatavia. Maksua käytettäisiin näiden käyttöjärjestyksen ulkopuolelle jäävien verojen suoritukseksi vasta siinä vaiheessa, kun käyttämättä olevaa maksua palautetaan.

Ehdotettavan 16 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan maksua ei käytettäisi verovelvollisen perintöveron suoritukseksi. Perintö- ja lahjaverolakiin (378/1940) 1.1.2024 voimaan tulleen muutoksen myötä perintöveroa ei peritä ulosottoitise, sen perusteella ei haeta verovelvollista konkurssiin eikä tietoa velasta merkitä verovelkarekisteriin ennen kuin 10 vuotta on kulunut veron ensimmäisestä eräpäivästä (HE 34/2023 vp). Maksamatta olevalle perintöverolle laskettava viivästyskorko on lisäksi muille veroille laskettavaa viivästyskorkoa alhaisempi (viivekorkolaki 5 d §). Koska perintöveroon kohdistuu muista veroista poikkeavat perintätoimet ja viivästyskorkoseuraamukset, tulisi verovelvollisilla olla yhdenmukainen mahdollisuus kohdistaa maksuja ensisijaisesti muille veroille ja hyödyntää perintöveron pidennetty maksuaika. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että kaikkien verojen suoritukseksi kohdistettua maksua ei käytettäisi verovelvollisen perintöveron suoritukseksi. Perintövero ei olisi mukana maksun käyttöjärjestyksessä, vaan vero suoritettaisiin erikseen kohdistamalla maksuja verolajikohtaisesti verovelvollisen perintöveron viitenumeroilla. Näin verovelvollinen ei joutuisi maksuajan hyödyntämiseksi vaihtamaan maksutapaa kaikkien verojen osalta verolajikohtaisesti maksuihin vaan voisi edelleen suorittaa muut verot yhtä viitenumeroa käyttämällä. Muilla kuin luonnollisilla henkilöillä oli maksettavana yhteensä 186 perintöverovelvoitetta vuonna 2024. Perintöverovelvoitteiden vähäisestä määrästä johtuen niiden maksaminen erillään ei lisäisi yritysten hallinnollista taakkaa.

Koska perintöveroon ei kohdisteta perintätoimenpiteitä ennen kuin kymmenen vuotta on kulunut veron erääntymisestä ja verolle lasketaan muita veroja alhaisempaa viivästyskorkoa, turvattaisiin sääntelyllä verovelvollisen mahdollisuus hyödyntää perintöveron pidennetty maksuaika sekä muiden verojen suorittaminen kohdistamalla maksuja kaikkien verojen suoritukseksi. Jos verovelvollinen kuitenkin pyytäisi kaikkien verojen suoritukseksi kohdistettua käyttämätöntä maksua palautettavaksi, käytettäisiin maksu myös perintöveron suoritukseksi sen sijaan, että se palautettaisiin verovelvolliselle.

Esimerkki 1: Verovelvollinen on kohdistanut maksuja kaikkien verojen suoritukseksi 1 000 euroa. Verovelvollisella on perintöverovelkaa 7 000 euroa. Verovelvollisen maksu 1 000 euroa on käyttämättä, koska verovelvollisella ei ole muita erääntyneitä veroja. Verovelvollinen pyytää käyttämättä olevan maksun palauttamista. Maksu käytetään kokonaan erääntyneen perintöveron suoritukseksi.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan kaikkien verojen suoritukseksi kohdistettua maksua ei käytettäisi sellaisen arvonlisäveron suoritukseksi, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää. Jos verovelvollinen pyytäisi käyttämätöntä maksua palautettavaksi, käytettäisiin maksu myös edellä mainitun erääntyneen arvonlisäveron suoritukseksi sen sijaan, että se palautettaisiin verovelvolliselle.

Arvonlisäveroon, johon sovelletaan arvonlisäverolaissa tarkoitettua erityisjärjestelmää, sovelletaan muista veroista poikkeavia kantomenettelyitä, joista säädetään arvonlisäverolaissa. Tilanteessa, jossa Suomi on tunnistamisjäsenvaltio, kyse ei ole veronkantalain mukaisesta maksujen käsittelystä. Esityksessä ei ehdoteta muutoksia arvonlisäverolakiin, vaan verot suoritettaisiin jatkossakin veroilmoituskohtaisilla viitenumeroilla Suomen ollessa tunnistamisjäsenvaltio. Suomen ollessa kulutusjäsenvaltio veron pääoma maksetaan tunnistamisjäsenvaltiolle, joka tilittää maksut Suomeen. Myöhästymismaksu, veronkorotus ja viivästyskorko määrätään Suomen lainsäädännön nojalla, ja ne maksetaan suoraan Suomeen. Myös, jos vero määrätään laiminlyönnin johdosta taikka jos maksamatta olevaa veron pääomaa ryhdytään perimään Suomessa, maksetaan vero suoraan Suomeen. Jos nämä veloitteet suoritettaisiin erityisjärjestelmäkohtaisten viitenumeroiden sijaan kohdistamalla maksu kaikkien verojen suoritukseksi, ei maksaja pystyisi kohdistamaan maksua tietyn erityisjärjestelmän verolle.

Maksun kohdistaminen tietyn erityisjärjestelmän verolle on välttämätöntä esimerkiksi tilanteessa, jossa yritystä edustaa välittäjä. Maksujen kohdistaminen kaikille veroille johtaisi nykyistä laajemmin maksun kohdistumiseen myös erääntyneelle veron pääomalle tilanteessa, jossa tunnistamisjäsenvaltion tilittämää maksua ei maksujen siirtämisestä jäsenvaltioiden välillä johtuvan ajallisen viiveen vuoksi olisi vielä saatu Suomeen. Maksun käyttö erääntyneille veroille ei myöskään ottaisi riittävässä määrin huomioon erityisjärjestelmän kautta suoritettavien verojen erityispiirteitä. Nykyinen verolajimaksun käyttäminen sekä erääntyneelle että erääntymättömälle erityisjärjestelmän verolle on tarpeen erityisjärjestelmän veroilmoitusten korjausmenettelyn toimivuuden varmistamiseksi. Koska suurin osa erityisjärjestelmän kautta Suomeen arvonlisäveroja suorittavista yrityksistä on ulkomaisia toimijoita, joilla ei ole muuta maksettavaa veroa Suomeen, liittyisi maksun kohdistamistavan muutokseen myös käytännön ongelmia. Yrityksellä ei välttämättä ole pääsyä Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ja siten tietoa käyttämättä olevista maksuista tai niiden palautusmahdollisuudesta. Edellä todetuilla perusteilla kaikkien verojen suoritukseksi kohdistettua maksua ei käytettäisi arvonlisäverolle, johon sovelletaan arvonlisäverolaissa tarkoitettua erityisjärjestelmää. Veron maksamisessa noudatettaisiin nykyistä maksukehotuksella annettavaa maksuohjeistusta, ja verot suoritettaisiin erityisjärjestelmäkohtaisilla viitenumeroilla, kun vero maksetaan suoraan Suomeen.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan maksua ei käytettäisi yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) eikä yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) mukaisen maksuohjelman suoritukseksi. Maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena olevat saatavat maksettaisiin sitä tarkoitusta varten annetulla viitenumeroilla. Jos verovelvollinen pyytäisi käyttämätöntä maksua palautettavaksi, käytettäisiin maksu myös yrityssaneerauksen tai velkajärjestelyn maksuohjelman laiminlyödyille määrälle sen sijaan, että se palautettaisiin

verovelvolliselle. Maksun käyttö olisi yhtenäinen lain 18 §:ään ehdotetun perintätilanteita koskevan menettelyn kanssa.

Jos verovelvollinen pyytäisi käyttämättömän maksun palauttamista ja hänellä olisi erääntynyt useampaa 1 momentissa mainittua käyttöjärjestyksen ulkopuolista veroa, maksu käytettäisiin 6 §:ssä säädetyn yleisen käyttöjärjestyksen mukaan määräytyvälle veron erälle.

Pykälän 3 momentin sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi muuttamatta säännöksen soveltamista. Kun maksu kohdistetaan lain 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suorituksiksi, maksu käytettäisiin 7 §:ssä tarkoitettujen erääntyneiden oma-aloitteisten verojen suorituksiksi. Maksua käytettäisiin veron suorituksiksi aikaisintaan veron eräpäivänä. Säännöksestä poistettaisiin viittaukset oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylaissa säädettyihin eräpäiviin.

Pykälän 4 momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaus maksun käyttämiseen eräpäivien mukaisessa järjestyksessä. Koska lain 6 §:stä ehdotetaan poistettavaksi vanhentumispäivän mukainen maksun käyttöjärjestys, olisi momentin viittaus 6 §:ssä säädettyyn eräpäiväjärjestykseen riittävä.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin siitä, milloin lain 7 §:ssä tarkoitettujen oma-aloitteisten verojen suorituksiksi kohdistettu maksu sekä varainsiirtoveron suorituksiksi kohdistettu maksu käytettäisiin 5 momentissa tarkoitettulla tavalla muiden erääntyneiden verojen ja Verohallinnon saatavien suorituksiksi. Oma-aloitteisten verojen suorituksiksi kohdistettu maksu käytettäisiin käyttöjärjestykseen kuuluville veroille ja muille saataville niiden eräpäivänä. Maksu odottaisi käyttöjärjestykseen kuuluvien verojen erääntymistä. Maksua käytettäisiin muiden erääntyneiden verojen ja saatavien suorituksiksi vasta, kun käyttämättä olevaa maksua palautetaan. Samalla luovutettaisiin oma-aloitteisille veroille kohdistetun maksun käyttämisestä muiden verojen suorituksiksi maksukuukauden lopussa. Ehdotettu sääntely vastaisi varainsiirtoveron maksuihin nykyisin sovellettua menettelyä.

Käyttämättä oleva maksu voidaan palauttaa verovelvolliselle pyynnöstä lain 20 §:n mukaisena aiheettomana maksuna. Ennen palauttamista verovelvolliselle, maksu käytettäisiin maksun käyttöjärjestyksen ulkopuolella olevien erääntyneiden verojen ja muiden Verohallinnon saatavien suorituksiksi. Maksu voitaisiin palauttaa myös viranomaisaloitteisesti aiheettomana maksuna. Ottaen huomioon maksun kohdistaminen kaikille verovelvollisen veroille tai oma-aloitteisesti ilmoitettaville veroille, ei maksua pääsääntöisesti pidettäisi aiheettomana viranomaisaloitteisesti. Maksun palauttamisessa noudatettaisiin lain 5 luvun säännöksiä.

Esimerkki 2: Verovelvollinen on kohdistanut 5 000 euron maksun lain 7 §:ssä tarkoitettujen oma-aloitteisten verojen suorituksiksi 30.6.2026. Verovelvollisen seuraavan kuukauden arvonlisäverot eivät ole vielä erääntyneet, ja verovelvollinen pyytää käyttämättä olevan maksun palauttamista. Verovelvollisella on erääntynyt maksamatta oleva tuloveron ennakkovero 500 euroa 23.6.2026. Maksua käytetään erääntyneen maksamatta olevan ennakkoveron suorituksiksi, ja käyttämättä jäänyt määrä palautetaan verovelvolliselle.

Varainsiirtoveroa koskeva pykälän 7 momentti kumottaisiin ja säännös siirrettäisiin 6 momenttiin.

Pykälän 8 momentin säännös käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta laajennettaisiin koskemaan kaikkia maksuja. Käyttöjärjestyksestä poikkeamismahdollisuus koskisi myös pykälän 1 momentin mukaan kaikkien verojen suorituksiksi kohdistettua maksua. Maksun käyttöjärjestyksestä voitaisiin poiketa nykytilan mukaisesti verovelvollisen tekemän pyynnön

perusteella. Poikkeaminen edellyttäisi erityistä syytä. Sääntelyn tarkentaminen ei muuttaisi nykyistä soveltamiskäytäntöä. Käyttöjärjestyksestä poikkeamiseen oikeuttavana syynä on pidetty esimerkiksi niitä harvinaisia tilanteita, joissa velvoitteen laiminlyönti voisi johtaa verorikkomussyytteen.

18 §. Maksun käyttöjärjestyksestä poikkeaminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin maksun käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta siten, että verovelvollinen pystyy suorittamaan lain 16 §:n mukaan kohdistetulla maksulla ensin uudet velvoitteet ennen maksujärjestelyssä tai ulosotossa olevien velvoitteiden suorittamista. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Verohallinto voisi käyttää maksun lain 16 §:ssä säädetyistä käyttöjärjestyksestä poiketen maksujärjestelyssä tai ulosotossa olevan saatavan suoritukseksi viimesijaisuuden lisäksi myös vasta maksua palautettaessa.

Jos maksujärjestelyn tai ulosoton kohteena olevat verot olisivat mukana kaikkien verojen suoritukseksi kohdistetun maksun käyttöjärjestyksessä, verovelvollinen ei pystyisi suorittamaan uusia veroja ennen kuin maksujärjestelyssä tai ulosotossa olevat aiemmin erääntyneet verot olisi suoritettu kokonaan. Jos perintätoimien kohteena olevat verot olisivat mukana maksun käyttöjärjestyksessä lain voimassa olevan sanamuodon mukaisesti viimesijaisena, pystyisi verovelvollinen suorittamaan uusia veroja ainoastaan suorittamalla maksuja uusien verojen eräpäivänä, muuten maksu kohdistuisi aiemmin erääntyneelle maksujärjestelyssä tai ulosotossa olevalle verolle. Uusien verojen suorittamatta jättäminen voisi johtaa esimerkiksi maksujärjestelyn raukeamiseen. Vaihtoehto, jossa kaikkien verojen suoritukseksi kohdistetun maksun käyttöjärjestyksessä olisi maksujärjestelyssä olevien verojen sijaan maksujärjestelyssä sovitut maksuerät, mahdollistaisi sekä maksujärjestelyn että sen ulkopuolisten verojen suorittamisen yhdellä viitenumeraalla. Maksujärjestelyä varten annettavasta erillisestä viitenumeraalista ei kuitenkaan voitaisi luopua, koska suuri osa maksujärjestelyistä suoritetaan etupainotteisesti ja tämä on edullisempää sekä verovelvolliselle että veronsaajalle. Myös luonnollisia henkilöitä varten edellyttäisiin mahdollisuutta kohdistaa maksu maksujärjestelyssä oleville veroille. Menettelyjen yhtenäisyyden vuoksi kaikki perintätoimien kohteena olevat verot suoritettaisiin erikseen.

Pykälän 1 momentti mahdollistaisi sen, että ehdotetun 16 §:n 1 momentin mukainen kaikkien verojen suoritukseksi kohdistettu maksu käytettäisiin verovelvollisen maksujärjestelyssä ja ulosotossa oleville saataville vasta, kun käyttämättä oleva maksu palautetaan verovelvollisen pyynnöstä tai viranomaisaloitteisesti. Sääntelyllä varmistettaisiin maksun kohdistuminen ensisijaisesti uusien velvoitteiden suoritukseksi.

Myös verolajikohtaiset maksut voitaisiin kohdistaa verolajin maksujärjestelyssä tai ulosotossa olevalle erälle viimeiseksi taikka maksua palautettaessa. Verohallinto antaisi tarkempia määräyksiä maksun käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta lain 21 §:n nojalla. Verohallinnon määräyksellä maksun käyttäminen maksujärjestelyssä tai ulosotossa oleville veroille vasta maksua palautettaessa koskisi lain 16 §:n 1 momentin mukaisen kaikkien verojen suoritukseksi kohdistetun maksun lisäksi myös lain 7 §:ssä tarkoitetun oma-aloitteisen verojen suoritukseksi sekä varainsiirtoveron suoritukseksi kohdistettua verolajikohtaista maksua.

Esimerkki: Verovelvolliselle on myönnetty maksujärjestely verovuoden 2025 jäännösverolle, joka oli erääntynyt 3.6.2026. Verovelvollinen kohdistaa 1 000 euron maksun lain 16 §:n 1 momentin mukaisesti kaikkien verojen suoritukseksi tammikuussa 2027. Maksua ei käytetä maksujärjestelyssä olevalle jäännösverolle. Verovelvollinen pyytää käyttämättä olevan maksun palauttamista 18.2.2027. Ennen palauttamista maksu käytetään maksujärjestelyssä olevan erääntyneen jäännösveron ja sen viivästyskorkeiden suoritukseksi.

Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jonka mukaan Verohallinto voisi käyttää maksun vanhentuvalla verolle viranomaisaloitteisesti. Säännös olisi tarpeen siksi, että osa lain 16 §:n mukaan kohdistetuista maksuista käytetään maksun käyttöjärjestyksen ulkopuolella oleville veroille sekä maksujärjestelyssä ja ulosotossa oleville veroille vasta, kun maksua palautetaan verovelvollisen pyynnöstä tai viranomaisaloitteisesti aiheuttamana maksuna. Koska maksua ei viranomaisaloitteisesti voida pitää aiheuttamana tilanteessa, jossa verovelvollisella on tulevia maksun kohteena olevia veroja suorittamatta, tulisi Verohallinnolla olla erikseen säädetty oikeus kohdistaa maksu käyttöjärjestyksestä poiketen vanhentuville veroille. Säännöksellä turvattaisiin verojen kertyminen ja vältettäisiin tilanne, jossa verovelvollisella olisi käyttämättömiä maksuja ja samanaikaisesti vanhentuvaa veroa.

20 §. Aiheettoman maksun palauttaminen. Pykälän 1 momenttia tarkennettaisiin siten, että aiheeton ja erehdyksessä maksettu maksu voidaan palauttaa verovelvollisen lisäksi myös verosta vastuussa olevan ja muun asianosaisen vaatimuksesta. Voimassa olevassa säännöksessä ei yksilöidä sitä, kenelle maksu voidaan palauttaa. Maksu voidaan palauttaa myös muulle kuin sille verovelvolliselle, jonka verojen suorituksena esimerkiksi erehdyksessä suoritettu maksu on. Vastaavasti myös maksun palauttamista koskevan vaatimuksen tulisi voida verovelvollisen lisäksi esittää verosta vastuussa oleva tai muu maksun suorittanut, kun vaatimuksen kohteena oleva maksu on muun verovelvollisen kuin maksajan verojen suorituksena.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin aiheettoman maksun palauttamisesta verovelvolliselle ennen sen vanhentumista. Verohallinto palauttaisi maksun, jota ei ole käytetty veron suorituksiksi, ennen kuin maksu vanhentuisi. Aiheeton maksu vanhentuu lain 52 §:n 2 momentin mukaisesti viiden vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin maksu on suoritettu. Maksu palautettaisiin viranomaisaloitteisesti mainitun määräajan lopussa. Menettely koskisi pääsääntöisesti lain 7 §:ssä tarkoitettuja veroja sekä kaikkien verojen suorituksiksi kohdistettuja maksuja, joita ei palauteta automaatiassa. Maksua käytettäisiin verovelvollisen muille erääntyneille maksamattomille veroille ennen palauttamista verovelvolliselle.

Nykyinen pykälän 2 momentin säännös 10 euron palautusrajan soveltamisesta palautettavaan määrään siirrettäisiin pykälän 3 momenttiin. Palautusraja koskisi myös vanhentuvia maksuja, joita ei palautettaisi, jos verovelvolliselle palautettavat määrät jäävät alle 10 euron. Vanhentunut maksu voidaan palauttaa verovelvolliselle erityisestä syystä lain 52 §:n 3 momentin nojalla.

24 §. Palautuksen käyttämisen ajankohta. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin siitä, milloin valvontatoimen kohteena oleva oma-aloitteisen veron palautus on käytettävissä erääntyneen veron suorituksiksi. Jos vero- tai oikaisuilmoitukseen, jolla verovelvollinen ilmoittaa palautukseen oikeuttavaa arvonlisäveroa tai pienentää maksettavaa oma-aloitteista veroa, kohdistuisi ilmoituksen antamisen yhteydessä Verohallinnon valvontatoimi, käytettäisiin palautus verovelvollisen erääntyneiden verojen suorituksiksi vasta, kun valvontatoimi on päättynyt. Palautus olisi käytettävissä verojen suorituksiksi ja palautettavissa verovelvolliselle samaan aikaan valvontatoimen päätyttyä. Palautusta käytettäisiin erääntyneiden verojen suorituksiksi ennen palauttamista verovelvolliselle.

Esimerkki 1: Verovelvollinen ilmoittaa palautukseen oikeuttavaa arvonlisäveroa 10 000 euroa kesäkuun verokaudelta yleisenä eräpäivänä 12.8.2026. Ilmoitukseen kohdistuu valvontatoimi. Valvontatoimi päättyy 20.9.2026. Palautukseen oikeuttavan arvonlisäveron määrä hyväksytään ilmoituksen mukaisena. Verovelvollisella oli maksamatta 3.8.2026 erääntynyt jäännösvero 7 000 euroa. Palautukseen oikeuttavaa arvonlisäveroa käytetään erääntyneen jäännösveron ja viivästyskorkojen suorituksiksi 20.9.2026, ja verovelvolliselle palautetaan käyttämättä jäänyt määrä.

Esimerkki 2: Verovelvollinen ilmoittaa palautukseen oikeuttavaa arvonlisäveroa 10 000 euroa kesäkuun verokaudelta yleisenä eräpäivänä 12.8.2026. Ilmoituksen kohdistuu valvontatoimi. Valvontatoimi päättyy 20.9.2026. Palautukseen oikeuttava arvonlisäveron määräksi hyväksytään 8 000 euroa. Verovelvollisella oli maksamatta 3.8.2026 erääntynyt jäännösvero 7 000 euroa. Hyväksytty määrä 8 000 euroa palautukseen oikeuttavaa arvonlisäveroa käytetään erääntyneen jäännösveron ja viivästyskorkeiden suorituksiksi 20.9.2026, ja verovelvolliselle palautetaan käyttämättä jäänyt määrä.

Esimerkki 3: Verovelvollinen ilmoittaa ja maksaa kesäkuun verokaudelta arvonlisäveroa 17 000 euroa yleisenä eräpäivänä 12.8.2026. Verovelvollinen antaa oikaisuilmoituksen 30.8.2026, jolla maksettavan arvonlisäveron määrä alenee 5 000 euroon. Ilmoituksen kohdistuu valvontatoimi, joka päättyy 20.9.2026. Palautus 12 000 euroa hyväksytään ilmoituksen mukaisena. Verovelvollisella oli maksamatta 12.9.2026 erääntynyt arvonlisävero 9 000 euroa. Palautusta käytetään erääntyneen arvonlisäveron suorituksiksi 20.9.2026, ja verovelvolliselle palautetaan käyttämättä jäänyt määrä.

Säännös rajoittaisi palautuksen käyttämistä ainoastaan tilanteessa, jossa valvontatoimi kohdistuisi annettuun ilmoitukseen ilmoituksen antohetkellä. Jos ilmoitukseen ei kohdistu valvontatoimenpiteitä ilmoituksen antohetkellä, oma-aloitteisen veron palautus olisi käytettävissä nykytilan mukaisesti veron suorituksiksi ilmoituksen mukaisena sinä päivänä, jona vero- tai oikaisuilmoitus on annettu pykälän 2 momentissa säädetyin aikarajoituksin. Ehdotettua 3 momenttia ei sovellettaisi, jos ilmoitukseen kohdistettaisiin valvontatoimi vasta sen jälkeen, kun palautus on ensin ollut ilmoituksen mukaisena käytettävissä ja palautettavissa. Valvontatoimella tarkoitettaisiin veroilmoituksen oikeellisuuden varmistamiseksi Verohallinnossa tehtäviä toimia. Valvontatoimella tarkoitettaisiin verovalvonta- ja verotarkastustoimenpiteiden lisäksi ilmoituksen kohdistuvien selvittelytehtävien suorittamista. Valvontatoimi kattaisi kaikki verotuksen hallintotoimet.

25 §. Palautuksen käyttämisen esteet. Pykälän 2 momentin 1 ja 4 kohdan säännökset erehdyksessä suoritettun veron palautuksen sekä laiminlyöntimaksun palautuksen käyttökiellosta ehdotetaan kumottavaksi. Veronpalautukset ja muut palautettavat määrät käytetään verovelkojen suorituksiksi laajasti. Poistamalla palautuksen käyttämistä koskevia rajoituksia yhtenäistettäisiin palautuksen käyttämistä koskevaa sääntelyä.

Erehdyksessä suoritettun veron palautuksen käyttökieltoa on sovellettu vain harvoin. Säännöksessä tarkoitettun erehdyksessä suoritettun veron käsite suhteessa muihin verovelvollisen hyväksi tehtävien oikaisujen syihin tai lain 20 §:ssä tarkoitettuihin erehdyksessä suoritettuihin maksuihin on epäselvä. Palautukseen johtavan verotuksen oikaisun tai muutoksenhaun taustalla voi olla esimerkiksi verovelvollisen erehtyminen lain säännöksistä, minkä ei ole katsottu estävän veronpalautuksen käyttämistä verovelvollisen verovelan suorituksiksi. Sääntelyn selkeyttämiseksi veronpalautukset ja muut palautettavat määrät käytettäisiin verovelvollisen erääntyneiden verojen suorituksiksi riippumatta palautukseen johtaneista syistä.

Laiminlyöntimaksun alenemasta syntyvän palautuksen käyttökiellon syynä on pidetty laiminlyöntimaksun sanktioluonnetta. Koska Verohallinnon määräämien muiden hallinnollisten sanktioiden ja seuraamusten, kuten veronkorotuksen, myöhästymismaksun, viivästyskorkeiden ja vahingonkorvausten palautettavat määrät voidaan käyttää verovelvollisen verovelkojen suorituksiksi, ehdotetaan menettelyn yhtenäistämiseksi myös laiminlyöntimaksujen palautusten käyttökieltoa koskevan säännöksen kumoamista.

26 §. Palautuksen käyttöjärjestys. Pykälässä säädetään palautuksen käyttämisestä verovelvollisen erääntyneiden verojen ja muiden Verohallinnon saatavien suorituksiksi. Tässä esityksessä lain 6 §:ssä säädettyä yleistä käyttöjärjestystä ehdotetaan muutettavaksi siten, että palautus käytettäisiin verojen suorituksiksi vanhentumispäivän sijaan verojen eräpäiväjärjestyksessä. Pykälän 1 momentin viittauksen perusteella myös palautukset käytettäisiin erääntyneille veroille ja muille Verohallinnon saataville eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan.

Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Lain 7 §:ssä tarkoitettujen oma-aloitteisten verojen palautuksen käytöstä ensisijaisesti erääntyneille oma-aloitteisille veroille luovuttaisiin. Palautukset käytettäisiin verovelvollisen kaikkien erääntyneiden verojen suorituksiksi 1 momentin mukaisesti ennen palauttamista verovelvolliselle.

Pykälän 3 momentista poistettaisiin viittaus kumottavaksi ehdotettuun 2 momenttiin.

37 §. Hyvityskorko. Pykälän 1 momentin 2 kohdasta poistettaisiin viittaus säilytettäväksi pyydettyihin palautuksiin. Palautusten säilyttämistä koskeva lain 28 § ehdotetaan kumottavaksi erillisellä esityksellä (HE 17 /2025 vp). Jos palautuksen maksaminen verovelvolliselle estyisi muusta veronkantolaissa tarkoitetusta syystä, kuten ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin vuoksi, maksettaisiin palautukselle hyvityskorko momentin 2 kohdan mukaisesti.

Pykälän 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että maksulle, joka käytetään veron suorituksiksi myöhemmin kuin maksupäivänä, ei laskettaisi hyvityskorkoa. Hyvityskorkoa laskettaisiin maksulle, joka palautetaan lain 20 §:n nojalla aiheettomana tai erehdyksessä maksettuna maksuna. Hyvityskorkoa laskettaisiin jatkossa myös palautettavalle varainsiirtoveron maksulle.

Pykälän 1 momentin 3 kohtaa selkeytettäisiin nykyistä soveltamiskäytäntöä muuttamatta siten, että hyvityskorkoa ei maksettaisi palautettavalle maksulle silloin, jos maksu on suoritettu ilmeisesti hyötymistarkoituksessa kuten korkohyödyn saamiseksi.

38 §. Hyvityskoron laskeminen. Pykälän 1 momentista poistettaisiin säännös, jonka mukaan lain 7 §:ssä tarkoitetun oma-aloitteisen veron palautukselle lasketaan hyvityskorko oma-aloitteisen veron laissa säädettyyn eräpäivään, kun palautus käytetään oma-aloitteisen veron suorituksiksi. Säännöksen tavoitteena on ollut, että palautettavalle oma-aloitteiselle verolle ei laskettaisi yhtäaikaista hyvityskorkoa ja maksettavalle oma-aloitteiselle verolle viivästyskorkoa. Koska lain 7 §:ssä tarkoitettujen oma-aloitteisten verojen palautusten käsittelyä koskevat säännökset yhtenäistettäisiin muiden veronpalautusten käsittelyn kanssa, ehdotetaan luovuttavaksi myös oma-aloitteisten verojen palautukselle laskettavaa hyvityskorkoa koskevasta poikkeussäännöksestä. Oma-aloitteisen veron palautukselle laskettaisiin hyvityskorkoa siihen päivään, kun palautettava määrä käytetään veron suorituksiksi tai palautetaan verovelvolliselle.

Oma-aloitteisten verojen palautuksen säilyttämistä koskeva veronkantolain 28 §:n säännös ehdotetaan kumottavaksi erillisellä esityksellä (HE 17/2025 vp). Koska palautuksia ei säilytettäisi tulevia maksuvelvoitteita varten, ehdotetaan 1 momentin kolmas virke kumottavaksi tarpeettomana.

Pykälän 7 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Hyvityskoron laskemisesta palautuksen käynnäpäivään säädetään edellä tässä pykälässä ja palautukseen oikeuttavan arvonlisäveron osalta lain 39 §:ssä. Sääntely vastaa 7 momentissa säädettyä. Viivästyskoron laskemisesta säädetään kattavasti viivekorkolaissa. Viivekorkolakiin ehdotetun muutoksen vuoksi

viivästysseuraamuksia ei kaikissa palautuksen käyttötilanteissa laskettaisi saatavan suorittamispäivään. Tämän vuoksi pykälän 7 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

Pykälän 8 momentista poistettaisiin hyvityskoron korkojaksoa koskevat säännökset, kun maksu käytetään veron suoritukseksi myöhemmin kuin maksupäivänä. Veron suoritukseksi käytetylle maksulle ei lain 37 §:ään ehdotetun muutoksen mukaisesti maksettaisi hyvityskorkoa.

52 §. Palautuksen ja maksun sekä niille maksettavan koron vanhentuminen. Sääntelyn selkeyttämiseksi pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta maksun vanhentumisesta, jos maksua ei ole voitu puutteellisten maksuyhteystietojen vuoksi palauttaa verovelvolliselle. Maksu vanhenisi nykytilan mukaisesti viiden vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin maksu on suoritettu. Verohallinnon velvollisuudesta palauttaa vanhentuva maksu säädettäisiin ehdotetussa lain 20 §:n 2 momentissa.

60 §. Oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle. Pykälän 1 momentin säännöstä muutoksenhakuun oikeutetuista ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että muutosta voisi verovelvollisen ja verosta vastuussa olevan lisäksi hakea eräissä tilanteissa myös muu asianosainen. Muun asianosaisen muutoksenhakuoikeus koskisi vain hänelle annettua päätöstä lain 20 §:n mukaisesta aiheettoman maksun palauttamisesta. Lisäksi asianosainen saisi hakea muutosta 52 §:n 3 momentin nojalla hänelle annettuun vanhentuneen maksun tai palautuksen palauttamista koskevaan päätökseen. Näissä vaatimuksissa muutoksenhakukelpoinen päätös annettaisiin esimerkiksi sellaiselle muulle asianosaiselle, joka ei ole verovelvollinen tai verosta vastuussa oleva, mutta joka olisi suorittanut vaatimuksen kohteena olevan maksun ja joka olisi esittänyt palauttamista koskevan vaatimuksen.

61 §. Valitus hallinto-oikeuteen. Pykälään lisättäisiin muutoksenhakuun oikeutetuksi verovelvollisen ja verosta vastuussa olevan lisäksi muu asianosainen. Muutos vastaisi lain 60 §:ään ehdotettua muutosta.

63 §. Ennakkopäätösvalitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Pykälään lisättäisiin muutoksenhakuun oikeutetuksi verovelvollisen ja verosta vastuussa olevan lisäksi muu asianosainen. Muutos vastaisi lain 60 §:ään ehdotettua muutosta.

71 §. Tiedoksianto. Pykälän 3 momentista poistettaisiin säännös yhteenvedon ja veronkantolain nojalla annettujen päätösten lähettämisestä postitse verovelvollisen pyynnöstä. Yhteenvedon postitse lähettämisestä luopumisella ei olisi vaikutusta siihen, miten yhteenvedon sähköisen tiedoksiannon piiriin kuuluvan verovelvollisen katsotaan saaneen tieto yhteenvedosta. Poikkeukset yhteenvedon sähköisestä tiedoksiannosta on säädetty pykälän 4 momentissa.

Pykälän 4 ja 6 momenteista poistettaisiin viittaukset veronkantolain nojalla annettuihin päätöksiin. Erillispäätökset annettaisiin tiedoksi pykälän 2 momentin viittaussäännösten nojalla muita verotuspäätöksiä vastaavalla tavalla, mikä vastaisi nykyistä käytäntöä, jossa erillispäätökset on annettu tiedoksi tavallisena tiedoksiannona postitse kaikille verovelvollisille, jos verovelvollinen ei ole antanut suostumusta sähköiseen tiedoksiantoon.

72 §. Virheen korjaaminen. Pykälän 3 momentin säännöstä vähäisen virheen korjaamatta jättämisestä tarkennettaisiin. Verohallinto voisi jättää kantomenettelyn virheet korjaamatta omasta aloitteestaan, jos virhe olisi vähäinen eikä siitä aiheutuisi verovelvolliselle välitöntä taloudellista vahinkoa.

Kantomenettelyssä vähäisenä virheenä voidaan pitää esimerkiksi maksun tai palautuksen käyttämisen viivästyminen lyhytaikaisesti teknisen virheen vuoksi. Virheestä ei välttämättä

aiheudu verovelvolliselle välitöntä taloudellista vahinkoa vaan virheestä aiheutuva haitta voi ilmetä välillisesti lisääntyneenä hallinnollisena taakkana siten, että se lisää esimerkiksi kirjanpidollista työtä tai yhteydenpitoa Verohallintoon. Kantomenettelyn virheet eivät vaikuta veron määrään. Kantomenettelyn virheestä aiheutuva välitön taloudellinen vahinko tai etu ilmenisi käytännössä liikaa perittynä viivästyskorkona tai liikaa maksettuna hyvityskorkona. Viranomaisen virheen vuoksi verovelvolliselle aiheutuneet viivästyskorot jätetään perimättä viivekorkolain 7 §:n nojalla. Kun kantomenettelyn virheistä verovelvollisille aiheutuvat perusteettomat viivästyskorot on jätetty perimättä, ei virheen johdosta aiheutunut viivästyskoroko estäisi vähäistä virhettä koskevan sääntelyn soveltamista.

Kantomenettelyn virheen korjaamatta jättämistä virheen vähäisyyden vuoksi sovellettaisiin viranomaisaloitteiseen virheiden korjaamiseen. Verovelvollisen vaatimuksesta virhe korjattaisiin.

73 §. Määräaika virheen korjaamiselle. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös kantomenettelyn virheen korjaamisen määräajasta tilanteessa, jossa veronkantolain mukaista toimenpidettä ei merkitä yhteenvedolle. Verovelvollisella olisi mahdollisuus vaatia kantomenettelyn virheen korjaamista esimerkiksi veronpalautuksen maksamisessa tai hyvityskoron laskemisessa tapahtuneesta virheestä. Tilanteessa, jossa korjattavaksi vaadittua toimenpidettä ei merkitä veronkantolain 70 §:ssä tarkoitetulle yhteenvedolle, laskettaisiin kantomenettelyn virheen korjaamisen kolmen vuoden määräaika sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin virheellinen toimenpide on tehty.

7.2 Laki veronlisäyksestä ja viivekorosta

5 b §. Viivästyskoron laskeminen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 9 momentti, jossa säädettäisiin viivästyskoron laskemisesta tilanteessa, jossa maksua käytetään veron suorituksiksi vasta maksupäivän jälkeen.

Lain 16 §:ään ehdotettujen muutosten mukaisesti oma-aloitteisten verojen, varainsiirtoveron ja verovelvollisen kaikkien verojen suorituksiksi kohdistamat maksut käytettäisiin maksun käyttöjärjestyksen ulkopuolisille erääntyneille veroille vasta, kun maksua palautetaan aiheuttomana maksuna verovelvollisen pyynnöstä tai viranomaisaloitteisesti. Kun maksu käytettäisiin veron suorituksiksi myöhemmin kuin maksun maksupäivänä, viivästyskoroko ehdotetaan laskettavaksi veron eräpäivän ja maksun maksupäivän väliseltä ajalta. Näin verovelvolliselle ei kertyisi erääntyneelle verolle viivästyskorokoja ajalta, jolta maksu on ollut käyttämättä. Ilman ehdotettua säännöstä, viivästyskoroko laskettaisiin siihen päivään, jona maksu käytetään veron suorituksiksi.

Esimerkki 1: Verovelvollisen tulovero on erääntynyt 12.4.2026, ja vero on ulosotossa. Verovelvollinen kohdistaa ehdotetun veronkantolain 16 § 1 momentin mukaisen maksun kaikkien verojen suorituksiksi 20.7.2026. Verovelvollinen pyytää käyttämättä olevan maksun palauttamista 30.8.2026, jolloin maksu käytetään verovelvollisen ulosotossa olevalle tuloveroille. Tuloverolla laskettaisiin viivästyskoroko pykälän 1 ja 9 momentin mukaisesti ajalta 13.4.–20.7.2026.

Esimerkki 2: Verovelvollisen tulovero on erääntynyt 3.6.2026, ja vero jää maksamatta. Verovelvollinen kohdistaa verolajimaksun oma-aloitteisten verojen suorituksiksi 12.6.2026. Verovelvollinen pyytää maksun palauttamista 30.6.2026. Ennen palauttamista maksua käytetään erääntyneen tuloveron suorituksiksi. Tuloverolle laskettaisiin viivästyskoroko 1 ja 9 momentin mukaisesti ajalta 4.6.–12.6.2026.

Esimerkki 3: Verovelvollisen oma-aloitteinen vero erääntyy 12.6.2026, ja vero jää maksamatta. Verovelvollinen kohdistaa verolajimaksun tuloveron suorituksesi 10.7.2026. Maksusta jää liikamaksua, joka käytetään heti erääntyneen oma-aloitteisen veron suorituksesi. Oma-aloitteiselle verolle laskettaisiin viivästyskorko 1 momentin mukaisesti ajalta 13.6.–10.7.2026.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 10 momentti, jossa säädettäisiin viivästyskoron laskemisesta silloin, kun veron suorituksesi käytetään valvontatoimen kohteena ollutta vero- tai oikaisuilmoitukseen perustuvaa oma-aloitteisen veron palautusta. Veronkantolain 24 §:ään ehdotetun muutoksen mukaan, valvontatoimen kohteena ollutta oma-aloitteisen veron palautusta käytettäisiin verovelvollisen erääntyneiden verojen suorituksesi vasta sen jälkeen, kun valvontatoimi on päättynyt. Jos palautusta hyväksyttäisiin vain osittain, käytettäisiin verojen suorituksesi hyväksyty palautuksen määrää.

Palautuksen käyttö viivästyisi palautuksen perusteena olevan ilmoituksen antohetkestä, kun ilmoitukseen kohdistuisi valvontatoimi. Jos verovelvollisella olisi valvontatoimen aikana erääntynyttä maksamatonta veroa ja valvontatoimen kohteena oleva palautus hyväksyttäisiin, kertyisi verolle viivästyskorkoa valvontatoimen ajalta. Tämän vuoksi ehdotetaan säädettäväksi, että viivästyskorko laskettaisiin palautuksen perusteena olevan vero- tai oikaisuilmoituksen antopäivään, kun veron suorituksesi käytetään veronkantolain 24 §:n 3 momentissa tarkoitettua valvonnan kohteena ollutta palautusta. Palautukselle laskettaisiin hyvityskorko voimassa olevien säännösten mukaisesti palautuksen käyttöpäivään.

Esimerkki 4: Verovelvollinen ilmoittaa palautukseen oikeuttavaa arvonlisäveroa 10 000 euroa kesäkuun verokaudelta yleisenä eräpäivänä 12.8.2026. Ilmoitukseen kohdistuu valvontatoimi. Valvontatoimi päättyy 20.9.2026. Palautukseen oikeuttavan arvonlisäveron määrä hyväksytään ilmoituksen mukaisena. Verovelvollisella oli maksamatta 3.8.2026 erääntynyt jäännösvero 7 000 euroa. Palautukseen oikeuttavaa arvonlisäveroa käytettäisiin erääntyneen jäännösveron suorituksesi 20.9.2026, ja verovelvolliselle palautettaisiin käyttämättä jäänyt määrä. Jäännösverolle laskettaisiin viivästyskorko veron eräpäivää seuraavasta päivästä siihen päivään, jona veron suorituksesi käytetty palautukseen oikeuttava arvonlisävero oli ilmoitettu. Viivästyskorkoa laskettaisiin 4.8.–12.8.2026 väliseltä ajalta. Palautukseen oikeutetulle arvonlisäverolle 10 000 euroa laskettaisiin hyvityskorko verokauden eräpäivää seuraavasta päivästä palautuksen käyttö- ja palautuspäivään, eli 13.8.–20.9.2026 väliseltä ajalta.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Veronkantolaki sisältää useita Verohallinnon määräyksenantovaltuuksia erityisesti kantomenettelyjen teknisluonteisuudesta johtuen. Esitysluonnoksessa ei ehdoteta muutettavaksi voimassa olevia valtuussäännöksiä. Verohallinto antaisi voimassa olevien säännösten nojalla eräitä uusia jäljempänä kuvattuja määräyksiä maksujen käyttämisen selkeyttämiseksi.

Verohallinto antaisi veronkantolain 21 §:n nojalla sellaisia tarkempia määräyksiä maksun käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta, joiden mukaan lain 18 §:ssä tarkoitettu maksun käyttäminen maksujärjestelyssä ja ulosotossa olevalle verolle vasta kun maksua palautetaan, koskisi kaikille veroille, oma-aloitteisille veroille sekä varainsiirtoverolle kohdistettuja maksuja. Tämä vastaisi esityksen tavoitteita maksun käytön selkeyttämiseksi ja ennakoitavuuden lisäämiseksi siten, että maksu kohdistuisi ensisijaisesti uusien verovelvoitteiden suorituksesi.

Lisäksi Verohallinto antaisi tarkempia määräyksiä maksujen keskinäisestä käyttöjärjestyksestä veronkantolain 6 §:n 3 momentin nojalla. Määräyksiä annettaisiin siitä, että verolajikohtainen

maksu käytettäisiin veron suoritukseksi ennen kaikkien verojen suoritukseksi kohdistettua maksua, jos maksuilla olisi sama maksupäivä.

9 Voimaantulo

Esityksessä ehdotetaan, että lait tulisivat voimaan marraskuussa 2025. Ehdotettujen lainsäädäntömuutosten edellyttämät järjestelmämuutokset on tarkoitus toteuttaa Verohallinnon tietojärjestelmän päivityksen yhteydessä marraskuussa 2025, joten lakien voimaantuloajankohdat on perusteltua ajoittaa myös samaan yhteyteen.

Veronkantalain 18 §:n 4 momentin säännös maksun käyttämisestä saatavien suoritukseksi ennen niiden vanhentumista sekä 20 §:n 2 momentin säännös aiheettoman maksun palauttamisesta viranomaisaloitteisesti ennen maksun vanhentumista tulisivat kuitenkin voimaan vasta 1.1.2026. Myöhäisempi voimaantuloajankohta mahdollistaisi sen, että Verohallinto voisi toteuttaa sekä vanhentuvien maksujen palauttamisen että maksun käytön vanhentuville saataville ensimmäisen kerran vuoden 2026 lopussa. Säännösten vaiheittaisella voimaantulolla turvattaisiin muutosten toimeenpanoa. Maksun käyttö vanhentumistilanteessa normaalista käyttöjärjestyksestä poiketen saattaisi myös aiheuttaa tarpeetonta sekaannusta uudistuksen ensikuukausina.

Veronkantalain uusia säännöksiä sovellettaisiin ennen lain voimaantuloa suoritettuihin maksuihin ja muodostuneisiin palautuksiin, jotka käytetään veron suoritukseksi tai palautetaan lain voimaantulon jälkeen. Veron suoritukseksi käytetylle maksulle laskettavaan hyvityskorkoon sovellettaisiin kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos maksu on suoritettu ennen lain voimaantuloa.

Esimerkki 1: Maksaja maksoi veronkantalain 7 §:ssä tarkoitettujen oma-aloitteisten verojen suoritukseksi kohdistetun maksun ennen lain voimaantuloa 8.11.2025. Maksua käytetään yleisenä eräpäivänä 12.11.2025 erääntyvien oma-aloitteisten verojen suoritukseksi. Maksua ei käytettäisi lain voimaantulon jälkeen kalenterikuukauden lopussa muiden erääntyneiden verojen suoritukseksi uuden lain säännösten mukaisesti.

Esimerkki 2: Maksaja maksoi veronkantalain 7 §:ssä tarkoitettujen oma-aloitteisten verojen suoritukseksi kohdistetun maksun ennen lain voimaantuloa 8.11.2025. Maksu käytetään oma-aloitteisen veron suoritukseksi 12.12.2025. Maksulle laskettaisiin hyvityskorkoa maksupäivää seuraavasta päivästä maksun käyttöpäivään ennen lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Viivekorkolakia koskevan ehdotuksen voimaantulosäännöksessä säädettäisiin viivästyskorkoon sovellettavasta laista. Jos veron suoritukseksi käytetään lain voimaantulon jälkeen maksua, joka on maksettu ennen lain voimaantuloa, laskettaisiin verolle viivästyskorko lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan. Tämä tarkoittaisi sitä, että verolle laskettaisiin viivästyskorko siihen päivään, jona maksu käytetään veron suoritukseksi. Varainsiirtoverolle laskettavaan viivästyskorkoon sovellettaisiin kuitenkin uusia säännöksiä myös siinä tapauksessa, jos veron suoritukseksi käytetään lain voimaantulon jälkeen maksua, joka on maksettu ennen lain voimaantuloa.

Esimerkki: Maksaja maksoi veronkantalain 7 §:ssä tarkoitettujen oma-aloitteisten verojen suoritukseksi kohdistetun maksun ennen lain voimaantuloa 8.11.2025. Verovelvollinen pyytää käyttämättä olevan maksun palauttamista 29.11.2025. Maksua käytettäisiin verovelvollisen 23.11.2025 erääntyneen maksamatta olevan tuloveron ennakon suoritukseksi. Ennakolle

laskettaisiin viivästyskorko eräpäivää seuraavasta päivästä maksun käyttöpäivään 24.11.–29.11.2025 ennen lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

10 Suhde muihin esityksiin

Samanaikaisesti eduskunnassa on käsiteltävänä hallituksen esitys laeiksi tuloverolain sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta (HE 17/2025 vp)¹¹, joka sisältää ehdotuksen veronkantolain 28 §:n kumoamisesta. Ehdotus palautuksen säilyttämistä koskevan säännöksen kumoamisesta liittyy tässä esityksessä ehdotettuihin menettelymuutoksiin oma-aloitteisten verojen maksujen ja palautusten käsittelyssä ja mahdollistaisi veronkantomenettelyä koskevien muutosten vaiheittaisen toimeenpanon.

11 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Perustuslain 80 §:n mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Säännös edellyttää, että kaikki yksilön oikeusasemaan vaikuttavat keskeiset säännökset on annettava lailla. Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Veronkantolakiin ehdotettuja muutoksia voidaan pitää pääosin teknisinä. Maksun käyttämistä koskevat muutosehdotukset eivät rajoittaisi verovelvollisen verojen maksun kohdistamisoikeutta. Veronkantolain sääntelyn tarkentamisella mahdollistetaan menettely, jolla verovelvollinen voi kohdistaa maksut kaikkien verojensa suorituksiksi ja maksaa veroja pääosin yhtä viitenumeroa käyttämällä. Muutokset maksun kohdistamistavassa toteutettaisiin Verohallinnon maksuohjeistuksella, eikä verovelvollisen laissa säädetyt maksun kohdistamistapoja rajoitettaisi. Veronkantolain maksujen ja palautusten käyttämiseen ehdotetuilla muutoksilla selkeytettäisiin menettelyjä ja lisättäisiin maksujen ja palautusten käytön ennakoitavuutta, eivätkä muutokset ole merkityksellisiä perusoikeuksien kannalta. Esityksellä ei myöskään ehdoteta muutoksia laissa säädettyihin norminantovaltuuksiin, joiden nojalla Verohallinto on voinut antaa tarkempia määräyksiä veronkantomenettelystä.

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi maksajalle oikeus vaatia aiheettomasti tai erehdyksessä maksetun maksun palauttamista Verohallinnolta tilanteessa, jossa maksaja ei ole laissa tarkoitettu verovelvollinen. Oikeus vaatimuksen esittämiseen koskisi myös verosta vastuussa olevaa. Ehdotuksella parannettaisiin Verohallinnolle maksun suorittaneen ja verosta vastuussa olevan oikeusturvaa ja edistettäisiin vaatimusten käsittelyä hallinnollisessa menettelyssä.

Esityksessä ehdotetaan, että veronkantolain 70 §:ssä tarkoitettua yhteenvedon lähettämisestä pyynnöstä postitse niille verovelvollisille, jotka kuuluvat yhteenvedon pakollisen sähköisen tiedoksiannon piiriin, luovutettaisiin. Veronkantolain 71 §:n mukaan yhteenvedo annetaan pääsääntöisesti tiedoksi sähköisesti. Yhteenvedo annetaan tiedoksi tavallisena tiedoksiannon postitse vain sellaiselle luonnolliselle henkilölle ja kuolinpesälle, joka ei ole antanut suostumusta sähköiseen tiedoksiantoon ja jota ei ole merkitty työnantajarekisteriin tai

¹¹ Asian käsittelytiedot eduskunnan verkkosivuilla:

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/HE_17+2025.aspx.

arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai joka ei harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa kuin metsätaloutta.

Mahdollisuus saada yhteenvedo postitse pyynnöstä pohjautuu yhteenvedon edeltäjää, verotiliotetta, koskeneeseen sääntelyyn kumotussa verotililaissa (604/2009). Vuonna 2009 voimaan tulleessa verotililaissa verotiliotteen sähköinen tiedoksianto säädettiin pakolliseksi, mutta verovelvolliselle säädettiin tällöin mahdollisuus saada verotiliote pyynnöstä myös postitse. Verotililain säätämistä koskeneessa hallituksen esityksessä (HE 221/2008 vp) todettiin, että luonteeltaan näiden tiliotteiden lähettäminen olisi lähinnä palveluksi katsottava ylimääräinen toimenpide. Tiedoksisaannin ajankohtaan niillä ei olisi vaikutusta.

Voimassa olevaa veronkantolakia koskeva hallituksen esitys (HE 97/2017) oli lakiesityksen eduskuntakäsittelyssä myös perustuslakivaliokunnan arvioitavana. Perustuslakivaliokunta ei ottanut lausunnossaan (PeVL 39/2017 vp) kantaa esityksen veronkantolain 71 §:ää koskeneeseen ehdotukseen. Verotililain säätämistä koskenut esitys (HE 221/2008 vp) ei puolestaan ollut perustuslakivaliokunnan arvioitavana.

Perustuslakivaliokunta on aiemmin katsonut, että pakollista sähköistä tiedoksiannosta koskeva sääntely on merkityksellistä perustuslain 21 §:ssä tarkoitettujen hyvän hallinnon periaatteiden sekä perustuslain 6 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuuden kannalta (esimerkiksi PeVL 5/2016 vp ja PeVL 32/2018 vp). Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi. Perustuslain 21 §:ssä tarkoitettuun oikeusturvaan kuuluu myös jokaisen oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti. Nämä vaatimukset kytkeytyvät osaltaan muihin hyvän hallinnon vaatimuksiin, kuten käsittelyn julkisuuteen sekä oikeuteen tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta. Perustuslain 21 §:n 2 momentin mukaan hyvän hallinnon takeet tulee turvata lailla. Perustuslakivaliokunta on aiemmin arvioinut oikeusturvan kannalta muun muassa oikeushenkilöiden velvoittamista sähköiseen asiointiin huoneistotietojärjestelmän yhteydessä (PeVL 32/2018 vp). Lausunnossaan perustuslakivaliokunta katsoi muun ohessa, että merkityksellistä ehdotuksen hyväksyttävyyden kannalta oli, että velvollisuus sähköiseen asiointiin ei koskenut välittömästi yksityisiä henkilöitä, vaan velvollisuuden kohteena olivat ensisijaisesti oikeushenkilöt.

Nykyinen sääntely yhteenvedon pakollisesta sähköisestä tiedoksiannosta, jonka edellytysten täytyessä verovelvollinen ei voi valita muuta tiedoksisaantitapaa, on arvioitu välttämättömäksi ottaen huomioon yhteenvedon luonne säännöllisesti kuukausittain muodostettavana asiakirjana. Nykyistä sääntelyä on kuitenkin käytännössä lieventänyt verovelvollisen mahdollisuus pyytää yhteenvedo myös postitse. Tämän mahdollisuuden poistamisella voidaan arvioida olevan vaikutuksia niihin verovelvollisiin, jotka nykyisin ovat hyödyntäneet toiminnassaan postitse lähetettyä yhteenvedoa. Postitse lähetettävä yhteenvedo ei kuitenkaan vaikuta siihen, miten yhteenvedo ja sillä tiedoksi annettavat päätökset katsotaan lain mukaan saadun tiedoksi, kun yhteenvedo on säädetty annettavan tiedoksi vain sähköisesti. Yhteenvedo toimitetaan samaan Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun kuin muutkin sähköiset tiedoksiannot. Esityksessä ei ehdoteta muutettavaksi yhteenvedon tiedoksiannosta koskevaa sääntelyä.

Sähköisen viranomaisasioinnin osuus on lisääntynyt voimakkaasti verotililain voimaantulosta vuonna 2009, jolloin veronkantolain 70 §:n mukaisen yhteenvedon edeltäjän, verotiliotteen, sähköisestä tiedoksiannosta ja mahdollisuudesta saada tiliote pyynnöstä postitse alun perin säädettiin. Yhteiskunnan kehityksen myötä postitse pyynnöstä lähetettävän yhteenvedon merkitys on pienentynyt, eikä tällaiselle ylimääräiselle palvelulle ole katsottava olevan enää perusteltua tarvetta, kun otetaan myös huomioon viranomaisille esitetyt vaatimukset toimintamenosäästöistä. Lisäksi voimassa olevalla sääntelyllä on erikseen turvattu luonnollisten

henkilöiden ja kuolinpesien tiedonsaanti yhteenvedosta tavallisena tiedoksiantona postitse, johon ei esitetä muutoksia.

Veronkantalain 71 §:n 3 momenttiin ehdotetun muutoksen, jonka mukaan pakollisen tiedoksiannon piiriin kuuluvat verovelvolliset eivät enää voisi saada pyynnöstä yhteenvedoa postitse, ei myöskään katsota aiheuttavan muutostarvetta saman pykälän 4 momenttiin, jossa säädetään tahoista, joille tiedoksianto tapahtuu postitse sähköisen tiedoksiannon sijaan. Pakollisen sähköisen tiedoksiannon piiriin kuuluvien verovelvollisten joukkoa ei ole hyvän hallinnon periaatteiden tai yhdenvertaisuuden näkökulmasta syytä kaventaa, kun otetaan huomioon yhteenvedon luonne tiedoksi annettavana asiakirjana ja tahot, joille yhteenvedo jo nykyisin annetaan tiedoksi postitse. Esityksen lausuntopalautetta koskevassa osiossa on tarkemmin kuvattu veronkantalain 71 §:n 4 momenttiin liittyviä näkökohtia.

Veronkantomenettelyjen kehittämiseksi ehdotetut muutokset voidaan hallituksen käsityksen mukaan säätää tavallisessa lain säätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

veronkantolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan veronkantolain (11/2018) 16 §:n 7 momentti, 26 §:n 2 momentti ja 38 §:n 7 momentti,

muutetaan 6 §:n 1 ja 2 momentti, 13 §, 16 §:n 1–4, 6 ja 8 momentti, 18 §:n 1 momentti, 20 §, 25 §:n 2 momentti, 26 §:n 3 momentti, 37 §:n 1 momentti, 38 §:n 1 ja 8 momentti, 52 §:n 2 momentti, 60 §:n 1 momentti, 61 ja 63 §, 71 §:n 3, 4 ja 6 momentti, 72 §:n 3 momentti ja 73 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 25 §:n 2 momentti, 38 §:n 1 ja 8 momentti ja 52 §:n 2 momentti laissa 785/2020, sekä

lisätään 18 §:ään uusi 4 momentti ja 24 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

6 §

Maksun ja palautuksen yleinen käyttöjärjestys

Maksua ja palautusta käytetään verojen suoritukseksi verojen eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Myöhässä ilmoitetun oma-aloitteisen veron eräpäivänä pidetään tällöin päivää, jolloin veroilmoitus on annettu. Jos verot erääntyvät samana päivänä, maksu ja palautus käytetään verojen suoritukseksi seuraavassa järjestyksessä:

1) 4 §:ssä tarkoitetut verot ja maksut sekä ennakoperintälain ja sairausvakuutuslain (1224/2004) nojalla maksuunpantu ennakko tai muu määrä;

2) ennakoperintälaissa tarkoitetut ennakonpidätykset ja muut oma-aloitteisesti maksettavat verot, joilla on useita veronsaajia;

3) työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain (771/2016) mukaiset maksut;

4) kiinteistövero;

5) arvonlisäverot ja muut yksin valtiolle tulevat verot;

6) verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:ssä ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä tarkoitetut laiminlyöntimaksut;

7) tämän lain 34 §:n nojalla takaisin perittävä palautus;

8) suhdannetalletus;

9) muut Verohallinnon saatavat.

Jos käytettävissä on useita maksuja, niitä käytetään siinä järjestyksessä, jossa ne on maksettu. Jos käytettävissä on useita palautuksia, niitä käytetään siinä järjestyksessä, jossa ne ovat 24 §:ssä tarkoitetulla tavalla käytettävissä veron suorituksiksi. Jos käytettävissä on sekä maksua että palautusta, maksu käytetään ensin.

13 §

Veron suoritukseksi tehdyn maksun maksupäivä

Veron suoritukseksi tehty maksu katsotaan maksetuksi Verohallinnolle sinä päivänä, jona:

1) se on veloitettu maksajan tililtä; tai

2) se on maksettu käteisenä rahalaitokseen tai erikseen säädettyyn verojen maksupaikkaan. Jos tietoa maksu- tai veloituspäivästä ei ole välitetty maksun mukana, maksu katsotaan maksetuksi sinä päivänä, jona maksu on kirjattu Verohallinnon tilille.

Maksu on käytettävissä veron suorituksesi sinä päivänä, jona se katsotaan 1 tai 2 momentin nojalla maksetuksi.

16 §

Maksun kohdistaminen

Maksaja voi kohdistaa maksun verovelvollisen kaikkien verojen suorituksesi. Maksu käytetään verovelvollisen erääntyneiden verojen ja Verohallinnon muiden saatavien suorituksesi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään. Maksua ei käytetä ennen maksun palauttamista seuraavien verojen ja saatavien suorituksesi:

1) perintövero;
2) arvonlisävero, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää;

3) yrityssaneerauksen ja velkajärjestelyn maksuohjelmaan perustuva saatava.

Maksaja voi kohdistaa maksun yhden verolajin verojen suorituksesi.

Jos maksaja kohdistaa maksun 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suorituksesi, maksu käytetään näiden erääntyneiden verojen suorituksesi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään.

Jos maksaja kohdistaa maksun muun verolajin kuin 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suorituksesi, maksu käytetään kyseisen verolajin verojen erääntyneiden ja erääntymättömien saatavien suorituksesi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään. Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja veroja sekä ennakoperintälain tai sairausvakuutuslain nojalla määrättyä ennakkoa ja muuta määrää sekä tonnistoveroa pidetään verolajimaksua kohdistettaessa yhtenä verolajina.

Jos maksu on kohdistettu 3 momentissa tarkoitettujen verojen taikka varainsiirtoveron suorituksesi, maksua ei käytetä muiden verojen suorituksesi ennen kuin maksu palautetaan. Maksu palautetaan noudattaen, mitä 5 luvussa säädetään.

Maksun käyttöjärjestyksestä voidaan poiketa erityisestä syystä verovelvollisen esittämän perustellun pyynnön vuoksi.

18 §

Maksun käyttöjärjestyksestä poikkeaminen

Verohallinto voi käyttää maksun 16 §:ssä säädetystä poiketen viimeiseksi tai maksua palautettaessa niiden saatavien suorituksesi, joista on tehty maksujärjestely tai jotka on lähetetty perittäväksi ulosottoihin sekä muissa vastaavissa tilanteissa, joissa käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta on sovittu maksajan kanssa tai joissa maksua tulisi käytetyksi perintätoimen kohteena olevan saatavan suorituksesi maksajan edun vastaisesti.

Verohallinto voi käyttää maksun 16 §:ssä säädetystä poiketen saatavien suorituksesi ennen niiden vanhentumista.

20 §

Aiheettoman maksun palauttaminen

Verohallinto palauttaa sille maksetun määrän verovelvollisen, verosta vastuussa olevan tai muun asianosaisen vaatimuksesta, jos se on maksettu erehdyksessä tai aiheettomasti. Jos maksun palauttamista koskevaa vaatimusta ei hyväksytä, Verohallinto antaa asiasta päätöksen. Verohallinto voi palauttaa aiheettomasti maksetun määrän myös omasta aloitteestaan varattuun tarvittaessa asianosaiselle tilaisuuden selvityksen antamiseen.

Verohallinto palauttaa aiheettoman maksun ennen sen vanhentumista.

Palautettavaan määrään sovelletaan, mitä 32 §:n 1 momentissa säädetään.

24 §

Palautuksen käyttämisen ajankohta

Jos 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun palautukseen kohdistuu ilmoituksen antamisen yhteydessä Verohallinnon valvontatoimi, palautus on käytettävissä, kun valvontatoimi on päättynyt.

25 §

Palautuksen käyttämisen esteet

Saatavan suoritukseksi ei käytetä:

- 1) palautusta, jota vastaavat varat on suoritettu jako-osuutena konkurssipesästä;
- 2) veronpalautusta, joka siirretään vieraalle valtiolle.

26 §

Palautuksen käyttöjärjestys

Verohallinto voi käyttää palautuksen 1 momentissa säädetystä poiketen viimeiseksi niiden saatavien suoritukseksi, joista on tehty maksujärjestely tai jotka on lähetetty perittäviksi ulosottoihin sekä muissa vastaavissa tilanteissa, joissa käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta on sovittu palautuksen saajan kanssa tai joissa palautusta tulisi käytetyksi perintätoimen kohteena olevan saatavan suoritukseksi palautuksen saajan edun vastaisesti.

37 §

Hyvityskorko

Hyvityskorkoa maksetaan:

- 1) oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettulle palautettavalle verolle;
 - 2) muulle kuin 1 kohdassa tarkoitettulle palautettavalle verolle, jota palautettaessa on lain mukaan maksettava korkoa;
 - 3) maksulle, joka palautetaan 20 §:n nojalla; ei kuitenkaan maksulle, joka on suoritettu ilmeisesti hyötymistarkoituksessa.
-

38 §

Hyvityskoron laskeminen

Palautettavalle verolle lasketaan hyvityskorkoa veron suorittamispäivää seuraavasta päivästä siihen päivään, jona palautettava määrä veloitetaan Verohallinnon tililtä tai käytetään veron suoritukseksi.

Maksulle, joka palautetaan 20 §:n nojalla tai käytetään 23 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, lasketaan hyvityskorkoa maksupäivää seuraavasta päivästä siihen päivään, jona palautettava määrä veloitetaan Verohallinnon tililtä.

52 §

Palautuksen ja maksun sekä niille maksettavan koron vanhentuminen

Edellä 20 §:ssä tarkoitettu aiheeton maksu ja 16 §:n 11 momentissa tarkoitettu vakuuden suoritukseksi kohdistettu maksu ja sille maksettava korko vanhenevat viiden vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin maksu on suoritettu.

60 §

Oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle

Verovelvollinen, verosta vastuussa oleva ja Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö saavat hakea muutosta tämän lain nojalla annettuun päätökseen. Verosta vastuussa oleva saa hakea muutosta palautuksen käyttämisestä koskevaan päätökseen vain, jos hänelle tulevaa palautusta on käytetty niiden verojen suoritukseksi, joista hän on vastuussa. Myös muu asianosainen kuin verovelvollinen tai verosta vastuussa oleva saa hakea muutosta 20 tai 52 §:n nojalla hänelle annettuun päätökseen.

61 §

Valitus hallinto-oikeuteen

Verovelvollinen, verosta vastuussa oleva, muu asianosainen ja Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö saavat hakea oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiiriin verovelvollisen, verosta vastuussa olevan tai muun asianosaisen kotikunta Verohallinnon päätöstä tehtäessä kuului. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään.

63 §

Ennakkopäätösvalitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Verovelvollinen, verosta vastuussa oleva, muu asianosainen ja Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö saavat hakea muutosta verotuksen oikaisulautakunnan päätökseen hallinto-oikeuden asemesta korkeimmalta hallinto-oikeudelta, jos korkein hallinto-oikeus

myöntää ennakkopäätösvalitusta koskevan valitusluvan. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 71 a–71 d §:ssä säädetään.

71 §

Tiedoksianto

Edellä 70 §:ssä tarkoitettuun yhteenvetoon sisältyvät tiedot annetaan verovelvolliselle tiedoksi sähköisesti. Verovelvollisen katsotaan saaneen yhteenvetoon sisältyvät tiedot seitsemäntenä päivänä sen kalenterikuukauden päättymisestä, jolta yhteenveto on muodostettu.

Yhteenveto annetaan kuitenkin tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona sellaiselle luonnolliselle henkilölle tai kuolinpesälle, joka ei ole antanut suostumustaan sähköiseen tiedoksiantoon ja jota:

- 1) ei ole merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin; ja
- 2) ei ole merkitty arvonnäköverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonnäköverovelvollisten rekisteriin tai joka ei harjoita muuta arvonnäköverollista toimintaa kuin metsätaloutta.

Jos yhteenvetoa ei voida tietoliikennehäiriön tai muun vastaavan teknisen häiriön vuoksi antaa tiedoksi sähköisen asiointipalvelun välityksellä, se annetaan tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona.

72 §

Virheen korjaaminen

Verohallinto voi jättää virheen korjaamatta omasta aloitteestaan, jos virhe on vähäinen eikä siitä aiheudu verovelvolliselle välitöntä taloudellista vahinkoa tai jos verovelvollisen perusteetta hyväkseen saama määrä on vähäinen eikä verovelvollisten tasapuolinen kohtelu tai muu syy edellytä korjaamista.

73 §

Määräaika virheen korjaamiselle

Edellä 72 §:ssä tarkoitettu virhe voidaan korjata kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin on muodostettu se yhteenveto, johon korjattavaksi vaadittu toimenpide tai tieto on merkitty tai olisi pitänyt merkitä. Muissa tilanteissa virhe voidaan korjata kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin virheellinen toimenpide on tehty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 18 §:n 4 momentti ja 20 §:n 2 momentti tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.

Ennen tämän lain voimaantuloa maksetun maksun tai muodostuneen palautuksen käyttämiseen ja palauttamiseen tämän lain voimaantulon jälkeen sovelletaan tämän lain säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa maksetulle maksulle, joka käytetään veron suoritukseksi, lasketaan hyvityskorko tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

2.

Laki

veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain (1556/1995) 5 b §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 51/2017, 20/2018, 344/2019 ja 786/2020, uusi 9 ja 10 momentti seuraavasti:

5 b §

Viivästyskoron laskeminen

Jos maksu käytetään veron suorituksesi myöhemmin kuin maksupäivänä, viivästyskoroko lasketaan maksun maksupäivään.

Jos veron suorituksesi käytetään veronkantalain 24 §:n 3 momentissa tarkoitettua palautusta, viivästyskoroko lasketaan palautuksen perusteena olevan vero- tai oikaisuilmoituksen antopäivään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Viivästyskoron laskemiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos veron suorituksesi käytetään ennen tämän lain voimaantuloa maksettua muuta kuin varainsiirtoveron maksua.

Helsingissä 30.4.2025

Pääministeri

Petteri Orpo

Valtiovarainministeri Riikka Purra

1.

Laki

veronkantolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan veronkantolain (11/2018) 16 §:n 7 momentti, 26 §:n 2 momentti ja 38 §:n 7 momentti,
muutetaan 6 §:n 1 ja 2 momentti, 13 §, 16 §:n 1–4, 6 ja 8 momentti, 18 §:n 1 momentti, 20 §, 25 §:n 2 momentti, 26 §:n 3 momentti, 37 §:n 1 momentti, 38 §:n 1 ja 8 momentti, 52 §:n 2 momentti, 60 §:n 1 momentti, 61 ja 63 §, 71 §:n 3, 4 ja 6 momentti, 72 §:n 3 momentti ja 73 §:n 1 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 25 §:n 2 momentti, 38 §:n 1 ja 8 momentti ja 52 §:n 2 momentti laissa 785/2020, sekä
lisätään 18 §:ään uusi 4 momentti ja 24 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

*Maksun ja palautuksen yleinen
käyttöjärjestys*

*Maksun ja palautuksen yleinen
käyttöjärjestys*

Maksua ja palautusta käytetään verojen suorituksiksi verojen vanhentumispäivän mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. *Samana päivänä vanhentuvien verojen suorituksiksi maksu ja palautus käytetään eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan.* Myöhässä ilmoitetun oma-aloitteisen veron eräpäivänä pidetään tällöin päivää, jolloin veroilmoitus on annettu. Jos verot erääntyvät samana päivänä, maksu ja palautus käytetään verojen suorituksiksi seuraavassa järjestyksessä:

- 1) 4 §:ssä tarkoitetut verot ja maksut sekä ennakoperintälain ja sairausvakuutuslain (1224/2004) nojalla maksuunpantu ennakko tai muu määrä;
- 2) ennakoperintälaissa tarkoitetut ennakonpidätykset ja muut oma-aloitteisesti maksettavat verot, joilla on useita veronsaajia;
- 3) työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain (771/2016) mukaiset maksut;

Maksua ja palautusta käytetään verojen suorituksiksi verojen *eräpäivien* mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Myöhässä ilmoitetun oma-aloitteisen veron eräpäivänä pidetään tällöin päivää, jolloin veroilmoitus on annettu. Jos verot erääntyvät samana päivänä, maksu ja palautus käytetään verojen suorituksiksi seuraavassa järjestyksessä:

- 1) 4 §:ssä tarkoitetut verot ja maksut sekä ennakoperintälain ja sairausvakuutuslain (1224/2004) nojalla maksuunpantu ennakko tai muu määrä;
- 2) ennakoperintälaissa tarkoitetut ennakonpidätykset ja muut oma-aloitteisesti maksettavat verot, joilla on useita veronsaajia;
- 3) työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain (771/2016) mukaiset maksut;

Voimassa oleva laki

- 4) kiinteistövero;
- 5) arvonlisäverot ja muut yksin valtiolle tulevat verot;
- 6) verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:ssä ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä tarkoitetut laiminlyöntimaksut;
- 7) tämän lain 34 §:n nojalla takaisin perittävä palautus;
- 8) suhdannetalletus;
- 9) muut Verohallinnon saatavat.

Jos käytettävissä on useita maksuja tai palautuksia, niitä käytetään siinä järjestyksessä, jossa maksut on suoritettu tai palautukset ovat käytettävissä veron suorituksiksi. Jos maksu on suoritettu samana päivänä, jona palautus olisi 24 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla käytettävissä veron suorituksiksi, maksu käytetään ensin.

13 §

Veron maksupäivä

Vero katsotaan maksetuksi Verohallinnolle sinä päivänä, jona:

- 1) maksu on veloitettu maksajan tililtä; tai
- 2) maksu on maksettu käteisenä rahalaitokseen tai erikseen säädettyyn verojen maksupaikkaan.

Jos tietoa maksu- tai veloituspäivästä ei ole välitetty maksun mukana, vero katsotaan maksetuksi sinä päivänä, jona maksu on kirjattu Verohallinnon tilille.

16 §

Maksun kohdistaminen

Maksaja voi kohdistaa maksun verovelvollisen kaikkien verojen suorituksiksi (*yleismaksu*). Maksu käytetään

Ehdotus

- 4) kiinteistövero;
- 5) arvonlisäverot ja muut yksin valtiolle tulevat verot;
- 6) verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:ssä ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä tarkoitetut laiminlyöntimaksut;
- 7) tämän lain 34 §:n nojalla takaisin perittävä palautus;
- 8) suhdannetalletus;
- 9) muut Verohallinnon saatavat.

Jos käytettävissä on useita maksuja, niitä käytetään siinä järjestyksessä, jossa ne on maksettu. Jos käytettävissä on useita palautuksia, niitä käytetään siinä järjestyksessä, jossa ne ovat 24 §:ssä tarkoitetulla tavalla käytettävissä veron suorituksiksi. Jos käytettävissä on sekä maksua että palautusta, maksu käytetään ensin.

13 §

Veron suorituksiksi tehdyn maksun maksupäivä

Veron suorituksiksi tehty maksu katsotaan maksetuksi Verohallinnolle sinä päivänä, jona:

- 1) se on veloitettu maksajan tililtä; tai
- 2) se on maksettu käteisenä rahalaitokseen tai erikseen säädettyyn verojen maksupaikkaan.

Jos tietoa maksu- tai veloituspäivästä ei ole välitetty maksun mukana, *maksu* katsotaan maksetuksi sinä päivänä, jona maksu on kirjattu Verohallinnon tilille.

Maksu on käytettävissä veron suorituksiksi sinä päivänä, jona se katsotaan 1 tai 2 momentin nojalla maksetuksi.

16 §

Maksun kohdistaminen

Maksaja voi kohdistaa maksun verovelvollisen kaikkien verojen suorituksiksi. Maksu käytetään

Voimassa oleva laki

verovelvollisen erääntyneiden verojen ja Verohallinnon muiden saatavien suorituksiksi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään.

Maksaja voi kohdistaa maksun yhden verolajin verojen suorituksiksi (verolajimaksu).

Jos maksaja kohdistaa maksun 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suorituksiksi, maksu käytetään näiden verojen suorituksiksi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään. *Maksu käytetään 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suorituksiksi kuitenkin aikaisintaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 32 ja 34 §:ssä tarkoitettuna eräpäivänä.*

Jos maksaja kohdistaa maksun muun verolajin kuin 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suorituksiksi, maksu käytetään kyseisen verolajin verojen erääntyneiden ja erääntymättömien saatavien suorituksiksi *eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan* noudattaen *muutoin*, mitä 6 §:ssä säädetään. Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja veroja sekä enakkoperintälain tai sairausvakuutuslain nojalla määrättyä ennakkoa ja muuta määrää sekä tonnistoveroa pidetään verolajimaksua kohdistettaessa yhtenä verolajina.

Jos maksu on kohdistettu 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suorituksiksi, maksu käytetään muiden verojen suorituksiksi aikaisintaan sen kalenterikuukauden viimeisenä päivänä, jonka aikana maksu on suoritettu. Jos maksu palautetaan tätä aikaisemmin, se palautetaan kuitenkin noudattaen, mitä 5 luvussa säädetään.

Jos maksu on kohdistettu varainsiirtoveron suorituksiksi, maksua ei käytetä muiden verojen suorituksiksi ennen kuin maksu

Ehdotus

verovelvollisen erääntyneiden verojen ja Verohallinnon muiden saatavien suorituksiksi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään. *Maksua ei käytetä ennen maksun palauttamista seuraavien verojen ja saatavien suorituksiksi:*

- 1) *perintövero;*
- 2) *arvonlisävero, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää;*
- 3) *yrityssaneerauksen ja velkajärjestelyn maksuohjelmaan perustuva saatava.*

Maksaja voi kohdistaa maksun yhden verolajin verojen suorituksiksi.

Jos maksaja kohdistaa maksun 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suorituksiksi, maksu käytetään näiden *erääntyneiden* verojen suorituksiksi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään.

Jos maksaja kohdistaa maksun muun verolajin kuin 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suorituksiksi, maksu käytetään kyseisen verolajin verojen erääntyneiden ja erääntymättömien saatavien suorituksiksi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään. Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja veroja sekä enakkoperintälain tai sairausvakuutuslain nojalla määrättyä ennakkoa ja muuta määrää sekä tonnistoveroa pidetään verolajimaksua kohdistettaessa yhtenä verolajina.

Jos maksu on kohdistettu 3 momentissa tarkoitettujen verojen *taikka varainsiirtoveron* suorituksiksi, maksua *ei käytetä muiden verojen suorituksiksi ennen kuin maksu palautetaan.* Maksu palautetaan noudattaen, mitä 5 luvussa säädetään.

(7 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

palautetaan. Maksu palautetaan noudattaen, mitä 5 luvussa säädetään.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun maksun käyttöjärjestyksestä voidaan poiketa verovelvollisen esittämän perustellun pyynnön vuoksi.

Maksun käyttöjärjestyksestä voidaan poiketa erityisestä syystä verovelvollisen esittämän perustellun pyynnön vuoksi.

18 §

Maksun käyttöjärjestyksestä poikkeaminen

Verohallinto voi käyttää maksun 16 §:ssä säädetystä poiketen viimeiseksi niiden saatavien suoritukseksi, joista on tehty maksujärjestely tai jotka on lähetetty perittäväksi ulosottoimin sekä muissa vastaavissa tilanteissa, joissa käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta on sovittu maksajan kanssa tai joissa maksua tulisi käytetyksi perintätoimen kohteena olevalle saatavalle maksajan edun vastaisesti.

18 §

Maksun käyttöjärjestyksestä poikkeaminen

Verohallinto voi käyttää maksun 16 §:ssä säädetystä poiketen viimeiseksi *tai maksua palautettaessa* niiden saatavien suoritukseksi, joista on tehty maksujärjestely tai jotka on lähetetty perittäväksi ulosottoimin sekä muissa vastaavissa tilanteissa, joissa käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta on sovittu maksajan kanssa tai joissa maksua tulisi käytetyksi perintätoimen kohteena olevan saatavan *suoritukseksi* maksajan edun vastaisesti.

Verohallinto voi käyttää maksun 16 §:ssä säädetystä poiketen saatavien suoritukseksi ennen niiden vanhentumista.

20 §

Aiheettoman maksun palauttaminen

Verohallinto palauttaa sille maksetun määrän verovelvollisen vaatimuksesta, jos se on maksettu erehdyksessä tai aiheettomasti. Jos maksun palauttamista koskevaa vaatimusta ei hyväksytä, Verohallinto antaa asiasta päätöksen. Verohallinto voi palauttaa aiheettomasti maksetun määrän myös omasta aloitteestaan varattuaan tarvittaessa verovelvolliselle tilaisuuden selvityksen antamiseen.

Palautettavaan määrään sovelletaan, mitä *palauttamisesta* 28 §:ssä ja 32 §:n 1 momentissa säädetään.

20 §

Aiheettoman maksun palauttaminen

Verohallinto palauttaa sille maksetun määrän verovelvollisen, *verosta vastuussa olevan tai muun asianosaisen* vaatimuksesta, jos se on maksettu erehdyksessä tai aiheettomasti. Jos maksun palauttamista koskevaa vaatimusta ei hyväksytä, Verohallinto antaa asiasta päätöksen. Verohallinto voi palauttaa aiheettomasti maksetun määrän myös omasta aloitteestaan varattuaan tarvittaessa *asianosaiselle* tilaisuuden selvityksen antamiseen.

Verohallinto palauttaa aiheettoman maksun ennen sen vanhentumista.

Palautettavaan määrään sovelletaan, mitä 32 §:n 1 momentissa säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

24 §

Palautuksen käyttämisen ajankohta

Palautuksen käyttämisen ajankohta

Jos 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun palautukseen kohdistuu ilmoituksen antamisen yhteydessä Verohallinnon valvontatoimi, palautus on käytettävissä, kun valvontatoimi on päättynyt.

25 §

25 §

Palautuksen käyttämisen esteet

Palautuksen käyttämisen esteet

Saatavan suorituksesi ei käytetä:

1) *erehdyksessä suoritettua veron palautusta;*

2) *palautusta, jota vastaavat varat on suoritettu jako-osuutena konkurssipesästä;*

3) *veronpalautusta, joka siirretään vieraalle valtiolle;*

4) *verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:ssä, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä tai autoverolain (777/2020) 95 §:ssä tarkoitettua laiminlyöntimaksun palautusta.*

Saatavan suorituksesi ei käytetä:

1) *palautusta, jota vastaavat varat on suoritettu jako-osuutena konkurssipesästä;*

2) *veronpalautusta, joka siirretään vieraalle valtiolle.*

26 §

26 §

Palautuksen käyttöjärjestys

Palautuksen käyttöjärjestys

Edellä 7 §:ssä tarkoitettua veron palautusta käytetään ensisijaisesti 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suorituksesi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään.

Verohallinto voi käyttää palautuksen 1 ja 2 momentissa säädetystä poiketen viimeiseksi niiden saatavien suorituksesi, joista on tehty maksujärjestely tai jotka on lähetetty perittäväksi ulosottoimien sekä muissa vastaavissa tilanteissa, joissa käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta on sovittu palautuksen saajan kanssa tai joissa palautusta tulisi käytetyksi perintätoimen

(2 mom. kumotaan)

Verohallinto voi käyttää palautuksen 1 momentissa säädetystä poiketen viimeiseksi niiden saatavien suorituksesi, joista on tehty maksujärjestely tai jotka on lähetetty perittäväksi ulosottoimien sekä muissa vastaavissa tilanteissa, joissa käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta on sovittu palautuksen saajan kanssa tai joissa palautusta tulisi käytetyksi perintätoimen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kohteena olevan saatavan suorituksiksi palautuksen saajan edun vastaisesti.

kohteena olevan saatavan suorituksiksi palautuksen saajan edun vastaisesti.

37 §

37 §

Hyvityskorko

Hyvityskorko

Hyvityskorkoa maksetaan:

1) oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettulle palautettavalle verolle;

2) muulle palautettavalle verolle, jota palautettaessa on lain mukaan maksettava korkoa tai jota Verohallinto säilyttää tulevien maksuvelvoitteiden suorituksiksi;

3) maksulle, jota käytetään veron suorituksiksi myöhemmin kuin maksupäivänä sekä veron suorituksiksi tarkoitettulle maksulle, joka palautetaan 20 §:n nojalla; varainsiirtoverolle kohdistetulle maksulle ei kuitenkaan makseta hyvityskorkoa.

Hyvityskorkoa maksetaan:

1) oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettulle palautettavalle verolle;

2) muulle kuin 1 kohdassa tarkoitettulle palautettavalle verolle, jota palautettaessa on lain mukaan maksettava korkoa;

3) maksulle, joka palautetaan 20 §:n nojalla; ei kuitenkaan maksulle, joka on suoritettu ilmeisesti hyötymistarkoituksessa.

38 §

38 §

Hyvityskoron laskeminen

Hyvityskoron laskeminen

Palautettavalle verolle lasketaan hyvityskorkoa veron suorittamispäivää seuraavasta päivästä siihen päivään, jona palautettava määrä veloitetaan Verohallinnon tililtä tai käytetään veron suorituksiksi. Edellä 7 §:ssä tarkoitettun veron palautukselle, joka käytetään mainitussa pykälässä tarkoitettun veron suorituksiksi, lasketaan hyvityskorkoa siihen päivään, jona vero on lain tai asetuksen mukaan viimeistään maksettava. Palautettavalle verolle, jota Verohallinto säilyttää myöhempien verojen suorituksiksi ja jolle ei ole muussa laissa säädetty maksettavaksi korkoa, lasketaan hyvityskorkoa kuitenkin sitä päivää seuraavasta päivästä alkaen, jona palautukseen oikeuttava päätös on tehty.

Palautettavalle verolle lasketaan hyvityskorkoa veron suorittamispäivää seuraavasta päivästä siihen päivään, jona palautettava määrä veloitetaan Verohallinnon tililtä tai käytetään veron suorituksiksi.

Kun palautusta käytetään Verohallinnon saatavan suorituksiksi, hyvityskorko ja

(7 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

viivästysseuraamukset lasketaan saatavan suorittamispäivään.

Maksulle, joka käytetään veron suorituksiksi myöhemmin kuin maksupäivänä, lasketaan hyvityskorkoa maksupäivää seuraavasta päivästä siihen päivään, jona se käytetään veron suorituksiksi. Edellä 7 §:ssä tarkoitettun veron maksulle, joka käytetään mainitussa pykälässä tarkoitettun veron suorituksiksi, lasketaan hyvityskorkoa siihen päivään, jona vero on lain tai asetuksen mukaan viimeistään maksettava. Maksulle, joka palautetaan 20 §:n nojalla tai käytetään 23 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, lasketaan hyvityskorkoa maksupäivää seuraavasta päivästä siihen päivään, jona palautettava määrä veloitetaan Verohallinnon tililtä.

52 §

Palautuksen ja maksun sekä niille maksettavan koron vanhentuminen

Jos 20 §:ssä tarkoitettua aiheetonta maksua tai 16 §:n 11 momentissa tarkoitettua vakuuden suorituksiksi kohdistettua maksua ei ole puutteellisten maksutietojen vuoksi voitu palauttaa verovelvolliselle, maksu ja sille maksettava korko vanhentuvat viiden vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin maksu on suoritettu.

60 §

Oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle

Verovelvollinen, verosta vastuussa oleva ja Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö saavat hakea muutosta tämän lain nojalla annettuun päätökseen. Verosta vastuussa oleva saa hakea muutosta palautuksen käyttämistä koskevaan päätökseen vain, jos hänelle tulevaa palautusta on käytetty niiden verojen suorituksiksi, joista hän on vastuussa.

Maksulle, joka palautetaan 20 §:n nojalla tai käytetään 23 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, lasketaan hyvityskorkoa maksupäivää seuraavasta päivästä siihen päivään, jona palautettava määrä veloitetaan Verohallinnon tililtä.

52 §

Palautuksen ja maksun sekä niille maksettavan koron vanhentuminen

Edellä 20 §:ssä tarkoitettu aiheeton maksu ja 16 §:n 11 momentissa tarkoitettu vakuuden suorituksiksi kohdistettu maksu ja sille maksettava korko vanhenevat viiden vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin maksu on suoritettu.

60 §

Oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle

Verovelvollinen, verosta vastuussa oleva ja Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö saavat hakea muutosta tämän lain nojalla annettuun päätökseen. Verosta vastuussa oleva saa hakea muutosta palautuksen käyttämistä koskevaan päätökseen vain, jos hänelle tulevaa palautusta on käytetty niiden verojen suorituksiksi, joista hän on vastuussa. Myös muu asianosainen kuin verovelvollinen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tai verosta vastuussa oleva saa hakea muutosta 20 tai 52 §:n nojalla hänelle annettuun päätökseen.

61 §

Valitus hallinto-oikeuteen

Verovelvollinen, verosta vastuussa oleva ja Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö saavat hakea oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiiriin verovelvollisen tai verosta vastuussa olevan kotikunta Verohallinnon päätöstä tehtäessä kuului. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään.

63 §

Ennakkopäätösvalitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Verovelvollinen, verosta vastuussa oleva ja Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö saavat hakea muutosta verotuksen oikaisulautakunnan päätökseen hallinto-oikeuden asemesta korkeimmalta hallinto-oikeudelta, jos korkein hallinto-oikeus myöntää ennakkopäätösvalitusta koskevan valitusluvan. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 71 a–71 d §:ssä säädetään.

71 §

Tiedoksianto

Edellä 70 §:ssä tarkoitettuun yhteenvedoon sisältyvät tiedot *sekä tämän lain nojalla annettu päätös* annetaan verovelvolliselle tiedoksi sähköisesti. Verovelvollisen katsotaan saaneen yhteenvedoon sisältyvät tiedot seitsemäntenä päivänä sen

61 §

Valitus hallinto-oikeuteen

Verovelvollinen, verosta vastuussa oleva, *muu asianosainen* ja Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö saavat hakea oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiiriin verovelvollisen, verosta vastuussa olevan *tai muun asianosaisen* kotikunta Verohallinnon päätöstä tehtäessä kuului. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään.

63 §

Ennakkopäätösvalitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Verovelvollinen, verosta vastuussa oleva, *muu asianosainen* ja Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö saavat hakea muutosta verotuksen oikaisulautakunnan päätökseen hallinto-oikeuden asemesta korkeimmalta hallinto-oikeudelta, jos korkein hallinto-oikeus myöntää ennakkopäätösvalitusta koskevan valitusluvan. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 71 a–71 d §:ssä säädetään.

71 §

Tiedoksianto

Edellä 70 §:ssä tarkoitettuun yhteenvedoon sisältyvät tiedot annetaan verovelvolliselle tiedoksi sähköisesti. Verovelvollisen katsotaan saaneen yhteenvedoon sisältyvät tiedot seitsemäntenä päivänä sen

Voimassa oleva laki

kalenterikuukauden päättymisestä, jolta yhteenveto on muodostettu. *Verovelvollisen katsotaan saaneen tiedon tämän lain nojalla annetusta päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen tekemisestä. Verovelvollisen pyynnöstä yhteenveto ja päätökset voidaan lisäksi lähettää postitse.*

Yhteenveto ja tämän lain nojalla annetut päätökset annetaan kuitenkin tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona sellaiselle luonnolliselle henkilölle tai kuolinpesälle, joka ei ole antanut suostumustaan sähköiseen tiedoksiantoon ja jota:

- 1) ei ole merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin; ja
- 2) ei ole merkitty arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai joka ei harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa kuin metsätaloutta.

Jos yhteenvetoa tai päätöstä ei voida tietoliikennehäiriön tai muun vastaavan teknisen häiriön vuoksi antaa tiedoksi sähköisen asiointipalvelun välityksellä, se annetaan tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona.

72 §

Virheen korjaaminen

Virhe voidaan jättää korjaamatta, jos se on vähäinen eikä siitä aiheudu verovelvolliselle vahinkoa tai jos verovelvollisen perusteetta hyväkseen saama määrä on vähäinen, eikä verovelvollisten tasapuolinen kohtelu tai muu syy edellytä korjaamista.

73 §

Määräaika virheen korjaamiselle

Edellä 72 §:ssä tarkoitettu virhe voidaan korjata kolmen vuoden kuluessa sen

Ehdotus

kalenterikuukauden päättymisestä, jolta yhteenveto on muodostettu.

Yhteenveto annetaan kuitenkin tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona sellaiselle luonnolliselle henkilölle tai kuolinpesälle, joka ei ole antanut suostumustaan sähköiseen tiedoksiantoon ja jota:

- 1) ei ole merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin; ja
- 2) ei ole merkitty arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai joka ei harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa kuin metsätaloutta.

Jos yhteenvetoa ei voida tietoliikennehäiriön tai muun vastaavan teknisen häiriön vuoksi antaa tiedoksi sähköisen asiointipalvelun välityksellä, se annetaan tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona.

72 §

Virheen korjaaminen

Verohallinto voi jättää virheen korjaamatta omasta aloitteestaan, jos virhe on vähäinen eikä siitä aiheudu verovelvolliselle välitöntä taloudellista vahinkoa tai jos verovelvollisen perusteetta hyväkseen saama määrä on vähäinen, eikä verovelvollisten tasapuolinen kohtelu tai muu syy edellytä korjaamista.

73 §

Määräaika virheen korjaamiselle

Edellä 72 §:ssä tarkoitettu virhe voidaan korjata kolmen vuoden kuluessa sen

Voimassa oleva laki

kalenterivuoden päättymisestä, jolloin on muodostettu se yhteenveto, johon korjattavaksi vaadittu toimenpide tai tieto on merkitty tai olisi pitänyt merkitä.

Ehdotus

kalenterivuoden päättymisestä, jolloin on muodostettu se yhteenveto, johon korjattavaksi vaadittu toimenpide tai tieto on merkitty tai olisi pitänyt merkitä. *Muissa tilanteissa virhe voidaan korjata kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin virheellinen toimenpide on tehty.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 18 §:n 4 momentti ja 20 § 2 momentti tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.

Ennen tämän lain voimaantuloa maksetun maksun tai muodostuneen palautuksen käyttämiseen ja palauttamiseen tämän lain voimaantulon jälkeen sovelletaan tämän lain säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa maksetulle maksulle, joka käytetään veron suorituksiksi, lasketaan hyvityskorko tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

2.

Laki

veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain (1556/1995) 5 b §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 51/2017, 20/2018, 344/2019 ja 786/2020, uusi 9 ja 10 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 b §

5 b §

Viivästyskoron laskeminen

Viivästyskoron laskeminen

Jos maksu käytetään veron suoritukseksi myöhemmin kuin maksupäivänä, viivästyskorko lasketaan maksun maksupäivään.

Jos veron suoritukseksi käytetään veronkantolain 24 §:n 3 momentissa tarkoitettua palautusta, viivästyskorko lasketaan palautuksen perusteena olevan vero- tai oikaisuilmoituksen antopäivään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Viivästyskoron laskemiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos veron suoritukseksi käytetään ennen tämän lain voimaantuloa maksettua muuta kuin varainsiirtoveron maksua.
